Агуулга

Монгол улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал 3

I. Нийгмийн үзүүлэлт 6

1. Хүн амын эдийн засгийн идэвх 6
2. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд 7
3. Өрхийн орлого, зарлага 8
4. Нийгмийн даатгал, халамж...10
5. Эрүүл мэнд 12
6. Гэмт хэрэг 14

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт..16

1. Үнэ 16
2. Мөнгө, зээл, үнэт цаас 21
3. Улсын нэгдсэн төсөв...25
4. Төлбөрийн тэнцэл 26
5. Гадаад худалдаа 27

III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ 29

1. Аж үйлдвэр 29
2. Тээвэр 30

IV. Бусад 33

1. Цаг уур, агаарын бохирдолт 33

V. Хавсралт хүснэгтүүд 35

VI. Хүн амын цаг ашиглалтын байдал...............................48

VII. Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм 55

Ерөнхий тэмдэглэл

I. Товчилсон тэмдэглэгээ:

АР	Архангай
БӨ	Баян-Өлгий
БХ	Баянхонгор
БУ	Булган
ГО	Говь-Алтай
ДО	Дорноговь
ДД	Дорнод
ДУ	Дундговь
ЗА	Завхан
ӨВ	Өвөрхангай
ӨМ	Өмнөговь
СҮ	Сүхбаатар
СЭ	Сэлэнгэ
ТӨ	Төв
УВ	Увс
ХО	Ховд
ХӨ	Хөвсгөл
ХЭ	Хэнтий
ДА	Дархан-Уул
УБ	Улаанбаатар
ОР	Орхон
ГС	Говьсүмбэр

II. ДНБ Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн
ААНБ Аж ахуйн нэгж, байгууллага

Дараах тэмдэглэлүүдийг ашиглав:

... **мэдээлэл байхгүй**
0.0 **маш бага тоо**
\- **гүйцэтгэл байхгүй.**

Монгол Улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал
(2012 оны эхний 11 сарын байдлаар)

I. Нийгмийн үзүүлэлт

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 11 сард 68327 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 68618 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эхийн тоо 3660 эхээр, хүүхдийн тоо 3708 хүүхдээр буюу 5.7 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна.

Улсын хэмжээгээр энэ оны эхний 11 сард нялхсын эндэгдэл 1029 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 26 хүүхэд буюу 2.5 хувиар буурч, 1-5 хүртэлх насандаа 230 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийн түвшинд байна.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 40.3 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 22.4 мян.хүнээр буюу 35.7 хувиар буурчээ.

Нийгмийн даатгалд 2012 оны эхний 11 сард 711.6 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 484.7 мянга буюу 68.1 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагынх, 226.9 мянга буюу 31.9 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 82.1 мянга буюу 13.0 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 73.0 мянга буюу 17.7 хувь, төсөвт байгууллагынх 9.0 мянга буюу 4.1 хувиар нэмэгджээ.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2012 оны эхний 11 сард 60.7 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.8 мян.хүн буюу 6.8 хувь, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 27.2 тэрбум төг буюу 84.4 хувиар нэмэгджээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 2012 оны эхний 11 сард вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо 6228 хүн буюу 49.4 хувь, салхин цэцгээр 358 хүн буюу 12.7 хувь, цусан суулгаар 79 хүн буюу 3.9 хувь, сүрьеэгээр өвчлөгчдийн тоо 68 хүн буюу 1.8 хувиар буурсан хэдий ч халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн нийт тоо 39301 болж, 873 хүн буюу 2.3 хувиар нэмэгдсэн нь гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 7408 хүн буюу 9.3 дахин, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 466 хүн буюу 11.8 хувиар өссөнөөс голлон шалтгаалав.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 11 сарын байдлаар 20133 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 2542 хэргээр буюу 14.5 хувиар өсчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (1622), хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг (515), байгаль хамгаалах журмын эсрэг (148) тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг (140) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн улмаас 7628 хүн гэмтэж, 852 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 334 буюу 4.6 хувиар өсч, нас барсан хүний тоо 19 буюу 2.2 хувиар буурсан байна.

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮУИ) 2012 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.2 хувь, оны эхнээс 13.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.4 хувиар өслөө.

Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас өсөхөд хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ дүнгээрээ 1.5 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 7033.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 99.4 тэрбум төг буюу 1.4 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 920.0 тэрбум төг буюу 15.0 хувиар өсчээ.

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 722.1 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 4.5 тэрбум төг буюу 0.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 43.2 тэрбум төг буюу 6.4 хувиар өсчээ.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 6867.8 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 12.4 тэрбум төг буюу 0.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1429.0 тэрбум төг буюу 26.3 хувиар өсчээ.

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 147.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 15.2 тэрбум төг буюу 11.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 76.2 тэрбум төг буюу 2.1 дахин өсчээ.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 298.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 7.7 тэрбум төг буюу 2.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 44.7 тэрбум төг буюу 13.0 хувиар буурсан байна.

Үнэт цаасны арилжаа 2012 оны 11 дүгээр сард 20 өдөр явагдаж, 424.3 сая төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 785.0 мян.ш үнэт цаас арилжигдсан байна.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого ба тусламжийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 11 сард 4322.0 тэрбум төг, зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 5028.8 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 706.7 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа.

Нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 2012 оны эхний 11 сард 4283.4 тэрбум төг, урсгал зардал 3828.8 тэрбум төг болж тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 454.6 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарав.

Татварын нийт орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 536.7 тэрбум төг буюу 16.3 хувиар нэмэгдэхэд нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 214.4 тэрбум төг буюу 54.8 хувь, дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 188.2 тэрбум төг буюу 14.7 хувь, бусад татварын орлого 94.8 хувь буюу 16.6 хувь, орлогын албан татварын орлого 30.9 тэрбум төг буюу 4.2 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Татварын бус орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 41.5 тэрбум төг буюу 10.2 хувиар нэмэгдэхэд төсөвт газрын өөрийн орлого 6.2 тэрбум төг буюу 3.5 хувь, хувьцааны ногдол ашгийн орлого 2.6 тэрбум төг буюу 6.4 хувиар буурсан хэдий ч газрын тосны орлого 23.6 тэрбум төг буюу 38.3 хувь, хүү, торгуулийн орлого 17.1 тэрбум төг буюу 42.8 хувь, бусад нэр заагдаагүй орлого 6.8 тэрбум төг буюу 15.8 хувь, навигацын орлого 2.1 тэрбум төг буюу 5.4 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 11 сард 5028.8 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1215.5 тэрбум төг буюу 31.9 хувиар нэмэгдсэн нь эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 243.1 тэрбум төг буюу 6.4 дахин буурсан хэдий ч бараа, үйлчилгээний зардал 532.1 тэрбум төг буюу 42.3 хувь, татаас ба шилжүүлгийн зардал 445.0 тэрбум төг буюу 30.0 хувь, хөрөнгийн зардал 406.3 тэрбум төг буюу 54.3 хувь, зээлийн үйлчилгээний төлбөрийн зардал 75.2 тэрбум төг буюу 3.2 дахин өссөнөөс шалтгаалжээ.

Хөрөнгийн зардалд 2012 оны эхний 11 сард 1155.3 тэрбум төг зарцуулсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 406.3 тэрбум төг буюу 54.3 хувиар нэмэгджээ. Энэ нь өмнөх оны мөн үеийнхээс дотоодын эх үүсвэрээс зарцуулсан хөрөнгийн зардал 398.3 тэрбум төг буюу 56.7 хувь, гадаад эх үүсвэрээс зарцуулсан хөрөнгийн зардал 8.1 тэрбум төг буюу 17.4 хувиар өссөнөөс шалтгаалсан байна.

Монгол Улс 2012 оны эхний 11 сард дэлхийн 137 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 10298.9 сая ам.долл, үүнээс экспорт 4029.9 сая ам.долл, импорт 6269.1 сая ам.долларт хүрчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 11 сард 2239.2 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 534.5 сая ам.долл буюу 31.4 хувиар өсчээ. Үүнд импортын өмнөх оны мөн үеийнхээс өссөн өсөлт экспортынхоос 10.6 пунктээр илүү байгаа нь нөлөөлсөн байна.

Нийт бараа эргэлтийн хэмжээ 69.1 сая ам.долл буюу 0.7 хувь, импортын хэмжээ 301.8 сая ам.долл буюу 5.1 хувиар өсч, экспортын хэмжээ 232.7 сая ам.долл буюу 5.5 хувиар буурчээ.

Экспортын 98.1 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн эзэлж байна.

III. Эдийн засгийн салбарын үзүүлэлт

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2012 оны эхний 11 сард 1996.9 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 134.2 тэрбум төг буюу 7.2 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд 35 хувийн агуулгад шилжүүлснээр зэсийн баяжмал, молибдений баяжмал, металл агуулгаараа, алт, цайрын баяжмал, хайлуур жоншны баяжмал, төмрийн хүдэр, газрын тос зэрэг уул уурхай, олборлох аж

үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.3-44.6 хувь; хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, нарийн боов, сүлжмэл эдлэл, зүсмэл материал, архи, металл цувимал, талх, гурил, хивс, цэвэр ус, малын тэжээл, цахилгааны утас, металл бэлдэц, шар айраг, шингэн сүү, бетон зуурмаг, шахмал түлш, шавардлагын зуурмаг, бетон дэр зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын үндсэн нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2.6 хувиас 4.4 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Төмөр замын тээврээр 2012 оны эхний 11 сард 18719.3 мян.т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 3702.6 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 1996.2 мян.т буюу 11.9 хувь, зорчигчдын тоо 158.4 мян. хүн буюу 4.5 хувиар өсчээ. Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөр төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 11 сард 384.3 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 31.7 тэрбум төг буюу 9.0 хувиар өсчээ.

Агаарын тээврээр 2012 оны эхний 11 сард 3677.0 т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 713.5 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 1096.4 т буюу 42.5 хувь, зорчигчдын тоо 188.3 мян.хүн буюу 35.8 хувиар өсчээ. Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөр агаарын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 11 сард 183.3 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 31.8 тэрбум төг буюу 21.0 хувиар нэмэгдэв.

Аюулт үзэгдэл, осол 2012 оны эхний 11 сард 3776 удаа гарсны улмаас 226 хүн амь насаа алдаж, 12.3 мянган толгой мал, амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний 11 сард объектын түймэр 3258 удаа, ой, хээрийн түймэр 229 удаа, гол, нуурын усанд хүн унасан осол 102 удаа, аадар бороо, үерийн үзэгдэл 34 удаа, мал, амьтны халдварт галзуу өвчин 32 удаа, бичил уурхай, нурангины осол 26 удаа, хүчтэй салхи, шуурга 22 удаа, аянгын үзэгдэл 16 удаа, малын халдварт боом өвчин 14 удаа, 3.5-аас дээш магнитудын газар хөдлөлт 13 удаа, химийн хорт бодисын алдагдалтай холбоотой ослын дуудлага 11 удаа бүртгэгджээ. Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас 91.9 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсан байна.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 508-аар, амь насаа алдсан хүний тоо 24-өөр нэмэгдэв.

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2012 оны 11 дүгээр сард Увс аймгийн Малчин суманд орж 36.6 мм-т хүрчээ. Энэ оны 11 дүгээр сард Баянхонгор аймгийн Жинст суманд хамгийн их температур 16.0 хэм, Төв аймгийн Бүрэн сум, Улаанбаатар хотын Багануур дүүрэгт хамгийн бага температур -30.0 хэм байлаа. Салхины хурд Баян-Өлгий аймгийн Өлгий суманд 27 м/с хүрчээ.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2012 оны 11 дүгээр сард Улаанбаатар хотын 13-р хороолол орчимд 30 удаа, Хархорин захын орчимд 26 удаа, 32-ын тойрог орчимд 22 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 21 удаа, Офицеруудын ордон орчимд 3 удаа, 1-р хороолол орчимд 2 удаа, хүхэрлэг хийн хоногийн дундаж агууламж 13-р хороолол орчимд 25 удаа, 32-ын тойрог орчимд 24 удаа, 1-р хороолол орчимд 22 удаа, Офицеруудын ордон орчимд 20 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 12 удаа, Хархорин захын орчимд 4 удаа 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж 13-р хороолол орчимд 27 удаа, Хархорин захын орчимд 26 удаа, 32-ын тойрог орчимд 20 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 19 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 18 удаа агаарын чанарын стандарт дах хүлцэх хэм хэмжээнээс тус тус давсан байна.

I. Нийгмийн үзүүлэлт

I.1 Хүн амын эдийн засгийн идэвх

Ажиллах хүчний судалгааны 2012 оны 3 дугаар улирлын дүнгээр улсын хэмжээнд ажиллах хүч буюу 15 ба түүнээс дээш насны эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам 1190.5 мянга байгаагаас 627.4 мянга буюу 52.7 хувь нь эрэгтэй, 563.1 мянга буюу 47.3 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын 630.7 мянга буюу 53.0 хувь нь хот, суурин газарт, 559.8 мянга буюу 47.0 хувь нь хөдөө орон нутагт амьдарч байна.

Ажиллах хүчний оролцооны түвшин (АХОТ) 2012 оны 3 дугаар улиралд улсын хэмжээнд 64.3 хувь, хотод 53.8 хувь, хөдөөд 82.6 хувь байна.

Өмнөх мөн үеийнхтэй харьцуулахад 15 ба түүнээс дээш насны эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын тоо 44.0 мянга буюу 3.8 хувь, ажиллагчдын тоо 60.3 мянга буюу 5.7 хувь, эдийн засгийн идэвхгүй хүн амын тоо 32.9 мянга буюу 5.2 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна (Хүснэгт I.1).

15 ба түүнээс дээш насны нийт хүн амын 659.9 мянга буюу 55.4 хувь нь эдийн засгийн идэвхгүй хүн амын бүлэгт багтаж байгаагийн 40.3 хувийг эрэгтэйчүүд, 59.7 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байна.

Эдийн засгийн идэвхгүй нийт хүн амын 194.3 мянга буюу 29.4 хувь нь суралцагчид, 126.0 мянга буюу 19.1 хувь нь тэтгэвэрт, 81.4 мянга буюу 12.3 хувь нь гэрийн ажилтай, 62.2 мянга буюу 9.4 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй, 58.8 мянга буюу 8.9 хувь нь хүүхэд асарсан иргэд байна (Зураг I.1).

Судалгааны дүнгээр 2012 оны 3 дугаар улиралд улсын хэмжээнд 75.3 мян.хүн хөдөлмөр эрхлээгүй байгаагийн 38.0 мянга буюу 50.5 хувь нь эрэгтэйчүүд, 37.3 мянга буюу 49.5 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Судалгааны 2012 оны 3 дугаар улирлын дүнгээс үзэхэд улсын хэмжээнд ажилгүйдлийн түвшин 6.3 хувь байна (Хүснэгт I.2) .

Хүснэгт-II.1

15 ба түүнээс дээш насны эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам, хүйсээр, жил бүрийн 3 дугаар улирлын байдлаар (Ажиллах хүчний судалгааны дүнгээр)

Үзүүлэлт	2010 VII-IX	2011 VII-IX	2012 VII-IX
Эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам, мян хүн	1 192.7	1 146.5	1 190.5
Эрэгтэй	637.0	600.7	627.4
Эмэгтэй	555.7	545.8	563.1
Ажиллагчид	1 089.6	1 054.9	1 115.2
Ажилгүй иргэд	103.1	91.6	75.3
Ажиллах хүчний оролцооны түвшин, %			
Улсын дундаж	61.7	64.5	64.3
Эрэгтэй	67.5	71.4	70.3
Эмэгтэй	56.2	58.6	58.8
Эдийн засгийн идэвхгүй хүн ам, мян хүн	740.1	627.0	659.9
Эрэгтэй	306.2	240.9	265.7
Эмэгтэй	433.9	386.1	394.2

Зураг-I.1

15 ба түүнээс дээш насны эдийн засгийн идэвхгүй хүн амын бүтэц, шалтгаанаар

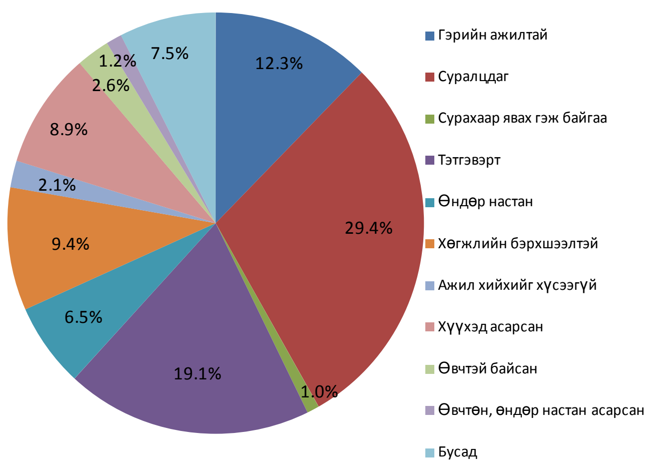

Хүснэгт-II.2

15 ба түүнээс дээш насны хүн амын ажилгүйдэл, жил бүрийн 3 дугаар улирлын байдлаар (Ажиллах хүчний судалгааны дүнгээр)

Үзүүлэлт	2010 VII-IX	2011 VII-IX	2012 VII-IX
Ажилгүй иргэдийн тоо, мян.хүн	103.1	91.6	75.3
Эрэгтэй	59.5	44.9	38.0
Эмэгтэй	43.6	46.7	37.3
Ажилгүйдлийн түвшин, %			
Улсын дундаж	8.6	8.0	6.3
Эрэгтэй	9.3	7.5	6.1
Эмэгтэй	7.8	8.6	6.6
Хот	10.5	9.2	8.9
Хөдөө	6.5	6.6	3.4

I.2 Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 40.3 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 22.4 мян. хүнээр буюу 35.7 хувиар буурчээ. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 52.8 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.1 пунктээр өсч 21.3 мянгад хүрэв. Аймаг, нийслэлийн хөдөлмөрийн хэлтэст 2012 оны эхний 11 сард ажилгүй 55.4 мян.иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй байсан 29.3 мянган ажилгүй иргэн ажилд зуучлагдан орж, 3.7 мян.иргэн ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагджээ (Зураг I.2).

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 0.5 хувийг магистр, доктор, 28.5 хувийг нь дипломын болон бакалаврын, 5.3 хувийг тусгай мэргэжлийн дунд, 7.3 хувийг техникийн болон мэргэжлийн, 39.4 хувийг бүрэн дунд, 13.9 хувийг суурь, 4.0 хувийг бага боловсролтой, 1.1 хувийг боловсролгүй иргэд эзэлж байна (Зураг I.3). Улсын хэмжээнд бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 25.4 мянга буюу 63.0 хувь нь 15-34 насны залуучууд байгаа бөгөөд энэ үзүүлэлт Улаанбаатар хот болон Говь-Алтай, Дорнод, Дорноговь, Говьсүмбэр, Сүхбаатар, Өмнөговь, Архангай, Орхон аймгуудад улсын дунджаас 0.3-17.4 пунктээр их байна.

Ажлын шинэ байр

Хөдөлмөрийн яамны мэдээгээр 2012 оны эхний 11 сард 38827 хүн ажлын шинэ байранд ажилд орсны 16881 буюу 43.5 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Ажлын шинэ байранд ажилд орсон ажиллагчдыг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар ангилбал 2.0 хувийг төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, 2.9 хувийг боловсролын, 3.8 хувийг тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагааны, 4.6 хувийг зочид буудал, байр сууц болон нийтийн хоолны үйлчилгээний, 7.6 хувийг үйлчилгээний бусад үйл ажиллагааны, 8.5 хувийг уул уурхай, олборлолтын, 11.6 хувийг бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээний, 15.4 хувийг боловсруулах үйлдвэрлэлийн, 18.1 хувийг хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуурын, 18.4 хувийг барилгын, 7.1 хувийг бусад салбарын ажиллагчид эзэлж байна (Зураг I.4).

Зураг-I.2

Хөдөлмөрийн хэлтэст шинээр бүртгүүлсэн болон ажилд зуучлагдан орсон иргэдийн тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

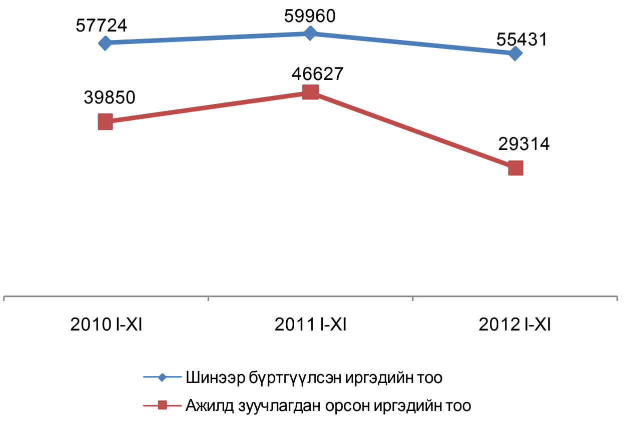

Зураг-I.3

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшнээр, 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст

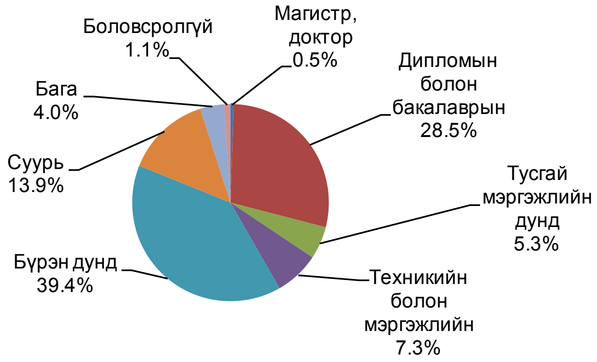

Зураг-I.4

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэд, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар, 2012 оны эхний 11 сард

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэдийн 7729 буюу 19.9 хувь нь 15-24 насны, 13872 буюу 35.7 хувь нь 25-34, 9568 буюу 24.6 хувь нь 35-44, 7121 буюу 18.3 хувь нь 45-59, 537 буюу 1.5 хувь нь 60 ба түүнээс дээш насны хүмүүс байна.(Зураг I.5).

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэдийн 0.3 хувь нь зэвсэгт хүчний ажил мэргэжилтэй, 2.4 хувь нь контор, үйлчилгээний ажилтан, 3.2 хувь нь техникч болон туслах/дэд мэргэжилтэн, 3.7 хувь нь менежер, 5.9 хувь нь суурин төхөөрөмж, машин, механизмын операторч, угсрагч, 10.8 хувь нь мэргэжилтэн, 16.9 хувь нь худалдаа, үйлчилгээний ажилтан, 16.6 хувь нь энгийн ажил мэргэжил, 17.4 хувь нь хөдөө аж ахуй, ой, загас агнуурын ажилтан, 22.8 хувь нь үйлдвэрлэл, барилга, гар урлалын холбогдох ажил үйлчилгээний мэргэжилтэй хүмүүс байна.

I.3 Өрхийн орлого, зарлага

Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн 2012 оны 3 дугаар улирлын судалгааны дүнгээр нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлого 756.9 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 243.4 мян.төг буюу 47.4 хувиар нэмэгдлээ (Хүснэгт I.3). Үүнд цалин хөлсний орлого 166.7 мян.төг буюу 71.0 хувиар, тэтгэвэр, тэтгэмж, нөхөн олговрын орлого 47.9 мян.төг буюу 40.9 хувиар, хөдөө аж ахуйн бус үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого 27.6 мян.төг буюу 45.4 хувиар, бусад орлого 6.8 мян.төг буюу 14.4 хувиар өссөн нь голлон нөлөөллөө.

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлогын бүтцийг өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад цалин хөлсний орлогынх 7.3 пунктээр нэмэгдэж, хөдөө аж ахуйн бус үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлогынх 0.2 пункт, тэтгэвэр, тэтгэмж, нөхөн олговрын орлогынх 1.0 пункт, бусад орлогынх 2.0 пункт, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн орлогынх 4.1 пунктээр буурчээ (Зураг I.6).

Үнийн нөлөөллийг арилган тооцвол нэг өрхийн сарын дундаж бодит мөнгөн орлогын хэмжээ 2012 оны 3 дугаар улиралд 659.3 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 145.8 мян.төг буюу 28.4 хувиар өслөө.

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага 2012 оны 3 дугаар улирлын байдлаар

Зураг-I.5

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэд, насны бүлгээр, дунд харьцуулсан хувиар, 2012 оны эхний 11 сард

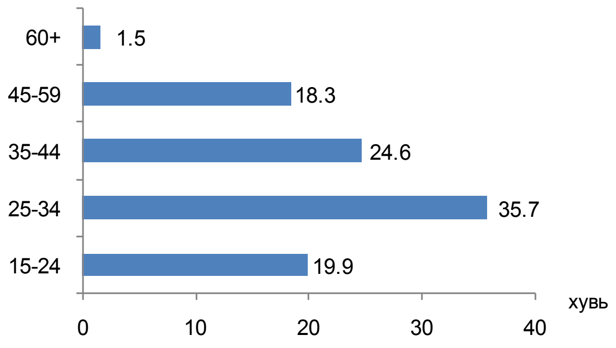

Хүснэгт-II.3

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлого, жил бүрийн 3 дугаар улирлын байдлаар

Орлогын төрөл	2011 VII-IX	2012 VII-IX	2012 VII-IX / 2011 VII-IX %
Мөнгөн орлого - Бүгд	**513 544.5**	**756 913.6**	**147.4**
Цалин хөлс	234 684.7	401 344.7	171.0
Тэтгэвэр, тэтгэмж, нөхөн олговор	117 224.8	165 170.3	140.9
Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн орлого	53 497.1	47 833.3	89.4
Хөдөө аж ахуйн бус үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого	60 804.4	88 412.8	145.4
Бусад орлого	47 333.5	54 152.5	114.4

Зураг-I.6

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлогын бүтэц, жил бүрийн 3 дугаар улирлын байдлаар, хувиар

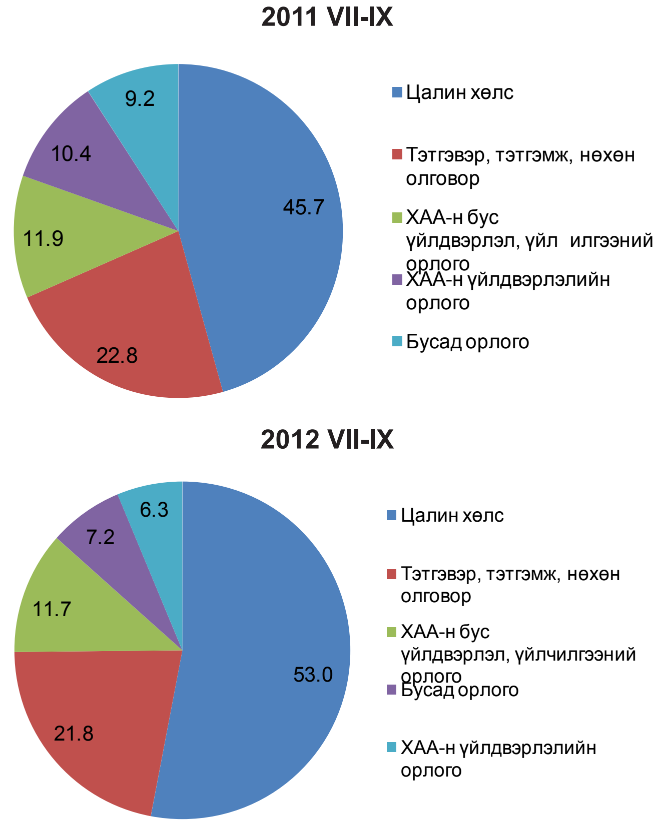

659.6 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 157.7 мян.төг буюу 31.4 хувиар өссөн байна (Хүснэгт I.4).

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага өмнөх оны мөн үеийнхээс 157.7 мян. төг буюу 31.4 хувиар нэмэгдэхэд хүнсний бус бараа, үйлчилгээний болон бусад зарлага 136.1 мян.төг буюу 43.9 хувиар (үүнээс тээврийн зарлага 14.7 мян.төг буюу 32.7 хувь, холбооны зарлага 8.0 мян.төг буюу 35.3 хувиар), хүнсний бүтээгдэхүүний зарлага 19.7 мян.төг буюу 11.0 хувиар (үүнээс мах, махан бүтээгдэхүүний зарлага 15.7 мян.төг буюу 26.4 хувиар) өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Үнийн нөлөөллийг арилган тооцвол нэг өрхийн сарын дундаж бодит мөнгөн зарлага 2012 оны 3 дугаар улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс 72.6 мян.төг буюу 14.5 хувиар өссөн байна.

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлагын бүтцийг өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 2012 оны 3 дугаар улиралд хүнсний бус бараа үйлчилгээний болон бусад зарлага 5.9 пунктээр нэмэгдэж, харин бусдад өгсөн бэлэг, тусламж 0.3 пункт, хүнсний бүтээгдэхүүний зарлага 5.6 пунктээр буурчээ (Зураг I.7).

Хүн амын амьжиргааны байдал

Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн 2012 оны 3 дугаар улирлын судалгааны дүнгээр жишсэн нэг хүнд сард ногдох дундаж орлогыг тооцож, 2012 оны эхний 9 сарын үнийн нөлөөллийг арилган нэг хүнд ногдох сарын дундаж бодит орлогыг тодорхойлов.

Нэг хүнд ногдох сарын дундаж бодит орлогын хэмжээ (үнийн нөлөөллийг арилган тооцсон) амьжиргааны доод түвшнээс Баруун бүсэд 27.3 хувь, Хангайн бүсэд 42.1 хувь, Зүүн бүсэд 56.3 хувь, Төвийн бүсэд 63.2 хувь, Улаанбаатар хотод 87.4 хувь, улсын дунджаар 64.2 хувиар их байна (Хүснэгт I.5).

Хүн амын хэрэглээний тэгш бус байдлыг тодорхойлох Жини коэффициент 2012 оны 3 дугаар улиралд улсын дунджаар 0.354 байгаа бөгөөд энэ үзүүлэлт Төвийн бүсэд 0.383, Зүүн бүсэд 0.433 байгаа нь улсын дунджаас 0.029-0.079 нэгжээр их, Баруун бүсэд 0.286, Хангайн

Хүснэгт-II.4

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага, жил бүрийн 3 дугаар улирлын байдлаар

төг

Зарлагын төрөл	2011 VII-IX	2012 VII-IX	2012 VII-IX / 2011 VII-IX %
Мөнгөн зарлага - Бүгд	**501 934.3**	**659 591.5**	**131.4**
1. Хүнсний бүтээгдэхүүний зарлага	**179 614.1**	**199 293.7**	**111.0**
Үүнээс:			
Мах, махан бүтээгдэхүүн	59 480.2	75 209.7	126.4
Гурил, гурилан бүтээгдэхүүн	43 982.6	46 091.6	104.8
2. Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний болон бусад зарлага	**309 755.1**	**445 870.7**	**143.9**
Үүнээс:			
Тээвэр	44 992.0	59 711.8	132.7
Холбоо	22 728.8	30 752.6	135.3
3. Бусдад өгсөн бэлэг, тусламж	**12 565.1**	**14 427.1**	**114.8**

Зураг-I.7

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлагын бүтэц, жил бүрийн 3 дугаар улирлын байдлаар, хувиар

2011 VII-IX

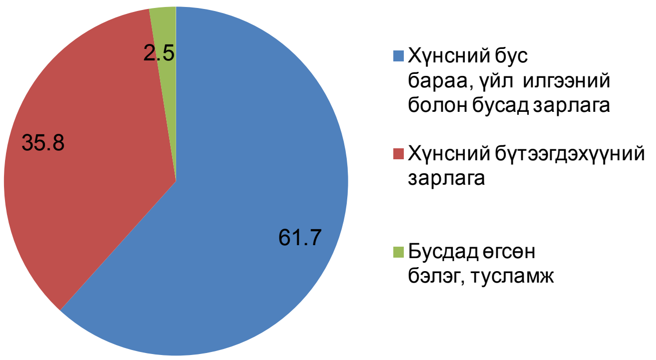

2012 VII-IX

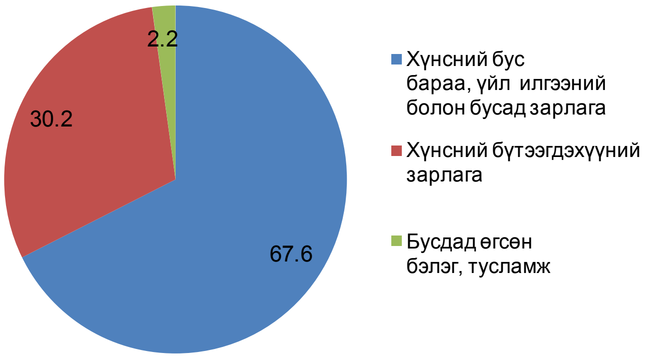

Хүснэгт-II.5

Нэг хүнд ногдох сарын дундаж орлого, амьжиргааны доод түвшинтэй харьцуулснаар, бүсээр

	Хүн амын амьжиргааны доод түвшин (2012 оны 4 сарын 1-нээс мөрдсөн), төг	Нэг хүнд ногдох сарын дундаж (үнийн нөлөөллийг арилган тооцсон) бодит орлого, 2012 оны 3 дугаар улирлын байдлаар, төг	Бодит орлого / АДТ %
Улсын дундаж	120 806	198 403	164.2
Баруун	115 600	147 216	127.3
Хангай	116 800	166 018	142.1
Төв	117 500	191 761	163.2
Зүүн	113 000	176 641	156.3
Улаанбаатар	126 500	237 095	187.4

бүсэд 0.313, Улаанбаатар хотод 0.339 байгаа нь улсын дунджаас 0.015-0.068 нэгжээр бага байна (Хүснэгт I.6).

Орлогын ялгаатай бүлгүүдийн хувьд тэгш бус байдлыг илэрхийлэх тухайн бүлэг доторх болон бүлэг хоорондох тэгш бус байдлыг харуулах Тейлийн индекс 2012 оны 3 дугаар улиралд 0.242 байна (Хүснэгт I.6).

Тэгш бус байдлыг тодорхойлох өөр нэг үндсэн үзүүлэлт нь хүн амыг хэрэглээний түвшнээр нь тэнцүү 5 бүлэгт хуваах арга юм. Энэ нь хүн амыг нэг хүнд ногдох хэрэглээний хэмжээгээр ядуугаас чинээлэг рүү эрэмбэлэн, 20, 20 хувиар буюу тэнцүү 5 бүлэгт хуваaж, бүлэг бүрийн дундаж хэрэглээний нийт хэрэглээнд эзэлж буй хувийг тооцож гаргана.

Улсын хэмжээнд 2012 оны 3 дугаар улиралд хамгийн бага хэрэглээтэй бүлэг нийт хэрэглээний 7.9 хувийг эзэлж байхад хамгийн чинээлэг хэсгийнх 42.4 хувь байна. Энэ нь хүн амын хамгийн чинээлэг 20 хувийнхны хэрэглээний дундаж хэмжээ ядуу 20 хувийнхнаас 5.4 дахин их байгааг харуулж байна. Хамгийн чинээлэг хэсгийн нийт хэрэглээнд эзлэх хэрэглээний хувь өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.4 пунктээр буурч, харин хамгийн ядуу хэсгийнх 0.3 пунктээр өссөн байна (Хүснэгт I.7).

Хүн амын нийт хэрэглээнд хамгийн чинээлэг бүлгийн эзлэх хувь улсын дунджаас Төвийн бүсэд 4.1 пункт, Зүүн бүсэд 7.6 пунктээр их, харин Улаанбаатар хот, Хангай, Баруун бүсүүдийн хувьд 0.7-4.5 пунктээр бага байна. Түүнчлэн Төв, Зүүн бүс, Улаанбаатар хотод хамгийн бага хэрэглээтэй бүлгийн нийт хэрэглээнд эзлэх хувь улсын дунджаас доогуур байна.

I.4 Нийгмийн даатгал, халамж

Нийгмийн даатгал

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2012 оны эхний 11 сард 892.4 тэрбум төг, зарлага 843.7 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 255.1 тэрбум төг буюу 40.0 хувь, зарлага 299.0 тэрбум төг буюу 54.9 хувиар өслөө.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2012 оны эхний 11 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 255.1 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого 198.3 тэрбум төг буюу 44.5 хувь, тэтгэмжийн даатгалын сангийн орлого 9.9 тэрбум төг буюу

Зураг-I.8

Нэг хүнд ногдох сарын дундаж бодит орлого, амьжиргааны доод түвшин, бүсээр, 2012 оны 3 дугаар улирлын байдлаар

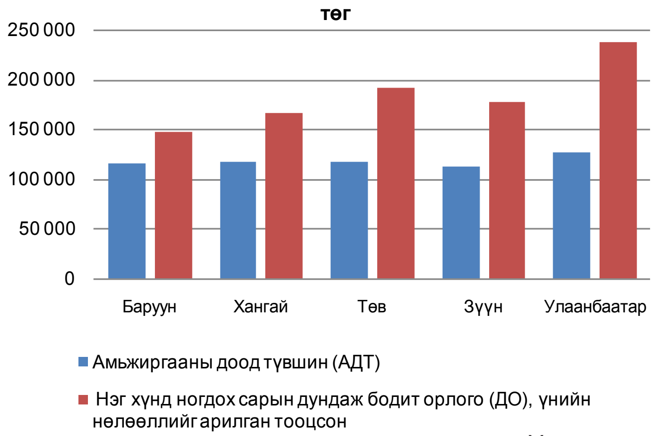

Хүснэгт-II.6

Тэгш бус байдлын хэмжигдэхүүн, жил бүрийн 3 дугаар улирлын байдлаар, бүсээр

	Жини коэффициент		Тейлийн индекс	
	2011 VII-IX	2012 VII-IX	2011 VII-IX	2012 VII-IX
Улсын дундаж	0.370	0.354	0.322	0.242
Баруун	0.288	0.286	0.146	0.158
Хангай	0.300	0.313	0.161	0.186
Төв	0.360	0.383	0.223	0.303
Зүүн	0.348	0.433	0.264	0.349
Улаанбаатар	0.416	0.339	0.476	0.220

Хүснэгт-II.7

Нийт хэрэглээнд хүн амын тооны тэнцүү 5 бүлэг тус бүрийн хэрэглээний эзлэх хувь, бүсээр, 2012 оны 3 дугаар улирлын байдлаар

	Нийт хэрэглээ	5 бүлэг				
		I (Хамгийн ядуу)	II	III	IV	V (Чинээлэг)
Улсын дундаж	100.0	7.9	11.9	16.0	21.8	42.4
Баруун	100.0	9.5	13.1	17.0	22.5	37.9
Хангай	100.0	8.9	12.6	16.5	21.7	40.3
Төв	100.0	7.4	11.2	14.8	20.1	46.5
Зүүн	100.0	5.8	9.4	13.9	20.9	50.0
Улаанбаатар	100.0	7.8	12.0	16.2	22.3	41.7

Зураг-I.9

Нэг хүнд ногдох хэрэглээ, улсын дунджаар, хүн амын тооны тэнцүү 5 бүлгээр, 2012 оны 3 дугаар улирлын байдлаар, мян.төг

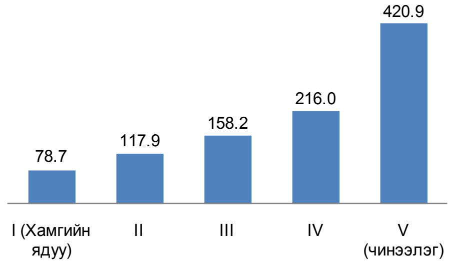

41.7 хувь, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний даатгалын сангийн орлого 12.8 тэрбум төг буюу 34.9 хувь, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого 6.5 тэрбум төг буюу 28.3 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого 27.4 тэрбум төг буюу 25.4 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 2012 оны эхний 11 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 299.0 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага 253.0 тэрбум төг буюу 61.4 хувь, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний даатгалын сангийн зарлага 7.7 тэрбум төг буюу 40.5 хувь, тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага 10.3 тэрбум төг буюу 36.6 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зарлага 27.9 тэрбум төг буюу 35.6 хувь, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн зарлага 96.8 сая.төг буюу 1.3 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн хэмжээ 2012 оны эхний 11 сард 642.2 тэрбум төг болсны 72.9 хувийг өндөр настны, 12.4 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн, 8.7 хувийг цэргийн, 6.0 хувийг тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс цэргийн тэтгэвэр 2 дахин, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд олгох тэтгэвэр 61.7 хувь, өндөр настны тэтгэвэр 56.0 хувь, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр 50.0 хувиар өсчээ. (Зураг I.10).

Нийгмийн даатгалд 2012 оны эхний 11 сард 711.6 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 484.7 мянга буюу 68.1 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагынх, 226.9 мянга буюу 31.9 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 82.1 мянга буюу 13.0 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 73.0 мянга буюу 17.7 хувь, төсөвт байгууллагынх 9.0 мянга буюу 4.1 хувиар нэмэгджээ.

Нийгмийн халамж

Нийгмийн халамжийн сангаас 2012 оны эхний 11 сард 181.7 мян.хүнд 102.1 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгосон бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж авагчдын тоо 7.2 мян.хүн буюу 4.1 хувиар, олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээ 40.8 тэрбум төг буюу 66.5 хувиар өсчээ.

Зураг-I.10

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн бүтэц, төрлөөр, 2012 оны эхний 11 сарын байдлаар

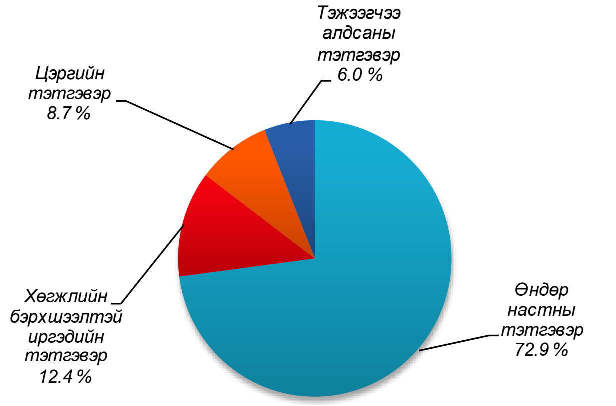

Зураг-I.11

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын бүтэц, 2012 оны эхний 11 сарын байдлаар

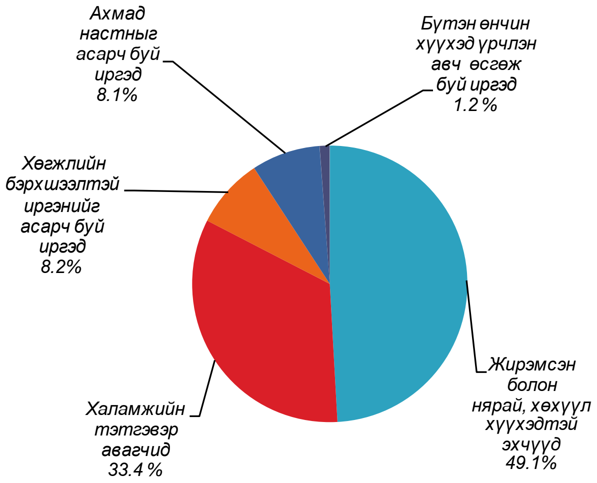

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын 49.1 хувь нь жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүд, 33.4 хувь нь халамжийн тэтгэвэр авагчид, 8.2 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэд, 8.1 хувь нь ахмад настныг асарч буй иргэд, 1.2 хувь нь бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөж буй иргэд байна. (Зураг I.11).

Нийгмийн халамжийн сангаас 2012 оны эхний 11 сард олгосон нийт тэтгэвэр, тэтгэмжийн 59.5 тэрбум төг буюу 58.3 хувийг халамжийн тэтгэвэрт, 29.4 тэрбум төг буюу 28.8 хувийг жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдэд, 6.0 тэрбум төг буюу 5.9 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэдэд, 6.0 тэрбум төг буюу 6.0 хувийг ахмад настныг асарч буй иргэдэд, 977.1 сая

төг буюу 1.0 хувийг бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөсний тэтгэмжид зарцуулсан байна. (Зураг I.12).

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2012 оны эхний 11 сард 60.7 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.8 мян.хүн буюу 6.8 хувиар, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 27.2 тэрбум төг буюу 84.4 хувиар нэмэгджээ.

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, хөнгөлөлтөд 351.5 мян.хүн хамрагдсаны 31.1 хувь нь ахмад настан, 1.3 хувь нь алдар цолтой ахмад настан, 4.0 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, 59.0 хувь нь нийгмийн халамжийн хөнгөлөлт, нөхцөлт мөнгөн тусламжид хамрагдсан иргэд, 4.6 хувь нь нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд хамрагдсан иргэд байна.

Хүний хөгжил сангаас 2012 оны 10,11-р сард 18 хүртэлх насны 942.5 мянган хүүхдэд 33.7 тэрбум төгрөгийн хүүхдийн мөнгө олгожээ.

Хүний хөгжил сангаас 2012 оны эхний 11 сард 586.5 тэрбум төгрөгийн хишиг хувийг давхардсан тоогоор 2.8 сая иргэнд олгосны 375.1 тэрбум төгрөгийг 10.0, 21.0, 70.0 мян.төгрөгийн хишиг хувьд, 211.5 тэрбум төгрөгийг ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд олгох 1.0 сая төгрөгийн хишиг хувьд зарцуулжээ.

Зураг-I.12

Нийгмийн халамжийн сангаас олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн бүтэц, 2012 оны эхний 11 сарын байдлаар

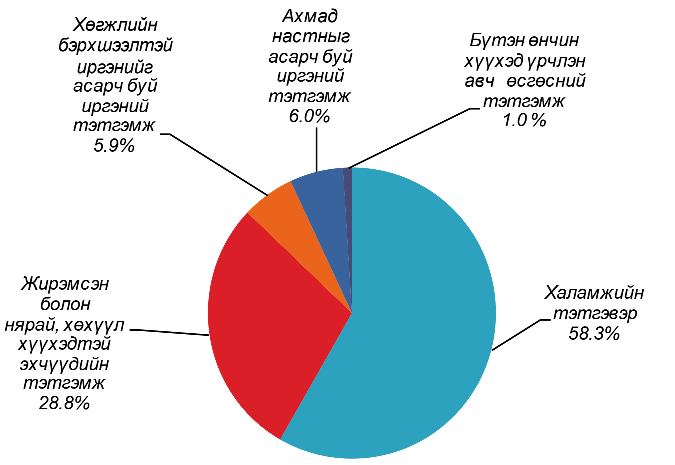

Зураг-I.13

Амаржсан эх, амьд төрсөн хүүхдийн тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

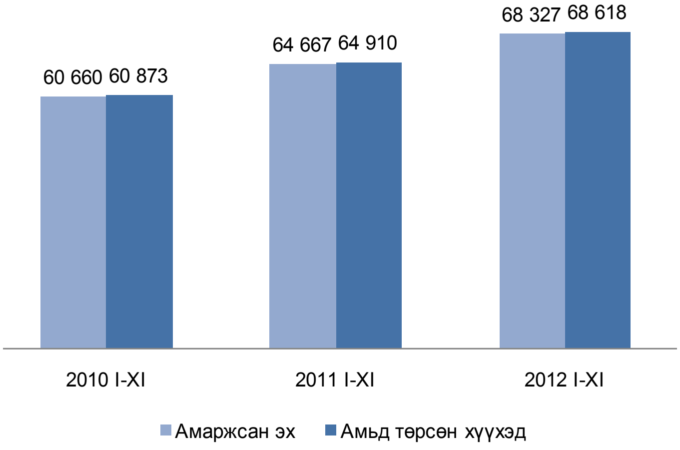

I.5. Эрүүл мэнд

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 11 сард 68327 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 68618 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эхийн тоо 3660 эхээр, хүүхдийн тоо 3708 хүүхдээр буюу 5.7 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна. (Зураг I.13) Энэ оны 11 дүгээр сард 6271 хүүхэд амьд төрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 258 хүүхэд буюу 4.3 хувиар нэмэгдлээ.

Улсын хэмжээгээр энэ оны эхний 11 сард нялхсын эндэгдэл 1029 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 26 хүүхэд буюу 2.5 хувиар буурч, 1-5 хүртэлх насандаа 230 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийн түвшинд байна (Зураг I.14). Энэ оны эхний 11 сард жирэмслэлт болон төрөлтийн улмаас 32 эх, 11 дүгээр сард 2 эх эндсэн байна.

Нялхсын эндэгдэл 2012 оны 11 дүгээр сард 80 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 10 хүүхдээр буурч, 1-5 хүртэлх насандаа 24 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5 хүүхдээр нэмэгдэв.

1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдэл 2012 оны эхний 11 сард 15 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1 хүүхдээр буурсан бөгөөд энэ үзүүлэлт Хөвсгөл (25), Завхан

Зураг-I.14

Эндсэн хүүхдийн тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

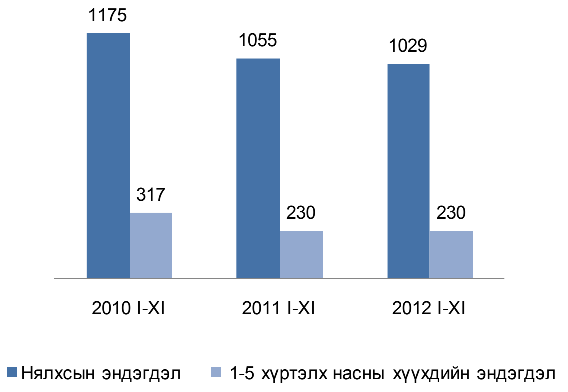

(23), Өвөрхангай (22), Сүхбаатар (22) аймагт улсын дунджаас 7-10 хүүхдээр, Баян-Өлгий (20), Булган (20), Говь-Алтай (18), Ховд (18), Архангай (18), Дорноговь (17), Өмнөговь (17) аймагт 2-5 хүүхдээр илүү байна.

Тав хүртэлх насны* хүүхдийн эндэгдэл 2012 оны 11 дүгээр сард 104 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5 хүүхдээр буурсан байна. 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл энэ оны эхний 11 сард 18 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2 хүүхдээр буурчээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 2012 оны эхний 11 сард вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо 6228 хүн буюу 49.4 хувь, салхин цэцгээр 358 хүн буюу 12.7 хувь, цусан суулгаар 79 хүн буюу 3.9 хувь, сүрьеэгээр өвчлөгчдийн тоо 68 хүн буюу 1.8 хувиар буурсан хэдий ч халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн нийт тоо 39301 болж, 873 хүн буюу 2.3 хувиар нэмэгдсэн нь гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 7408 хүн буюу 9.3 дахин, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 466 хүн буюу 11.8 хувиар өссөнөөс голлон шалтгаалав.

Халдварт өвчнөөр 2012 оны 11 дүгээр сард 3228 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1752 хүн буюу 35.2 хувиар буурахад вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо 1838 хүн буюу 73.7 хувь, цусан суулгаар 20 хүн буюу 15.5 хувь, гонококкт халдвараар өвчлөгчдийн тоо 31 хүн буюу 6.0 хувиар буурсан нь нөлөөлөв. Харин энэ хугацаанд гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 279 хүн буюу 10.3 дахин, тэмбүүгээр 66 хүн буюу 16.7 хувь, трихомониазаар өвчлөгчдийн тоо 22 хүн буюу 6.1 хувиар нэмэгдэв.

10 000 хүн амд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 2012 оны эхний 11 сард улсын дунджаар 143 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7 хүнээр нэмэгдэв (Зураг I.15).

Улаанбаатар хотод 2012 оны 11 дүгээр сард ХДХВ/ДОХ-ын 3 тохиолдол илэрсэн ба улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн ХДХВ/ДОХ-ын нийт тохиолдол 118 байна.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 11 сард 15523 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 201 хүн буюу 1.3 хувиар буурав (Зураг I.16). Эмнэлэгт нас барсан хүний тоо энэ оны эхний 11 сард 3824 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 32 хүн буюу 0.8 хувиар буурчээ. Энэ нь нийт нас баралтын 24.6 хувийг эзэлж байна. Нас барсан хүний тоо энэ оны 11 дүгээр сард 1255 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 169 хүн буюу 11.9 хувиар буурав.

Зураг-I.15

10 000 хүн амд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

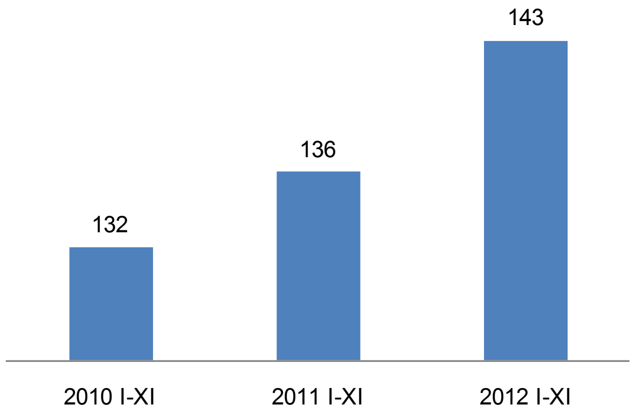

Зураг-I.16

Нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

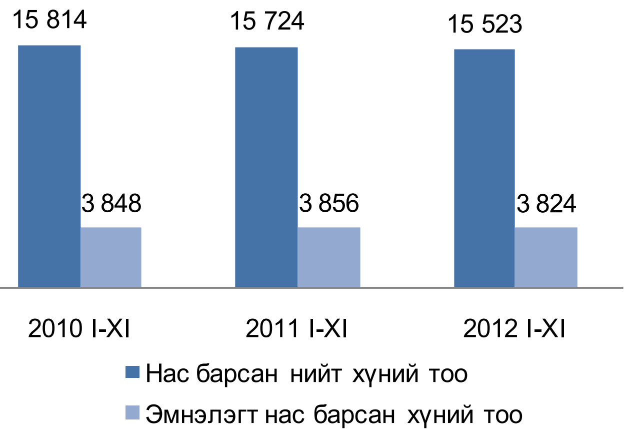

Энэ оны эхний 11 сард 652.8 мян.хүн эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 23785 хүн буюу 3.8 хувиар нэмэгдэв. Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 2012 оны 11 дүгээр сард 60.1 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1572 хүн буюу 2.5 хувиар буурав.

Хувийн эмнэлгүүд 2012 оны эхний 11 сард 1277.2 мян.хүнд үйлчилж, 41.2 тэрбум төгрөгийн төлбөртэй үйлчилгээ үзүүлжээ. Хувийн эмнэлгээр үйлчлүүлсэн хүний тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.1 хувиар нэмэгдэж, төлбөрт үйлчилгээний хэмжээ 64.2 хувиар өслөө.

*Тайлбар: *Тав хүртэлх насны хүүхдэд 0-4 нас 365 хүртэл хоногтой хүүхдийг хамруулав.*

I.6 Гэмт хэрэг

Зураг-I.17

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

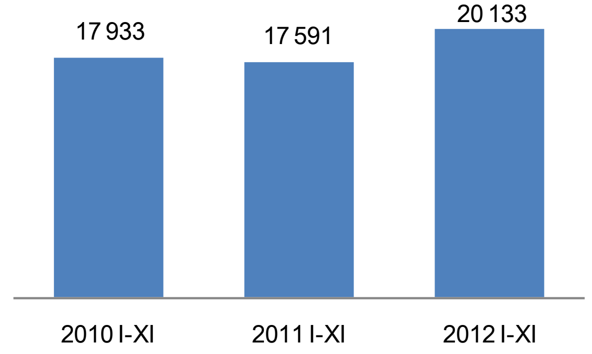

Зураг-I.18

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн бүтэц, хэргийн ангиллаар, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, хувиар

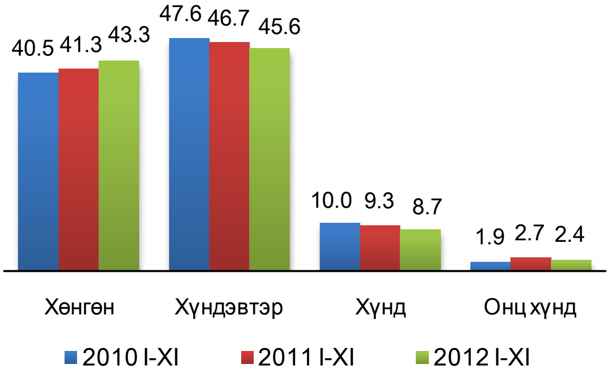

Зураг-I.19

Гэмт хэргийн илрүүлэлт, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, хувиар

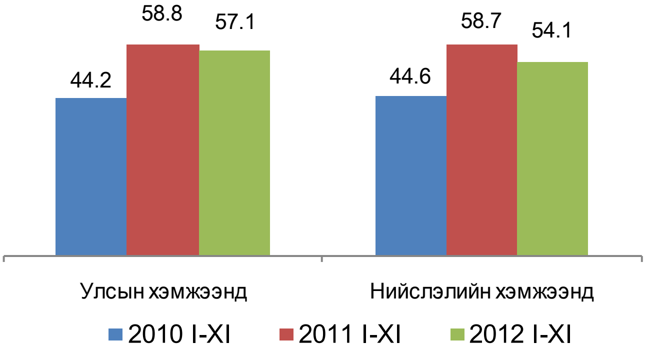

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 11 сарын байдлаар 20133 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 2542 хэргээр буюу 14.5 хувиар өсчээ (Зураг I.17). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (1622), хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг (515), байгаль хамгаалах журмын эсрэг (148) тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг (140) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Энэ 2012 оны эхний 11 сард бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 57.5 хувь нь нийслэлд, 41.6 хувь нь аймгуудад, 0.5 хувь нь төмөр замын цагдаагийн хэлтэст, 0.1 хувь нь иргэний агаарын тээврийн салбарт, 0.3 хувь нь бусад газарт бүртгэгджээ.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 45.6 хувийг хүндэвтэр, 43.3 хувийг хөнгөн, 8.7 хувийг хүнд, 2.4 хувийг онц хүнд гэмт хэрэг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс хөнгөн хэргийнх 2.0 пунктээр нэмэгдэж, хүндэвтэр хэргийнх 1.1 пункт, хүнд хэргийнх 0.6 пункт, онц хүнд хэргийнх 0.3 пунктээр буурсан байна (Зураг I.18).

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс Говьсүмбэр аймагт 46.5 хувь, Дорнод аймагт 39.0 хувь, Баян-Өлгий аймагт 39.0 хувь, Завхан аймагт 35.3 хувь, Төв аймагт 18.8 хувь, Сэлэнгэ аймагт 17.3 хувь, Өмнөговь аймагт 15.9 хувь, Өвөрхангай аймагт 15.8 хувь, Сүхбаатар аймагт 14.9 хувь, Булган аймагт 14.7 хувь, Архангай аймагт 12.0 хувь, Дорноговь аймагт 11.5 хувь, Говь-Алтай аймагт 11.1 хувь, Орхон аймагт 7.6 хувь, Дархан-Уул аймагт 4.9 хувь, Хөвсгөл аймагт 4.6 хувь, Дундговь аймагт 3.3 хувь, Улаанбаатар хотод 16.8 хувиар нэмэгдэж, харин Увс аймагт 9.8 хувь, Хэнтий аймагт 8.1 хувь, Ховд аймагт 7.3 хувь, Баянхонгор аймагт 2.5 хувиар буурчээ.

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн 500 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 125 хэрэг буюу 33.3 хувиар нэмэгдсэн байна. Малын хулгайн 1250 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь нийт гэмт хэргийн 6.2 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 271 хэрэг буюу 27.7 хувиар өсчээ.

Сэжигтэн нь тодорхойгүй байсан 7336 хэргийн 4187 буюу 57.1 хувийнх нь холбогдогч нь тогтоогдож, яллагдагчаар татагдсанаар гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 пунктээр, нийслэлийн хэмжээнд 4.6 пунктээр буурсан байна. (Зураг I.19).

Мансуурсан үед үйлдэгдсэн хэрэг 2012 оны эхний 11 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.7 дахин, зохион байгуулалттай бүлэг үйлдсэн хэрэг 5.0 дахин, урьдчилан үгсэж, тохиролцсон

бүлэг үйлдсэн хэрэг 2.6 дахин, эмэгтэй хүн оролцсон хэрэг 86.9 хувь, хүүхэд оролцсон гэмт хэрэг 84.4 хувь, галт зэвсгээр үйлдэгдсэн хэрэг 56.5 хувь, гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн хэрэг 33.3 хувь, бүлэглэн үйлдэгдсэн хэрэг 20.1 хувь, согтуугаар үйлдэгдсэн хэрэг 15.1 хувиар нэмэгдэв.

18 ба түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох гэмт хэргийн тоо улсын дунджаар 2012 оны эхний 11 сарын байдлаар 107 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11 хэрэг буюу 11.5 хувиар нэмэгдэв.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагч 2012 оны эхний 11 сарын байдлаар 18013 болж, 1176 буюу 6.5 хувь нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 2453 буюу 13.6 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Гэмт хэрэгт холбогдогчдын 4.7 хувь нь өмнө нь ял шийтгэгдсэн хүмүүс байгаа бөгөөд тэдгээрийн эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.8 пунктээр буурчээ.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдад аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын эзлэх хувь 2012 оны эхний 11 сарын байдлаар 11.1 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.6 пункт, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийнх 12.1 хувь болж 4.3 пункт, төрийн бус байгууллагын ажиллагчдынх 2.0 хувь болж 0.9 пункт, төрийн албан хаагчдынх 4.3 хувь болж 0.5 пункт, оюутан, сурагчдынх 7.2 хувь болж 0.5 пунктээр нэмэгдэж, харин ажилгүй иргэдийнх 52.7 хувь болж 4.0 пункт, малчдынх 9.4 хувь болж 7.2 пунктээр буурсан байна.

Энэ оны эхний 11 сарын байдлаар бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 29.2 хувь нь гэр, орон сууцанд, 16.7 хувь нь гудамж, талбайд, 13.1 хувь нь олон нийтийн газарт, 7.7 хувь нь аж ахуйн нэгжид, 8.7 хувь нь авто замд, 2.2 хувь нь төрийн байгууллагад, 1.3 хувь нь төрийн бус байгууллагад, 1.2 хувь нь нийтийн тээврийн хэрэгсэлд, 19.9 хувь нь бусад газарт үйлдэгджээ.

Гэмт хэргийн улмаас 7628 хүн гэмтэж, 852 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 334 буюу 4.6 хувиар өсч, нас барсан хүний тоо 19 буюу 2.2 хувиар буурсан байна (Зураг I.21).

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол 2012 оны эхний 11 сарын байдлаар 42.7 тэрбум төг, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 22.3 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс учирсан хохирлын хэмжээ 8545.6 сая төг буюу 25.0 хувиар, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 12225.8 сая төг буюу 2.2 дахин өссөн байна (Зураг I.22). Нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ нэмэгдэхэд хувийн өмчийн байгууллагад

Зураг-I.20

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдын нийгмийн байдал, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, хувиар

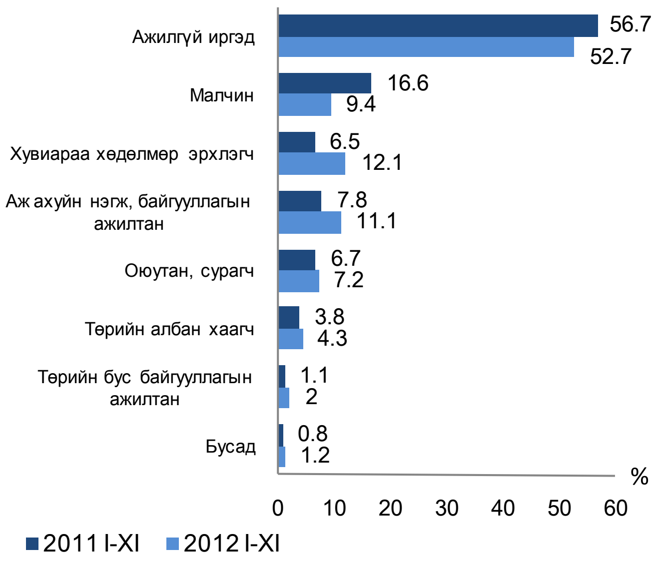

Зураг-II.21

Гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн, нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

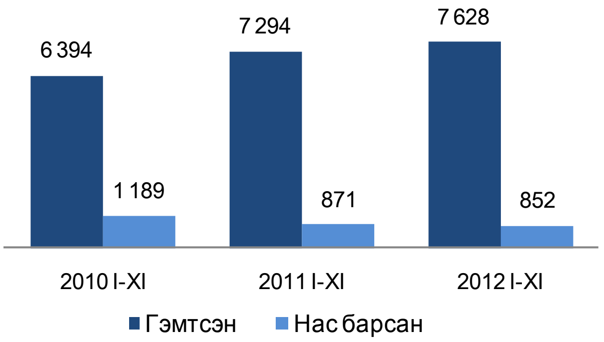

Зураг-II.22

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын хэмжээ, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, тэрбум төгрөгөөр

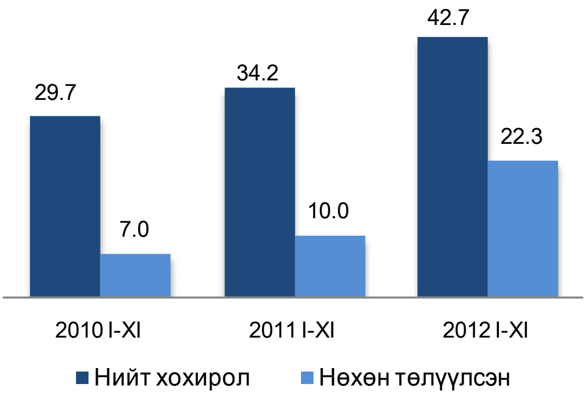

учирсан хохирлын нөхөн төлүүлэлт 9282.2 сая төгрөгөөр өссөн нь нөлөөлөв. Гэмт хэргийн улмаас учирсан нийт хохирлын 87.7 хувь буюу 37.5 тэрбум төг нь хувийн өмчид ногдож байна.

Гэмт хэргийн улмаас хохирсон иргэд 2012 оны эхний 11 сарын байдлаар 19289 болж, 1182 буюу 6.1 хувь нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 7200 буюу 37.3 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Гэмт хэргийн улмаас нийт 139 байгууллагад хохирол учирсны 63 нь төрийн, 24 нь төрийн бус, 52 нь хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, байгууллага байна.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 11 сарын байдлаар 107.5 мян.хүн эрүүлжүүлэгдэж, 12.9 мян.хүн баривчлагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс эрүүлжүүлэгдсэн хүний тоо 3165 буюу 3.0 хувь, баривчлагдсан хүний тоо 1466 буюу 12.9 хувиар өссөн байна.

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт
II.1. Үнэ

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮУИ) 2012 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.2 хувь, оны эхнээс 13.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.4 хувиар өслөө (Хүснэгт II.1).

Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас өсөхөд хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ дүнгээрээ 1.5 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.5 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 0.7 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 0.2 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 0.7 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 0.3 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 0.2 хувиар өсч, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ болон боловсролын үйлчилгээний бүлгийн дүн тогтвортой харин хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.1 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийнх 0.8 хувь, тээврийнх 0.2 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт-II.1

Хэрэглээний үнийн улсын индекс, бүлгийн дүнгээр

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Жин	2012 XI / 2011 XI	2012 XI / 2011 XII	2012 XI / 2012 X
Ерөнхий индекс	**100.0**	**114.4**	**113.1**	**100.2**
Хүнсний бараа, ундаа, ус	29.3	118.8	115.5	99.9
Согтууруулах ундаа, тамхи	3.2	153.7	153.3	100.5
Хувцас, бөс бараа, гутал	16.1	116.5	115.1	101.5
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	12.3	111.8	111.3	99.2
Гэр ахуйн тавилга, бараа	4.7	109.9	109.5	100.7
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	3.6	109.1	109.0	100.2
Тээвэр	12.2	105.6	105.3	99.8
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	4.4	98.5	98.5	100.0
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	2.8	103.2	103.5	100.7
Боловсролын үйлчилгээ	4.7	115.2	115.2	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	2.6	123.1	122.7	100.3
Бусад бараа, үйлчилгээ	4.1	107.6	107.2	100.2

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2012 оны 11 дүгээр сард оны эхнээс 13.1 хувь өссөний дотор хүнс, ундаа, усны бүлгийн барааны үнэ дүнгээрээ 15.5 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийнх 53.3 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 15.1 хувь, боловсролын үйлчилгээний бүлгийнх 15.2 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 22.7 хувиар нэмэгдсэн нь өндөр өсөлт байв.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2011 оны 11 дүгээр сард оны эхнээс 8.1 хувиар өссөн бол 2012 оны 11 дүгээр сард 13.1 хувь болж, өсөлт 5.0 пунктээр нэмэгджээ (Зураг II.1).

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас нийслэл болон Дорноговь, Хэнтий, Орхон, Булган, Говь-Алтай аймагт 0.2-2.8 хувиар буурч, Завхан аймагт тогтвортой бусад аймагт 0.3-2.6 хувиар өсчээ (Зураг II.2).

Өрхийн нийт хэрэглээнд өндөр хувийн жин эзэлж буй мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ 2012 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас Дорнод (6.4%), Өвөрхангай (2.6%), Сүхбаатар (2.2%), Сэлэнгэ (2.4%), Увс (0.7%), Ховд (0.3%), Говьсүмбэр (1.9%) аймагт өсч, Өмнөговь, Хөвсгөл аймагт тогтвортой, бусад 12 аймагт 0.2-24.0 хувиар буурчээ. Говь-Алтай (24.0%) аймагт хамгийн их бууралттай байв.

Талх, гурил, будааны дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ Баян-Өлгий (3.0%), Баянхонгор (0.6%), Өмнөговь (0.8%), Сүхбаатар (0.6%), Төв (0.3%) аймагт буурч, Архангай, Булган, Говь-Алтай, Дорноговь, Дорнод, Өвөрхангай, Увс, Ховд аймагт тогтвортой, бусад 8 аймагт 0.1-3.7 хувиар өссөн байна. Дархан-Уул (3.7%) аймагт хамгийн өндөр өсөлттэй байлаа.

Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ Говьсүмбэр аймагт тогтвортой, бусад 20 аймагт 0.3-16.8 хувиар өссөн байна. Увс (16.8) аймагт хамгийн их өсөлттэй байв.

Төмс, хүнсний ногооны дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ Булган (1.2%), Говь-Алтай (18.1%), Сэлэнгэ (7.7%), Хэнтий (8.2%), Орхон (3.9%), Говьсүмбэр (11.6%) аймагт буурч, Архангай, Өвөрхангай, аймагт тогтвортой, бусад 13

Зураг-II.1

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (өмнөх оны 12 сар =100)

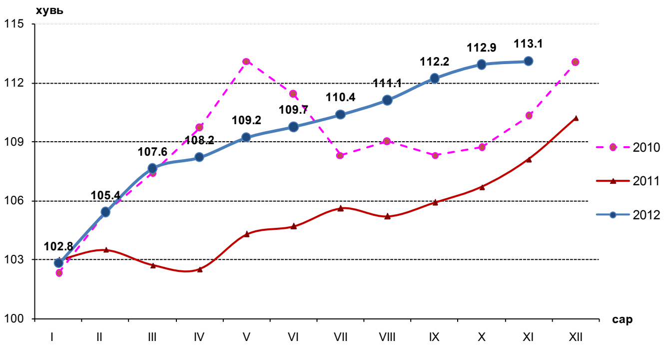

Зураг-II.2

Хэрэглээний үнийн индекс, нийслэл, аймгаар, 2012 оны 11 дүгээр сард (өмнөх сар =100%)

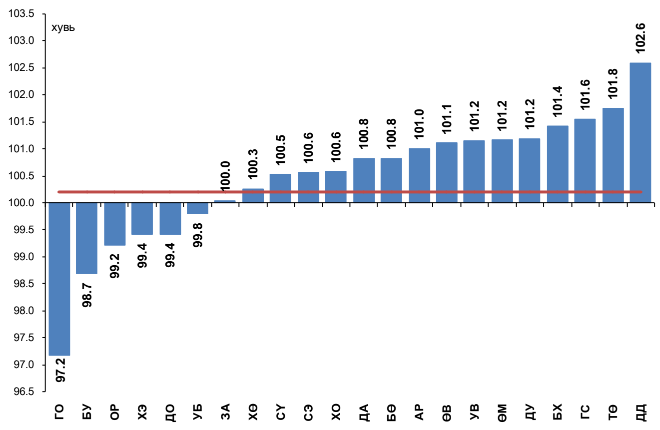

аймагт 2.7-16.7 хувиар өсчээ. Ховд (16.7%) аймагт хамгийн их өсөлттэй байлаа.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас Дорнод аймагт хамгийн их буюу 2.6 хувиар өсчээ. Тус аймагт үнэ өсөхөд хүнсний бүлгийн барааны үнэ дүнгээрээ 4.4 хувь, үүний дотор мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ 6.4 хувь, сүү, сүүн бүтээгдэхүүнийх 16.6 хувь, хүнсний ногооных 3.1 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 2.9 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшнийх 4.6 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Говь-Алтай аймагт хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс 2.8 хувиар буурсан дүнтэй байна. Үнийн бууралтад хүнсний бүлгийн барааны үнэ дүнгээрээ 9.4 хувь, үүний дотор мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ 24.0 хувь, өөх, тосных

2.5 хувь, хүнсний ногооных 18.1 хувиар хямдарсан нь нөлөөлжээ.

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 11 дүгээр сард оны эхнээс бүх аймагт 4.4-23.9 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны 11 дүгээр сард Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 0.2 хувиар буурч, харин өмнөх оны эцсийнхээс 13.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.2 хувиар өслөө.

2012 оны 11 дүгээр сард хүнс, ундаа, усны бүлгийн үнэ дунгээрээ 0.1 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийнх 0.6 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 0.2 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 0.3 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 0.2 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 1.0 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 0.3 хувиар өсчээ. Харин орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн үнэ 1.9 хувь, тээврийн бүлгийнх 0.5 хувиар буурч, эдгээрээс бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнэ тогтвортой байв (Зураг II. 3).

Улаанбаатар хотод 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас хэрэглээний сагсны 329 нэрийн бараа, үйлчилгээний 14.3 хувийнх нь үнэ өсч, 5.8 хувийнх нь үнэ буурч, 79.9 хувийнх нь үнэ тогтвортой байлаа. Судалгаанд сонгогдсон хүнсний 93 нэрийн барааны 29.0 хувь буюу 27 нэрийн барааны үнэ нэмэгджээ.

Зураг-II.3

Улаанбаатар хотын ХҮИ-ийн 2012 оны 11 дүгээр сарын өөрчлөлт, бүлгээр, хувиар

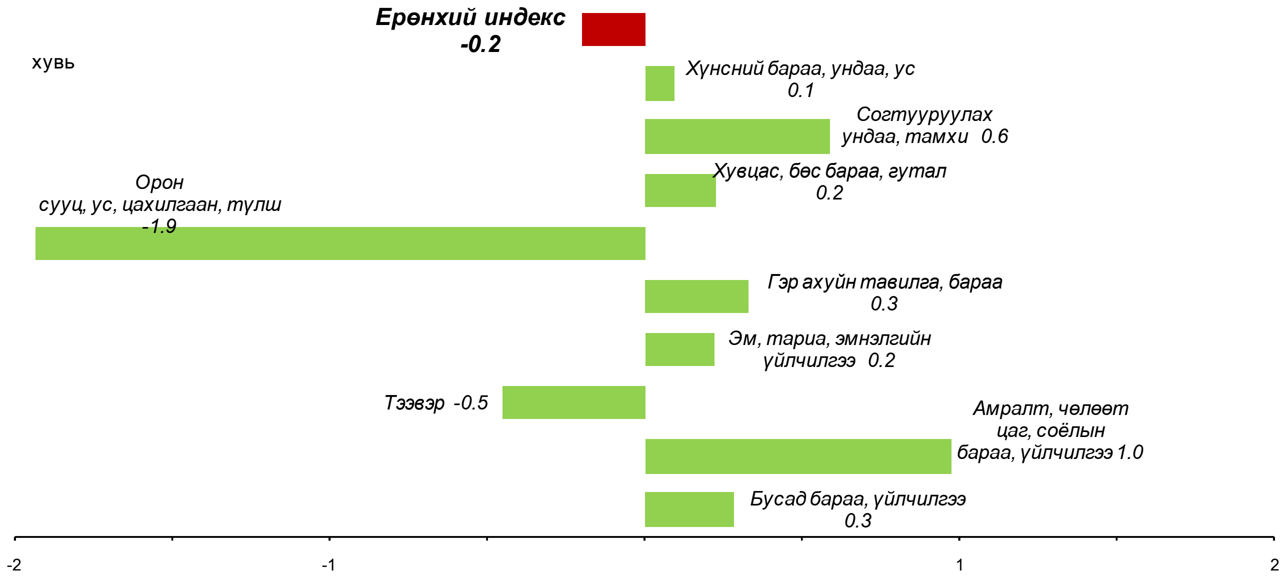

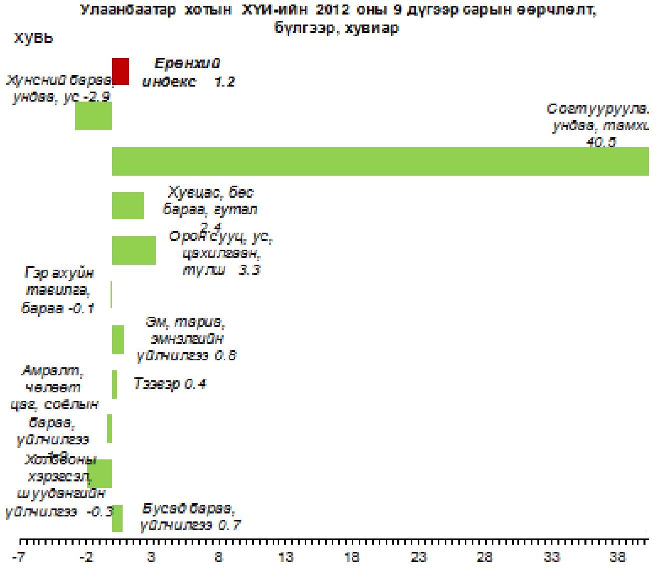

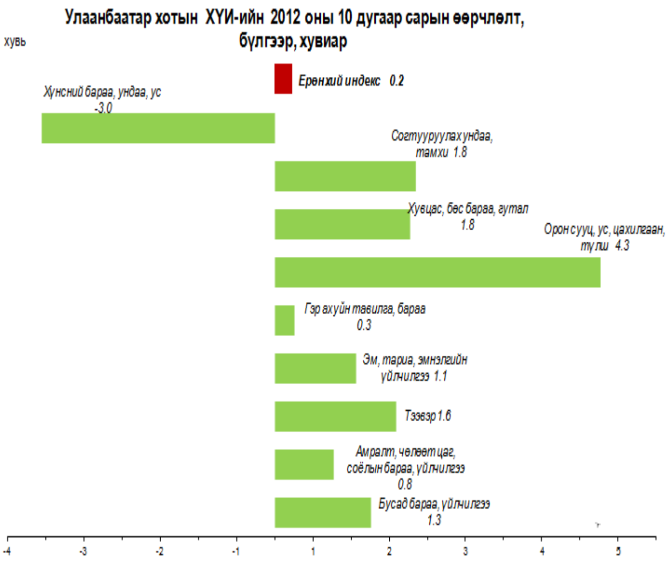

Хүснэгт-II.2

Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2012 оны 11 дүгээр сарын индекст нөлөөлсөн бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлт

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Үнийн өөрчлөлт, %	Дэд бүлэг, зарим барааны үнийн өөрчлөлт
Хүнсний бараа, ундаа, ус	0.1	Хүнс, ундаа, усны бүлгийн барааны үнийн өсөлтөд сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ 3.8 хувь, төмс, хүнсний ногооных 2.4 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлжээ.
Согтууруулах ундаа, тамхи	0.6	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд дотоодын цагаан архины үнэ 2.0 хувь, дарсных 0.4 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.
Хувцас, бөс бараа, гутал	0.2	Хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн барааны үнийн өсөлтөд бүх төрлийн хувцасны дэд бүлгийн үнэ 0.9 хувь, ноосон ороолтны үнэ 7.9 хувь, савхин бээлийнийх 4.8 хувиар нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлсөн байна.
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	-1.9	Энэ бүлгийн үнийн бууралтад нэг уут нүүрсний үнэ 8.6 хувиар буурсан нь нөлөөлжээ.
Гэр ахуйн тавилга, бараа	0.3	Гэр ахуйн тавилга, барааны бүлгийн үнийн өсөлтөд хөргөгчийн үнэ 6.5 хувь, чийдэнгийн шилнийх 1.9 хувь, цэвэрлэгээний бодисынх 2.3 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	0.2	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд зарим эмийн үнэ 0.6-1.9 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.
Тээвэр	-0.5	Тээврийн бүлгийн үнийн бууралтад судалгаанд сонгогдсон суудлын тэрэгний үнэ 2.2 хувиар хямдарсан нь нөлөөлсөн байна.
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	1.0	Энэ бүлгийн үнэ өсөхөд судалгаанд сонгогдсон зурагтын үнэ 11.6 хувь, зөөлөн тоглоомынх 2.6 хувь, зураг буулгах хөлс 5.6 хувиар өссөн нь нөлөөллөө.
Бусад бараа, үйлчилгээ	0.3	Бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнийн өсөлтөд үсний шингэн савангийн үнэ 1.2 хувь, алтан бөгжний үнэ 16.7 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2012 оны 11 дүгээр сард үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Увс, Баян-Өлгий, Дорноговь, Завхан, Ховд аймагт хамгийн бага буюу 25.0-28.0 мян.төг, Булган, Архангай, Төв, Орхон аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 37.0-40.0 мян.төг, адууны ширнийх Сэлэнгэ, Завхан, Дархан-Уул аймагт хамгийн бага буюу 24.0-28.0 мян.төг, Архангай, Орхон, Өвөрхангай, Өмнөговь, Хэнтий, Баян-Өлгий, Баянхонгор аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 40.0-43.0 мян.төг, ямааны 1 кг цагаан ноолуурын үнэ Ховд, Өмнөговь, Дархан-Уул, Орхон, Өвөрхангай аймагт хамгийн бага буюу 40.0-41.0 мян.төг, Баянхонгор, Архангай, Завхан аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 45.0-50.0 мян.төг байна.

Зураг-II.4

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 11 дүгээр сард, мян.төг

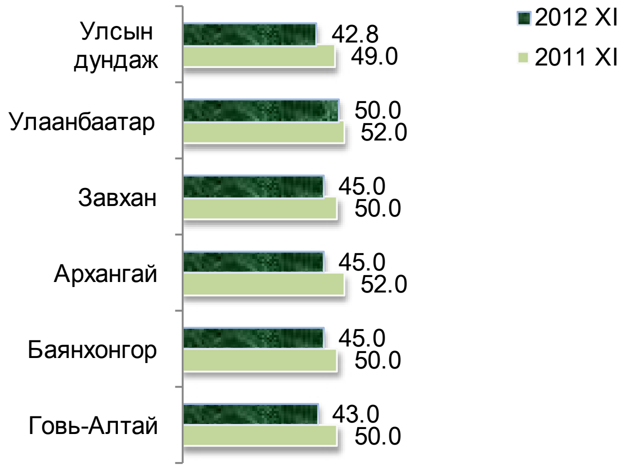

Зураг-II.5

Адууны 1 ширхэг ширний захх зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 11 дүгээр сард, мян.төг

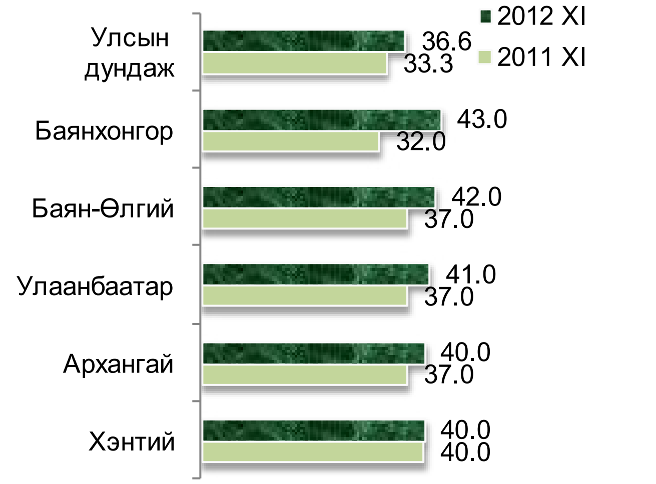

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Төв, Булган, Говьсүмбэр, Увс, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Дундговь, Ховд, Баянхонгор, Дорнод аймагт өмнөх сарынхаас 0.5-10.0 мян.төг буюу 1.3-40.0 хувиар өсч, Сүхбаатар, Завхан аймагт 3.5-8.0 мян.төг буюу 10.8-22.9 хувиар буурч, Архангай, Дархан-Уул, Орхон аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарын түвшинд байв.

Адууны ширний дундаж үнэ Говьсүмбэр, Төв, Орхон, Булган, Хөвсгөл, Сүхбаатар, Архангай, Өвөрхангай, Дорнод, Хэнтий, Баян-Өлгий, Баянхонгор, Ховд, Өмнөговь, Увс аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 1.0-10.0 мян.төг буюу 2.5-40.0 хувиар өсч, Сэлэнгэ, Завхан аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-5.0 мян. төг буюу 4.0-16.7 хувиар буурч, Дархан-Уул, Дундговь аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын дундаж үнэ Дундговь, Архангай, Завхан, Сүхбаатар,

Зураг-II.6

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний захх зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 11 дүгээр сард, мян.төг

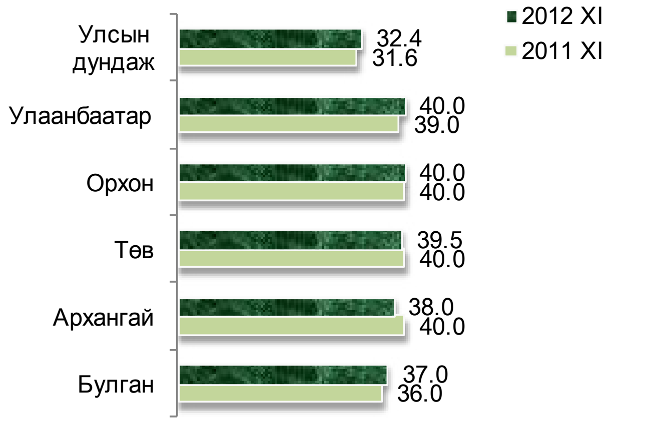

Зураг-II.7

Хонины ноостой нэхийний захх зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 11 дүгээр сард, мян.төг

Баян-Өлгий аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 1.5-8.0 мян.төг буюу 3.7-22.9 хувиар өсч, Говь-Алтай, Өвөрхангай, Орхон, Дархан-Уул аймагт 1.0-5.0 мян.төг буюу 2.3-11.1 хувиар буурч, Ховд, Баянхонгор, Өмнөговь аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Улаанбаатар хотод арилжаалагдсан барилгын гол нэрийн материалын дундаж үнэ

Улаанбаатар хотод 2012 оны 11 дүгээр сард арилжаалагдсан эх орны үйлдвэрийн болон ОХУ, БНХАУ, ХБНГУ, БНСУ-д үйлдвэрлэсэн барилгын үндсэн 29 нэр төрлийн материалын дундаж үнийг мэдээнд хамрууллаа.

2012 оны 11 дүгээр сарын үнийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн цонхны нөлөөгүй шилний үнэ 2.0 мян.төг буюу 13.3 хувь, эх орны үйлдвэрийн захалсан банзны үнэ 3.0 мян. төг буюу 7.9 хувиар буурчээ. Эх орны хөнгөн бетоны үнэ 35.7 мян.төг буюу 31.0 хувь, шалны

ховилгүй банзных 30.0 мян.төг буюу 20.0 хувь, вакуум цонхных 10.0 мян.төг буюу 12.5 хувь, палкных 3.0 мян.төг буюу 12.0 хувь, БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн уян шүршүүрийн үнэ 7.0 мян. төг буюу 38.9 хувь, шаазан угаагуурынх 20.0 мян.төг буюу 33.3 хувь, тосон будагных 500 төг буюу 25.0 хувь, өдрийн суурьгүй гэрлийнх 400 төг буюу 20.0 хувь, 50 кг-ын савлагаатай цементнийх 1.5 мян.төг буюу 18.8 хувь, шахмал шалных 2.0 мян.төг буюу 16.7 хувь, төмөр хаалганых 22.0 мян.төг буюу 15.9 хувь, шаазан суултуурынх 10.0 мян.төг буюу 11.1 хувь, крантных 5.0 мян.төг буюу 11.1 хувь, хадаасных 200 төг буюу 8.0 хувь, дотор эмульснийх 500 төг буюу 7.7 хувиар өсчээ.

Мөн өмнөх сарынхтай харьцуулахад 2012 оны 11 дүгээр сард БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн чулуугүй хар цаасны үнэ 500 төг буюу 5.3 хувь, 50 кг-ын савлагаатай цементнийх 500 төг буюу 5.0 хувиар буурч, эх орны үйлдвэрийн шалны ховилгүй банзны үнэ 10.0 мян.төг буюу 5.9 хувь, улаан тоосгоны нэг ширхэгийн үнэ 10 төг буюу 3.6 хувиар өссөн байна.

II.2 Мөнгө, зээл, үнэт цаас

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 7033.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 99.4 тэрбум төг буюу 1.4 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 920.0 тэрбум төг буюу 15.0 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.3).

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтцийн хувьд 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 45.0 хувийг төгрөгийн хадгаламж, 20.4 хувийг гадаад валютын хадгаламж, 15.0 хувийг төгрөгийн харилцах, 12.5 хувийг гадаад валютын харилцах, 7.1 хувийг банкнаас гадуурх мөнгө эзэлж байна (Зураг II.8). Мөнгөний нийлүүлэлтэд төгрөгийн хадгаламжийн эзлэх хувь өмнөх сарынхаас 0.5 пункт, банкнаас гадуурх мөнгөнийх 0.1 пунктээр өсч, гадаад валютын хадгаламжийнх 0.5 пункт, төгрөгийн харилцахынх 0.1 пунктээр буурчээ. Харин гадаад валютын харилцахын мөнгөний нийлүүлэлтэд эзлэх хувийн жин өмнөх сарынхтай ижил түвшинд байна.

Бага мөнгө 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 1557.1 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 21.6 тэрбум төг буюу 1.4 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.4 тэрбум төг буюу 0.3 хувиар өсчээ.

Иргэд, байгууллагын нийт хадгаламж 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 4597.0 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 65.3 тэрбум төг буюу 1.4 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 782.5 тэрбум төг буюу 20.5 хувиар өсчээ. Төгрөгийн хадгаламж 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 3164.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 10.3 тэрбум төг буюу 0.3 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 355.1 тэрбум төг буюу 12.6 хувиар өсөв. Гадаад валютын хадгаламж 2012 оны 11 дүгээр

Зураг-II.8

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2), хэрэглээний үнийн улсын индексийн өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх сар=100)

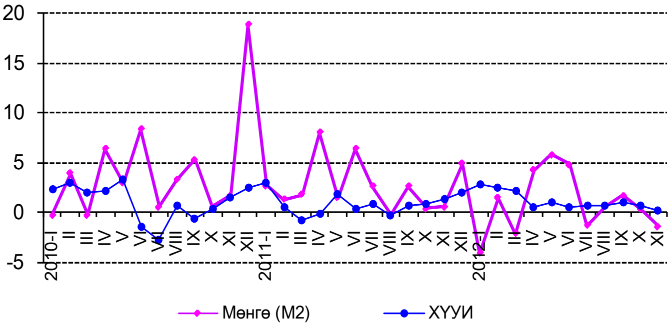

Хүснэгт-II.3

Мөнгөний зарим үндсэн үзүүлэлт, сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2011 XI	2012 X	2012 XI
Мөнгөний нийлүүлэлт М2	**6 113.2**	**7 132.6**	**7 033.2**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	55.2	17.3	15.0
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	0.6	0.3	- 1.4
Нийт хадгаламж	**3 814.5**	**4 662.3**	**4 597.0**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	60.2	24.5	20.5
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	1.9	1.8	-1.4
Төгрөгийн хадгаламж	**2 809.6**	**3 175.0**	**3 164.7**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	60.6	11.7	12.6
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 1.2	3.0	- 0.3
Валютын хадгаламж	**1 004.9**	**1 487.3**	**1 432.4**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	59.1	65.0	42.5
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	11.5	- 0.6	- 3.7

сарын эцэст 1432.4 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 55.0 тэрбум төг буюу 3.7 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 427.5 тэрбум төг буюу 42.5 хувиар өслөө (Хүснэгт II.3).

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 722.1 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 4.5 тэрбум төг буюу 0.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 43.2 тэрбум төг буюу 6.4 хувиар өсчээ.

Нөөц мөнгө (М0) 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 2224.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 76.6 тэрбум төг буюу 3.6 хувиар өслөө. Нөөц мөнгөний бүрэлдэхүүн хэсэг болох банкуудын харилцах, хадгаламж 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст өмнөх сарынхаас 71.7 тэрбум төг буюу 5.0 хувиар өсч, 1504.8 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна.

Банкуудын нийт актив 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 9916.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 74.2 тэрбум төг буюу 0.7 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2013.1 тэрбум төг буюу 25.5 хувиар өслөө.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 6867.8 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 12.4 тэрбум төг буюу 0.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1429.0 тэрбум төг буюу 26.3 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.4).

Зээлийн өрийн үлдэгдлийг эзэмшигчээр нь авч үзэхэд 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст нийт зээлийн 3715.6 тэрбум төг буюу 54.1 хувь нь хувийн секторт, иргэдэд 3082.9 тэрбум төг буюу 44.9 хувь нь, улсын байгууллагад 48.7 тэрбум төг буюу 0.7 хувь нь, бусад байгууллагад 10.8 тэрбум төг буюу 0.2 хувь нь, 9.8 тэрбум төг буюу 0.1 хувь нь бусад санхүүгийн байгууллагад ногдож байна.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 298.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 7.7 тэрбум төг буюу 2.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 44.7 тэрбум төг буюу 13.0 хувиар буурсан байна. Чанаргүй зээл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 4.3 хувийг эзэлж, өмнөх сарынхаас 0.2 пункт, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.0 пунктээр буурчээ (Хүснэгт II.4).

Зураг-II.9

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтэц, хувиар, жил бүрийн 11 дугаар сарын эцсийн байдлаар

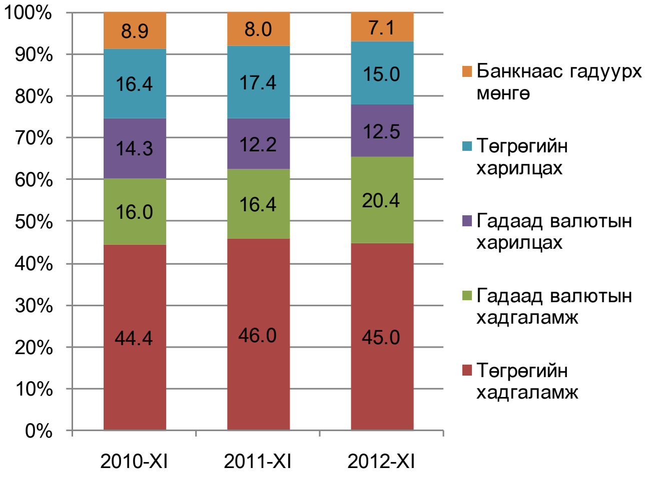

Зураг-II.10

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2), бага мөнгө (М1) болон бараг мөнгөний өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх оны мөн үе=100)

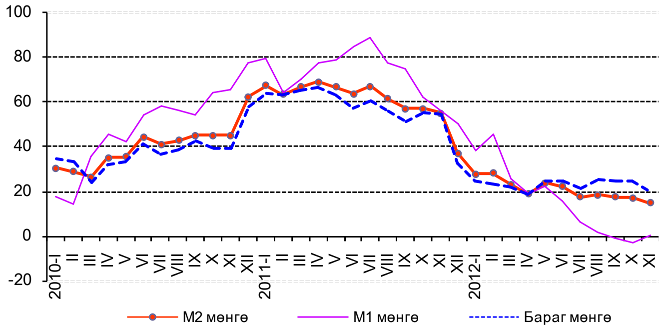

Хүснэгт-II.4

Зээлийн өрийн үлдэгдэл, чанаргүй болон хугацаа хэтэрсэн зээл сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2011 XI	2012 X	2012 XI
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	**5 438.7**	**6 855.4**	**6 867.8**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	74.7	31.3	26.3
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	4.2	- 0.2	0.2
Чанаргүй зээл	**343.2**	**306.2**	**298.5**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 7.5	- 11.9	- 13.0
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 1.3	-0.04	- 2.5
Хугацаа хэтэрсэн зээл	**71.5**	**132.5**	**147.7**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 20.8	86.6	106.5
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	0.7	13.2	11.5
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд чанаргүй зээлийн эзлэх хувь	**6.3**	**4.5**	**4.3**
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд хугацаа хэтэрсэн зээлийн эзлэх хувь	**1.3**	**1.9**	**2.2**

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень*

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 147.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 15.2 тэрбум төг буюу 11.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 76.2 тэрбум төг буюу 2.1 дахин өсчээ. Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 2.2 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх сарынхаас 0.3 пункт, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.9 пунктээр өссөн байна (Хүснэгт II.4).

Энэ оны 11 дүгээр сарын эцэст аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон зээлийн өрийн үлдэгдлийн 67.8 хувь нь ХААН банк, Худалдаа, хөгжлийн банк, Голомт банкинд ногдож байна.

Банкуудын төгрөгийн зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 2012 оны 10 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас 0.1 пунктээр өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.8 пунктээр буурч, жилийн хүү 18.7 хувь болжээ. Валютын зээлийн жигнэсэн дундаж хүү өмнөх сарынхаас 0.2 пункт, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.6 пунктээр өсч, жилийн хүү 14.4 хувь боллоо (Зураг II.12).

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст өмнөх сарынхаас 0.9 сая ам.доллар, өмнөх оны мөн үеийнхээс 65.4 сая ам.доллараар буурч, 2226.4 сая ам.долл болсон нь манай улсын импортын 17.0 долоо хоног буюу 4.3 сарын хэрэгцээг хангахаар байна (Зураг II.13).

Үнэт цаасны зах зээл

Үнэт цаасны арилжаа 2012 оны 11 дүгээр сард 20 өдөр явагдаж, 424.3 сая төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 785.0 мян.ш үнэт цаас арилжигдсан байна. Гүйлгээний хэмжээ 2012 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 241.0 сая төг буюу 36.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 33.6 тэрбум төг буюу 80.2 дахин буурчээ. Арилжсан үнэт цаасны тоо 2012 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.3 сая ш буюу 2.7 дахин, өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.3 сая ш буюу 12.9 дахин буурлаа.

Хөрөнгийн зах зээлийн чиг хандлагыг илэрхийлэх ТОП-20 дундаж индекс 2012 оны 11 дүгээр сард 15596.6 болж, өмнөх сарынхаас 1244.1 нэгжээр буурчээ (зураг II.14). Хөрөнгийн зах зээлд үйл ажиллагаа явуулж байгаа хувьцаат компаниудын үнэт цаасны зах зээлийн нийт үнэлгээ 2012 оны 11 дүгээр сард 1588.7 тэрбум төгрөг болж, өмнөх сарынхаас

Зураг-II.11

Чанаргүй зээл, сарын эцэст, тэрбум төг

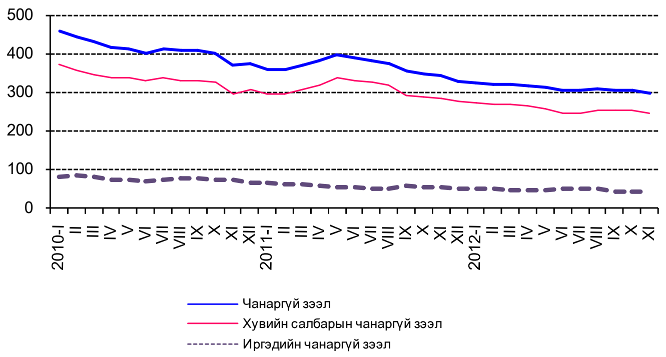

Зураг-II.12

Зээлийн жилийн хүү, сарын эцэст, хувиар

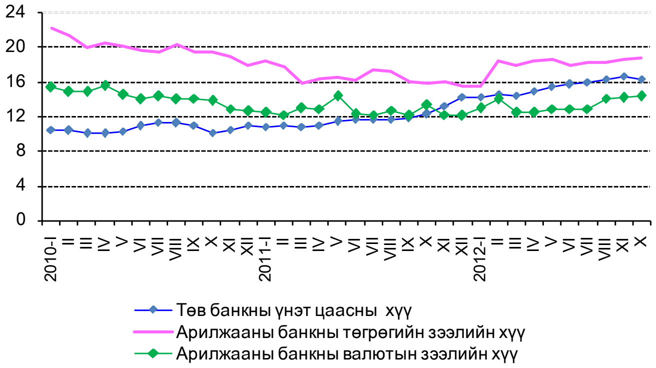

Зураг-II.13

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц, сарын эцэст, сая ам.долл

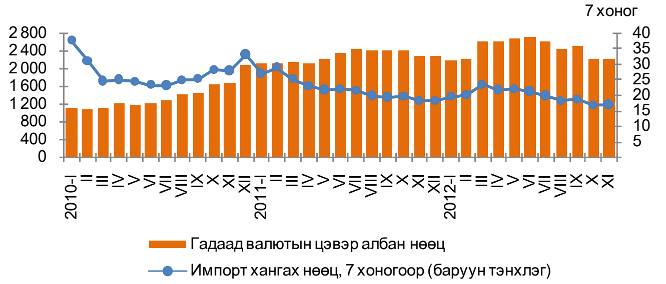

Зураг-II.14

ТОП-20 индекс, сарын дундаж, хувиар

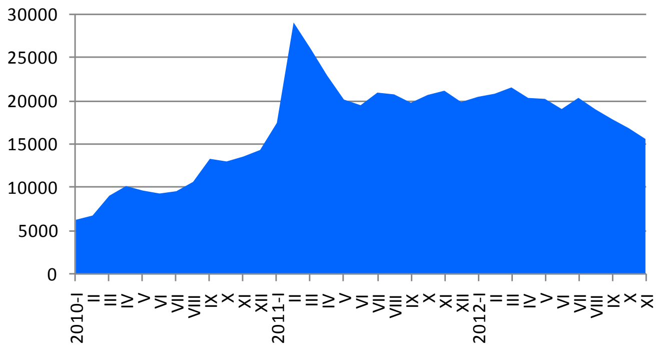

71.9 тэрбум төгрөг буюу 4.3 хувиар буурлаа (Зураг II.15).

"Гермес центр" хувьцаат компаний 286.5 мян.ш хувьцаа 2012 оны 11 дүгээр сард арилжигдсан нь хамгийн идэвхитэй арилжаалсан үнэт цаас байв.

Валютын ханш

Монголбанкны төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 11 дүгээр сард 1396.4 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 73.0 төг буюу 5.5 хувиар суларсан байна (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.6 хувиар чангарч, 2012 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.7 хувиар суларчээ (Зураг II.16).

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 11 дүгээр сард 1793.2 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.6 төг буюу 0.04 хувиар чангарчээ (Хүснэгт II.3). Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.3 хувь суларч, 2012 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.3 хувиар чангарсан байна (Зураг II.17).

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 11 дүгээр сард 224.0 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 15.8 төг буюу 7.6 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.3 хувь, 2012 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.2 хувиар суларчээ (Зураг II.18).

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 11 дүгээр сард 44.5 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.6 төг буюу 3.8 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.5 хувь суларч, 2012 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.2 хувиар чангарлаа (Зураг II.19).

Хүснэгт-II.5

Монголбанкны төгрөгийн гадаад валюттай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

Үзүүлэлт	2011 XI	2012 X	2012 XI
Ам. Доллар	**1 323.4**	**1 387.0**	**1 396.4**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	1.5	7.4	5.5
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.4	- 0.6	0.7
Евро	**1 793.8**	**1 798.4**	**1 793.2**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	2.5	1.5	-0.04
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	1.3	0.3	- 0.3
Юань	**208.2**	**221.4**	**224.0**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	8.8	9.2	7.6
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.7	0.3	1.2
Рубль	**42.9**	**44.6**	**44.5**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	4.1	8.0	3.8
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	3.9	0.5	- 0.2

Зураг-II.15

Зах зээлийн үнэлгээ, сарын эцэст, тэрбум төг

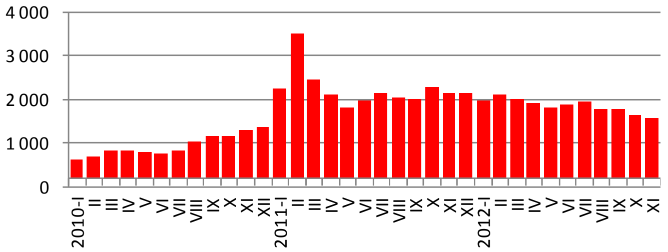

Зураг-II.16

Төгрөгийн ам. доллартай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

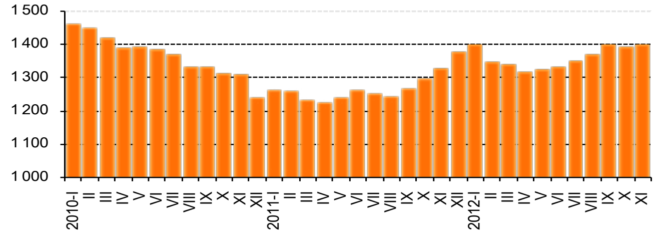

Зураг-II.17

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

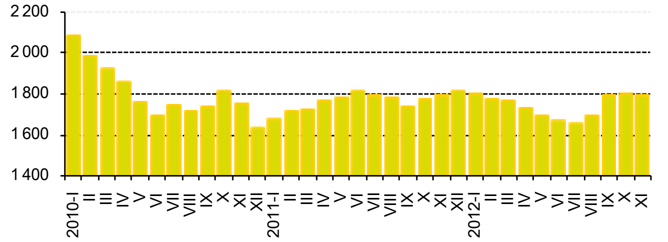

Зураг-II.18

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

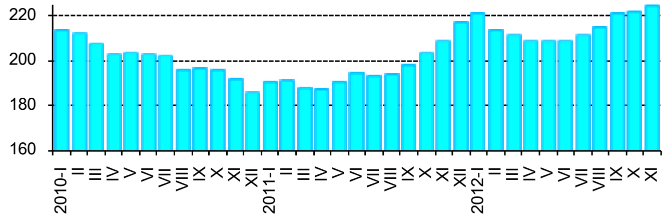

Зураг-II.19

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

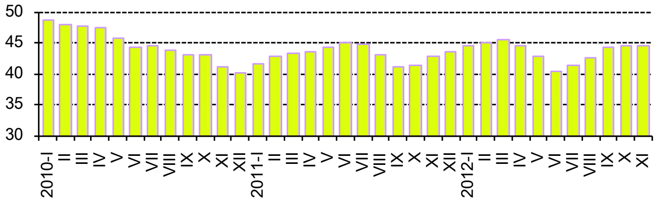

II.3 Улсын нэгдсэн төсөв

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого ба тусламжийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 11 сард 4322.0 тэрбум төг, зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 5028.8 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 706.7 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа. Өмнөх оны мөн үеийнхээс улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцлийн алдагдал 614.9 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэхэд зарлагын өсөлт орлогын өсөлтөөс 15.7 пунктээр илүү байгаа нь нөлөөлжээ. (Зураг II.20)

Улсын нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 2012 оны эхний 11 сард 4283.4 тэрбум төг, урсгал зардал 3828.8 тэрбум төг болж тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 454.6 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарав. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 578.2 тэрбум төг, урсгал зардал 1052.2 тэрбум төгрөгөөр өсчээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого ба тусламжийн нийт хэмжээ 2012 оны 10 дугаар сард 456.7 тэрбум төг байсан бол 11 дүгээр сард 379.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 77.2 тэрбум төг буюу 16.9 хувиар буурчээ. Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2012 оны 10 дугаар сард 477.8 тэрбум төг байсан бол 11 дүгээр сард 507.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 29.5 тэрбум төг буюу 6.2 хувиар өссөн байна. Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 2012 оны 10 дугаар сард 21.1 тэрбум төг, 11 дүгээр сард 127.7 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа.

Зураг-II.20

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, зарлага, тэнцэл, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, тэрбум төг

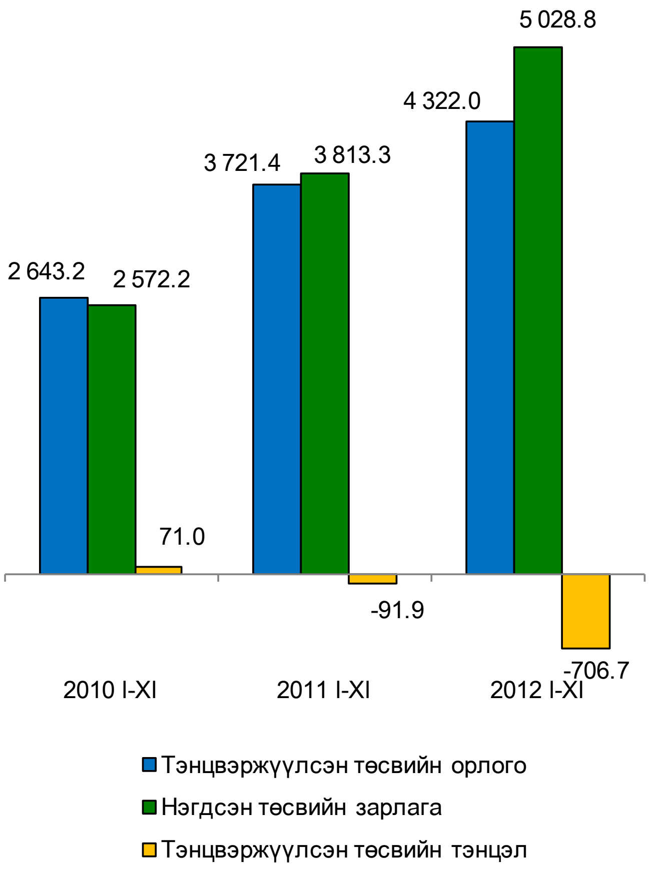

Төсвийн орлого

Улсын нэгдсэн төсөвт 2012 оны эхний 11 сард 4347.5 тэрбум төгрөгийн орлого төвлөрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 487.3 тэрбум төг буюу 12.6 хувиар өссөн байна.

Татварын нийт орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 536.7 тэрбум төг буюу 16.3 хувиар нэмэгдэхэд нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 214.4 тэрбум төг буюу 54.8 хувь, дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 188.2 тэрбум төг буюу 14.7 хувь, бусад татварын орлого 94.8 хувь буюу 16.6 хувь, орлогын албан татварын орлого 30.9 тэрбум төг буюу 4.2 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Татварын бус орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 41.5 тэрбум төг буюу 10.2 хувиар нэмэгдэхэд төсөвт газрын өөрийн орлого 6.2 тэрбум төг буюу 3.5 хувь, хувьцааны ногдол ашгийн орлого 2.6 тэрбум төг буюу 6.4 хувиар буурсан хэдий ч газрын тосны орлого 23.6 тэрбум төг буюу 38.3 хувь, хүү, торгуулийн орлого 17.1 тэрбум төг буюу 42.8 хувь, бусад нэр заагдаагүй орлого 6.8 тэрбум төг буюу 15.8 хувь, навигацын орлого 2.1 тэрбум төг буюу 5.4 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн орлогын 88.2 хувийг татварын орлого, 10.3 хувийг татварын бус орлого, тогтворжуулалтын сангийн орлого, тусламжийн орлого тус бүр 0.6 хувийг, 0.3 хувийг хөрөнгийн орлого эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тогтворжуулалтын сангийн орлогын эзлэх хувь 3.0 пункт, татварын бус орлогынх 0.2 пункт, хөрөнгийн орлогынх 0.1 пунтээр буурч, татварын орлогынх 2.8 пункт, тусламжийн орлого 0.5 пунктээр өсчээ (Хавсралт 5).

Төсвийн зарлага

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 11 сард 5028.8 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1215.5 тэрбум төг буюу 31.9 хувиар нэмэгдсэн нь эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 243.1 тэрбум төг буюу 6.4 дахин буурсан хэдий ч бараа, үйлчилгээний зардал 532.1 тэрбум төг буюу 42.3 хувь, татаас ба шилжүүлгийн зардал 445.0 тэрбум төг буюу 30.0 хувь, хөрөнгийн зардал 406.3 тэрбум төг буюу 54.3 хувь, зээлийн үйлчилгээний төлбөрийн зардал 75.2 тэрбум төг буюу 3.2 дахин өссөнөөс шалтгаалжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт дүнд урсгал зардал 76.1 хувь, хөрөнгийн зардал 23.0 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 0.9 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн эзлэх хувь 6.6 пунктээр буурч, урсгал зардал, хөрөнгийн зардалын эзлэх хувь тус бүр 3.3 пунктээр өсчээ (Хавсралт 5).

Хөрөнгийн зардал

Хөрөнгийн зардалд 2012 оны эхний 11 сард 1155.3 тэрбум төг зарцуулсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 406.3 тэрбум төг буюу 54.3 хувиар нэмэгджээ. Энэ нь өмнөх оны мөн үеийнхээс дотоодын эх үүсвэрээс зарцуулсан хөрөнгийн зардал 398.3 тэрбум төг буюу 56.7 хувь, гадаад эх үүсвэрээс зарцуулсан хөрөнгийн зардал 8.1 тэрбум төг буюу 17.4 хувиар өссөнөөс шалтгаалсан байна.

II.4 Төлбөрийн тэнцэл

Төлбөрийн тэнцэл 2012 оны 3 дугаар улиралд 15.8 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс алдагдал 2.3 сая ам.долл буюу 17.0 хувиар өсчээ.

Урсгал данс

Төлбөрийн тэнцлийн урсгал данс 2012 оны 3 дугаар улиралд 1138.1 сая ам.долларын алдагдалтай байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 177.4 сая ам.долл буюу 18.5 хувиар өссөн. Үүнд бараа болон үйлчилгээний тэнцлийн алдагдал 1009.0 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 141.9 сая ам.долл буюу 16.4 хувиар нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Үйлчилгээний орлого 2012 оны 3 дугаар улиралд 246.3 сая ам.долл, зарлага 508.3 сая ам.долл болж, үйлчилгээний тэнцэл 262.0 сая ам.долларын алдагдалтай байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 61.4 сая ам.долл буюу 19.0 хувиар буурсан байна /Зураг 9.1/. Үүнд тээврийн үйлчилгээний алдагдал 204.1 сая ам.долл, бусад үйлчилгээнийх 29.0 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс тээврийн үйлчилгээнийх 41.1 сая ам.долл буюу 16.8 хувиар, бусад үйлчилгээнийх 33.7 сая ам.долл буюу 53.7 хувиар буурсан нь голлон нөлөөлжээ.

Орлогын дансны алдагдал 172.1 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс алдагдал 300.0 мянган ам.долл буюу 0.2 хувиар нэмэгдсэн байна.

Харин урсгал шилжүүлэг 43.0 сая ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 35.4 сая ам.долл буюу 45.1 хувиар буурчээ. Ажиллагчдын мөнгөн гуйвуулга 2012 оны 3 дугаар улиралд 2.0 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.8 сая ам.долл буюу 81.5 хувиар буурчээ.

Зураг-II.21

Бараа ба үйлчилгээний орлого, зарлага, жил бүрийн 3 дугаар улирлын байдлаар, сая ам.доллараар

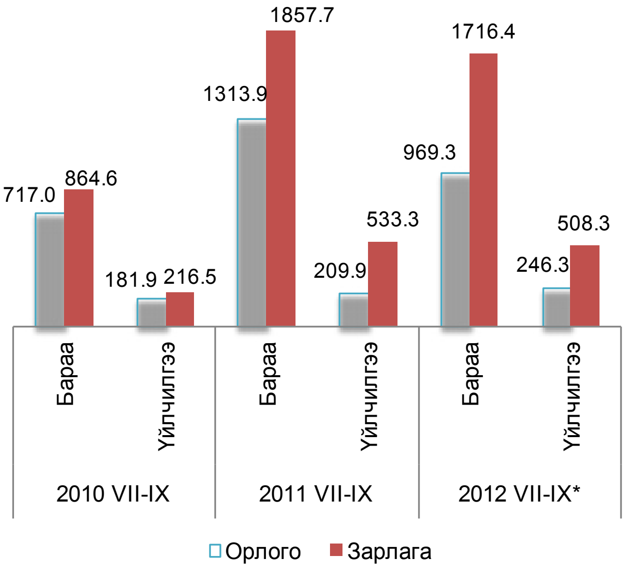

* Урьдчилсан гүйцэтгэл

Хөрөнгө ба санхүүгийн данс

Хөрөнгө ба санхүүгийн дансны ашиг 2012 оны 3 дугаар улиралд 1251.1 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 535.5 сая ам.долл буюу 74.8 хувиар өссөн байна.

Шууд хөрөнгө оруулалт нийт дүнгээрээ 2012 оны 3 дугаар улиралд 1348.5 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 26.7 сая ам.долл буюу 2.0 хувиар өсчээ.

III.4 Гадаад худалдаа

Монгол Улс 2012 оны эхний 11 сард дэлхийн 137 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 10298.9 сая ам.долл, үүнээс экспорт 4029.9 сая ам.долл, импорт 6269.1 сая ам.долларт хүрчээ (Зураг II.22). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт бараа эргэлтийн хэмжээ 69.1 сая ам.долл буюу 0.7 хувь, импортын хэмжээ 301.8 сая ам.долл буюу 5.1 хувиар өсч, экспортын хэмжээ 232.6 сая ам.долл буюу 5.5 хувиар буурчээ.

Өмнөх оны эхний 11 сард гадаад худалдааны нийт бараа эргэлтийн 56.2 хувь нь БНХАУ-д, 14.8 хувь нь ОХУ-д, үлдсэн 29.0 хувь нь бусад улсад ногдож байсан бол 2012 оны эхний 11 сард нийт бараа эргэлтийн 53.5 хувь нь БНХАУ, 17.3 хувь нь ОХУ, 29.2 хувь нь бусад улсад ногдож байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс ОХУ-тай хийсэн бараа эргэлтийн эзлэх хувь 2.5 пункт, бусад улсынх 0.2 пунктээр өсч, БНХАУ-тай хийсэн бараа эргэлтийн эзлэх хувь 2.7 пунктээр буурчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 11 сард 2239.2 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 534.5 сая ам.долл буюу 31.4 хувиар өсчээ. Үүнд импортын өмнөх оны мөн үеийнхээс өссөн өсөлт экспортынхоос 10.6 пунктээр илүү байгаа нь нөлөөлсөн байна.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2011 оны 11 дүгээр сард 99.7 сая ам.долларын алдагдалтай гарсан бол 2012 оны 11 дүгээр сард 164.6 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 64.9 сая ам.долл буюу 65.1 хувиар нэмэгджээ.

Зураг-II.22

Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, сая ам.долл

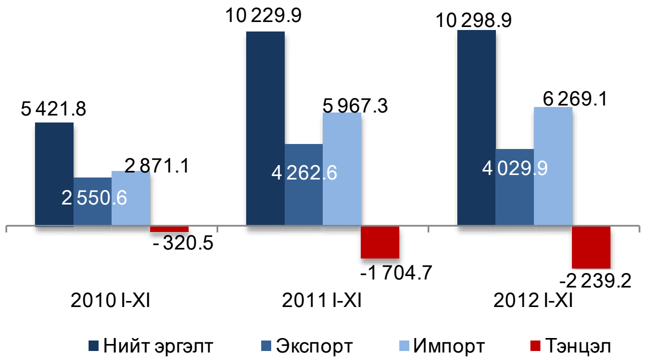

Зураг-II.23

Экспортын бүтэц, голлох улсаар, 2012 оны эхний 11 сарын байдлаар

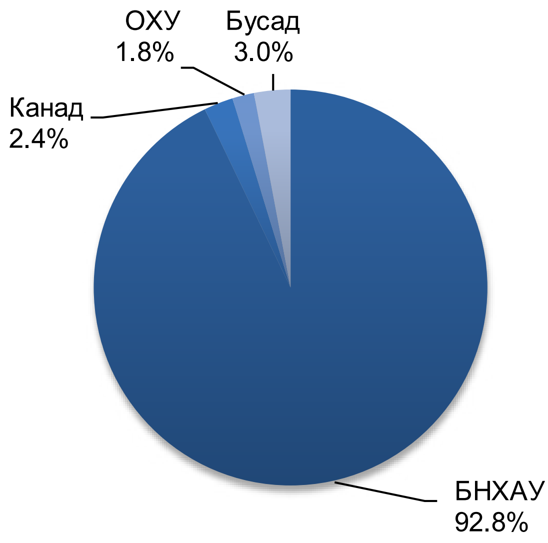

Экспорт

Манай улс 2012 оны эхний 11 сард нийт 55 оронд бараа, бүтээгдэхүүн экспортолсноос БНХАУ-д 92.8 хувь, Канад улсад 2.4 хувь, ОХУ-д 1.8 хувь ногдож байгаа нь нийт экспортын 97.0 хувийг эзэлж байна (Зураг II.23).

Экспортын 98.1 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн эзэлж байна (Хүснэгт II.6).

Экспортын дунд нүүрс 43.7 хувь, зэсийн баяжмал 19.1 хувь, төмрийн хүдэр 11.7

Хүснэгт-II.6

Экспортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, жил бүрийн эхний 10 сарын байдлаар, хувиар

	2010 I-XI	2011 I-XI	2012 I-XI
Нийт	100.0	100.0	100.0
Эрдэс бүтээгдэхүүн	80.2	88.8	89.3
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	8.1	5.4	5.7
Үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос	6.5	2.5	2.5
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	1.2	1.1	0.6
Бусад	4.0	2.2	1.9

хувь, боловсруулаагүй газрын тос 7.6 хувь, цайрын хүдэр, баяжмал 2.9 хувь, жоншны хүдэр, баяжмал 2.4 хувь, боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт 2.5 хувь, бусад бүтээгдэхүүн 10.1 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт экспортод зэсийн баяжмалын эзлэх хувь 2.0 пункт, нүүрс 2.0 пункт, цайрын хүдэр баяжмалынх 0.2 пунктээр буурч, төмрийн хүдэр 2.3 пункт, боловсруулаагүй газрын тос 2.3 пункт, жоншны хүдэр баяжмалаар 0.3 пункт, боловсруулаагүй алтных 0,1 пунктээр өссөн байна.

Хүснэгт-II.7

Экспортолсон зарим эрдэс бүтээгдэхүүн, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, мян.т

	2010 I-XI	2011 I-XI	2012 I-XI
Нүүрс	14 622.3	18 467.4	18 868.2
Зэсийн баяжмал	518.0	524.9	527.2
Төмрийн хүдэр	3 123.5	5 085.6	5 743.3
Боловсруулаагүй газрын тос (мян.баррел)	1 903.3	2 265.7	3 230.7
Цайрын хүдэр, баяжмал	100.0	110.5	125.9
Боловсруулаагүй болон хагас боловсруулсан алт	4.7	3.2	2.3

Импорт

Манай улс 2012 оны эхний 11 сард нийт 134 оронтой импортын худалдаа хийсний 28.2 хувийг БНХАУ-тай, 26.9 хувийг ОХУ-тай, 8.1 хувийг АНУ-тай, 7.5 хувийг Япон улстай, 7.0 хувийг БНСУ-тай, 3.6 хувийг ХБНГУ-тай хийсэн нь нийт дүнгийн 81.4 хувийг эзэлж байна (Зураг II.24). Импортын нийт хэмжээнд зарим орнуудын эзлэх хувийг өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад ОХУ-ынх 3.0 пункт, БНСУ-ынх 1.6 пункт, Япон улсынх 0.3 пунктээр өсч, БНХАУ-ынх 2.9 пункт, ХБНГУ-ынх 0.7 пункт, АНУ-ынх 0.4 пункт, бусад улсынх 0.8 пунктээр буурчээ.

Импортын хэмжээ 2012 оны эхний 11 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 301.8 сая ам.долл буюу 5.1 хувиар нэмэгдэхэд эрдэс бүтээгдэхүүний импорт 315.5 сая ам.долл, хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүнийх 65.8 сая ам.долл, хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүнийх 45.1 сая ам.долл, хараа зүй, гэрэл, кино зураг, хэмжүүр, хяналт, эмнэлэг, мэс заслын багаж, цаг, хөгжмийн зэмсгийнх 28.3 сая ам.доллараар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Нийт импортод машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг 24.6 хувь, эрдэс бүтээгдэхүүн 22.9 хувь, авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги 19.4 хувь, үндсэн төмөрлөг, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн 8.8 хувь, хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн 5.8 хувийг эзэлж, үлдсэн 18.5 хувийг бусад бүлгийн бүтээгдэхүүн эзэлж байна (Зураг II.25).

Өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 2012 оны эхний 11 сард импортолсон гурил биет хэмжээгээр 11.0 мян.т, үнийн дүнгээр 5.9 сая ам.долл, суудлын автомашин биет

Зураг-II.24

Импортын бүтэц, голлох улсаар, 2012 оны эхний 11 сарын байдлаар

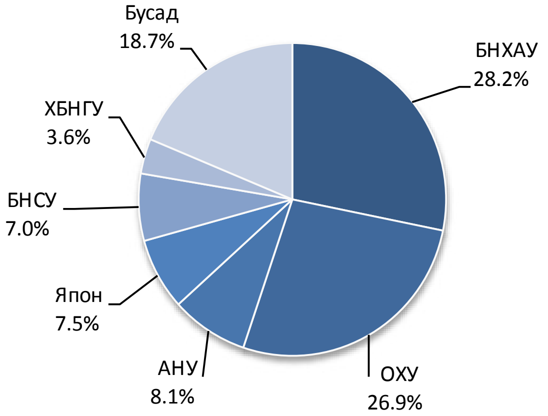

Зураг-II.25

Импортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, хувиар

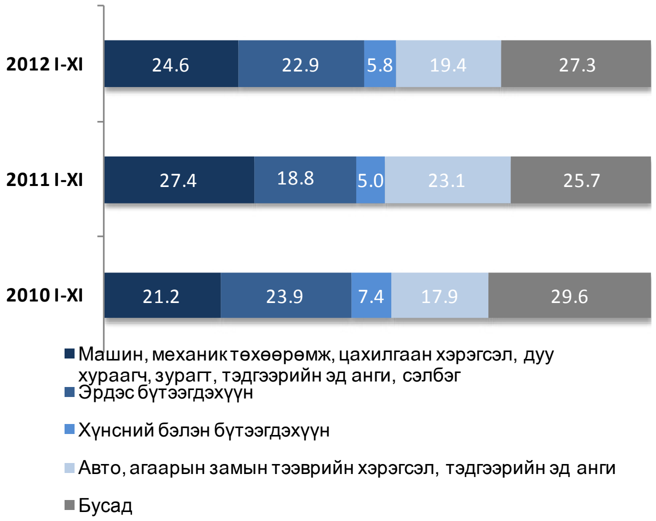

хэмжээгээр 5621 ширхэгээр буурч, үнийн дүнгээр 20.8 сая ам.доллараар өссөн байна. Цахилгаан эрчим хүч биет хэмжээгээр 94.0 сая квт.ц, үнийн дүнгээр 6.0 сая ам.долл, автобензин биет хэмжээгээр 171.1 мян.т, үнийн дүнгээр 116.2 сая ам.доллараар өсчээ (Зураг II.26).

Газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт 2012 оны эхний 11 сард 1056.3 мян.т буюу 1257.2 сая ам.долл болж, нийт импортын үнийн дүнгийн 20.1 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 147.2 мян.т буюу 16.2 хувиар өссөн байна.

2012 оны эхний 11 сард газрын тосны бүтээгдэхүүнийг ОХУ, Белорусь улс, БНСУ-аас; гурилыг ОХУ болон Казахстан улсаас; элсэн чихрийг Тайланд, ХБНГУ-аас; нийтийн тээврийн хэрэгслийг БНСУ, ОХУ-аас; суудлын автомашиныг Япон, БНСУ, ХБНГУ, АНУ, Их Британи Умард Ирландын Нэгдсэн Вант Улсаас; ачааны автомашиныг АНУ, БНХАУ, БНСУ, Белорусь улсаас голлон авсан байна.

Зураг-II.26

Зарим барааны импорт, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, мян.ам.долл

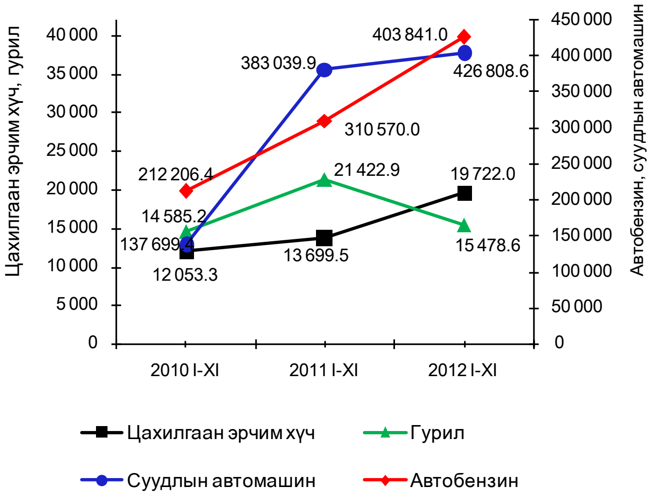

Импортолсон барааны 87.2 хувийг валютын төлбөртэй худалдаа, 10.6 хувийг гадаадын хөрөнгө оруулалтын бараа, 2.0 хувийг тусламжийн бараа, үлдсэн 0.2 хувийг бусад төрлийн худалдаа эзэлж байна.

III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ

III.1 Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2012 оны эхний 11 сард 1996.9 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 134.2 тэрбум төг буюу 7.2 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд 35 хувийн агуулгад шилжүүлснээр зэсийн баяжмал, молибдений баяжмал, металл агуулгаараа, алт, цайрын баяжмал, хайлуур жоншны баяжмал, төмрийн хүдэр, газрын тос зэрэг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.3-44.6 хувь; хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, нарийн боов, сүлжмэл эдлэл, зүсмэл материал, архи, металл цувимал, талх, гурил, хивс, цэвэр ус, малын тэжээл, цахилгааны утас, металл бэлдэц, шар айраг, шингэн сүү, бетон зуурмаг, шахмал түлш, шавардлагын зуурмаг, бетон дэр зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын үндсэн нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2.6 хувиас 4.4 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Зураг-III.1

Уул уурхайн зарим гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өөрчлөлт, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, хувиар, 2005 I-XI=100%

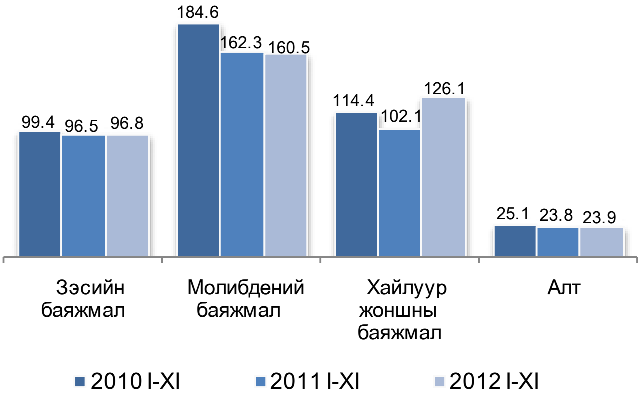

Харин 47 хувийн агуулгад шилжүүлснээр молибдений баяжмал, нүүрс зэрэг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 1.1-8.7 хувь; лаа, амтат ус, ундаа, катодын зэс, спирт, тамхи, цемент, мах, самнасан ноолуур, нэхий дээл, тэмээний ноосон хөнжил зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 1.7-74.9 хувиар буурсан байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл оны үнээр 2012 оны эхний 11 сард 5200.1 тэрбум төг болж,

өмнөх оны мөн үеийнхээс 643.2 тэрбум төг буюу 14.1 хувиар өссөнөөс уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийнх 323.1 тэрбум төг буюу 10.1 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийнх 277.0 тэрбум төг буюу 27.8 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 43.1 тэрбум төг буюу 11.9 хувиар өсчээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн 2012 оны эхний 11 сард оны үнээр 5497.1 тэрбум төг болж, 3591.7 тэрбум төг буюу 65.3 хувийг гадаад зах зээлд борлуулжээ (Хавсралт 9).

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүний 60.3 хувь нь уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрт, 32.4 хувь нь боловсруулах аж үйлдвэрт, 7.3 хувь нь цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт ногдож байна (Зураг 3). Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 2012 оны эхний 11 сард 3317.4 тэрбум төг болж, 2914.7 тэрбум төг буюу 87.9 хувийг гадаад зах зээлд, боловсруулах аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 1778.9 тэрбум төг болж, 677.0 тэрбум төг буюу 38.1 хувийг нь гадаад зах зээлд борлуулав.

Нийт борлуулалтад боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын эзлэх хувь 2012 оны эхний 11 сард 32.4 хувь болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.4 пункт, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 7.3 хувь болж, 0.1 пунктээр нэмэгдэж, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 60.3 хувь болж, 5.5 пунктээр буурлаа (Зураг III.3).

Аж үйлдвэрийн салбарт ажиллагчдын тоо 2012 оны 11 дүгээр сарын эцэст 61173 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3920 хүн буюу 6.8 хувиар өсчээ. Ажиллагчдын тоо уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 1865 хүн буюу 10.4 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 2051 хүн буюу 8.2 хувиар өсч, харин цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт хэвийн түвшинд байлаа.

Аж үйлдвэрийн салбарын хөдөлмөрийн бүтээмж (2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр) 2012 оны эхний 11 сард 34626.1 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 311.1 мян.төг буюу 0.9 хувиар өсчээ. Хөдөлмөрийн бүтээмж боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 297.2 мян.төг буюу 1.2 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 422.7 мян.төг буюу 2.9 хувиар өсч, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 745.4 мян.төг буюу 1.2 хувиар буурлаа.

Зураг-III.2

Түлш, эрчим хүчний гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өсөлт, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, хувиар, 2005 I-XI =100%

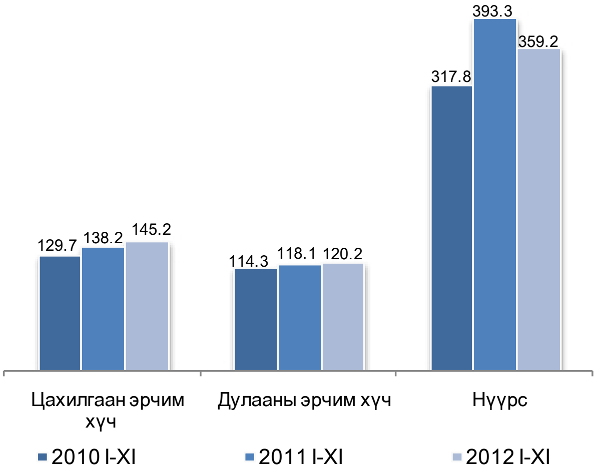

Зураг-III.3

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний борлуулалтын бүтэц, дэд салбараар, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, хувиар

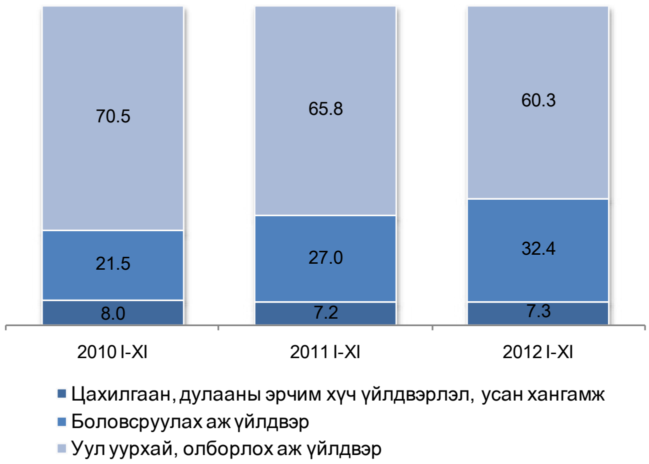

III.2 Тээвэр

Төмөр замын тээврээр 2012 оны эхний 11 сард 18719.3 мян.т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 3702.6 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 1996.2 мян.т

буюу 11.9 хувь, зорчигчдын тоо 158.4 мян.хүн буюу 4.5 хувиар өсчээ (Зураг III.4.а, III.4.б).

Төмөр замаар тээсэн нийт ачааны хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс нэмэгдэхэд дамжин өнгөрсөн ачааны хэмжээ 352.5 мян.т буюу 20.0 хувиар буурсан хэдий ч дотоодод тээвэрлэсэн ачаа 1150.4 мян.т буюу 14.7 хувь, экспортын ачаа 725.7 мян.т буюу 13.7 хувь, импортын ачаа 472.6 мян.т буюу 26.1 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлөв.

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа 2012 оны 11 дүгээр сард 1825.0 мян.т болж, өмнөх сарынхаас 54.6 мян.т буюу 2.9 хувь буурч, зорчигчдын тоо 337.6 мян.хүн болж, 10.2 мян.хүн буюу 3.1 хувь, тээврийн орлого 37.0 тэрбум төг болж, 2.7 тэрбум төг буюу 7.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 288.8 мян.т буюу 18.8 хувь, орлого 8.0 тэрбум төг буюу 27.8 хувиар өсч, харин зорчигчдын тоо 0.2 мян.хүн буюу 0.1 хувиар буурчээ (Зураг III.5.а, III.5.б).

Зураг-III.4.а

Төмөр замын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, мян.хүн

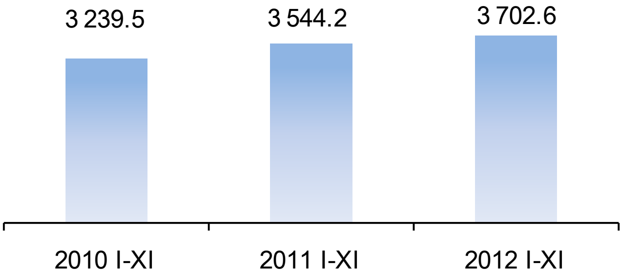

Зураг-III.4.б

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, мян.т

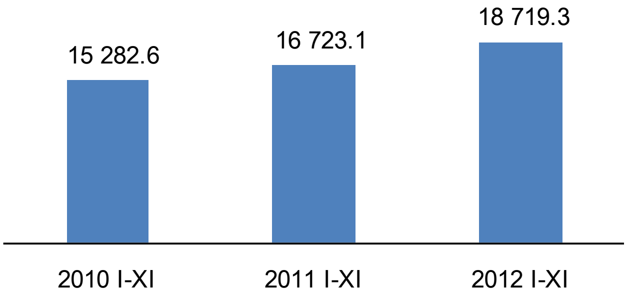

Зураг-III.5.а

Төмөр замын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн 11 дугаар сарын байдлаар, мян.хүн

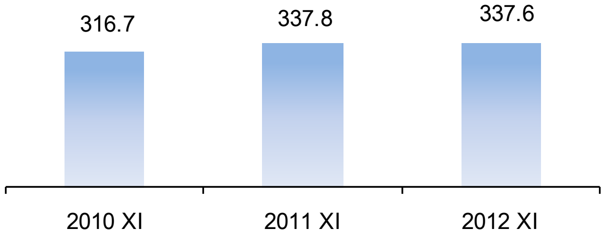

Зураг-III.5.б

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн 11 дугаар сарын байдлаар, мян.т

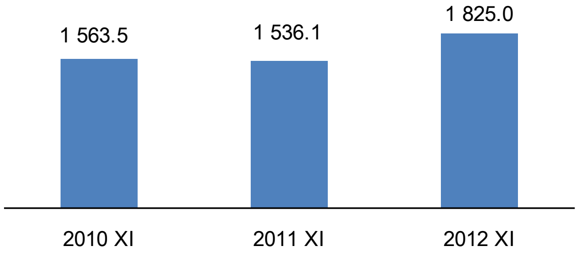

Хүснэгт-III.1

Төмөр замын тээврийн орлого, зорчигчдын тоо болон тээсэн ачаа, сараар

Хугацаа, сараар	Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигчдын тоо, мян.хүн	Тээсэн ачаа, мян.т
2010 I	19 860.5	257.9	1 277.8
II	18 766.2	294.5	1 169.5
III	21 037.8	248.3	1 198.9
IV	21 538.6	259.7	1 222.3
V	24 687.0	301.1	1 268.5
VI	26 479.8	316.3	1 366.0
VII	27 888.0	316.6	1 434.2
VIII	30 577.3	364.4	1 556.3
IX	29 608.3	269.5	1 646.9
X	30 339.3	294.4	1 578.7
XI	20 663.7	316.7	1 563.5
2010 I-XI	271 446.6	3 239.5	15 282.6
2011 I	24 937.1	293.0	1 345.0
II	21 280.4	279.7	1 244.0
III	27 989.6	281.1	1 436.8
IV	32 225.5	301.1	1 494.0
V	33 386.3	324.6	1 489.1
VI	34 575.4	341.6	1 515.9
VII	39 427.6	363.3	1 630.2
VIII	40 291.6	385.8	1 615.2
IX	34 229.6	305.0	1 698.7
X	35 385.1	331.3	1 718.0
XI	28 916.8	337.8	1 536.1
2011 I-XI	352 644.9	3 544.2	16 723.1
2012 I	32 900.5	293.7	1 733.8
II	35 161.1	316.2	1 529.2
III	32 191.4	305.0	1 682.6
IV	33 370.1	321.6	1 698.2
V	38 648.1	358.0	1 692.7
VI	36 092.4	361.8	1 614.8
VII	33 433.3	388.5	1 573.7
VIII	37 070.9	388.4	1 731.3
IX	34 208.6	304.5	1 758.5
X	34 276.9	327.4	1 879.6
XI	36 965.5	337.6	1 825.0
2012 I-XI	384 318.7	3 702.6	18 719.3
2012 I-XI / 2011 I-XI %	109.0	104.5	111.9
2012 XI / 2011 XI %	127.8	99.9	118.8
2012 XI / 2012 X %	107.8	103.1	97.1

Төмөр замын нийт ачаа тээвэрлэлтэд 2012 оны эхний 11 сард экспортын ачаа 32.3 хувь, дотоодод тээвэрлэсэн ачаа 48.0 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс экспортын ачаа 0.5 пункт, дотоодод тээвэрлэсэн ачаа 1.1 пунктээр нэмэгдэхэд барилгын материалын тээвэрлэлт 652.6 мян.т буюу 47.5 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 11 сард 384.3 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 31.7 тэрбум төг буюу 9.0 хувиар өсчээ (Хүснэгт III.1).

Агаарын тээврээр 2012 оны эхний 11 сард 3677.0 т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 713.5 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 1096.4 т буюу 42.5 хувь, зорчигчдын тоо 188.3 мян.хүн буюу 35.8 хувиар өсчээ (Зураг III.6.а, III.6.б).

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа 2012 оны 11 дүгээр сард 291.6 т болж өмнөх сарынхаас 32.4 т буюу 10.0 хувь, зорчигчдын тоо 58.7 мян.хүн болж, 5.2 мян.хүн буюу 8.2 хувиар буурч, харин орлого 21.2 тэрбум төг болж, 1.9 тэрбум төг буюу 10.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 7.6 тэрбум төг буюу 55.5 хувь, зорчигчдын тоо 10.3 мян.хүн буюу 21.2 хувиар өсч, тээсэн ачаа 45.4 т буюу 13.5 хувиар буурсан байна (Зураг III.7.а, III.7.б).

Агаарын тээврээр 2012 оны эхний 11 сард дотоодод зорчсон зорчигчдын тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 125.0 мян.хүн буюу 70.6 хувь, олон улсад зорчсон зорчигчдын тоо 63.3 мян.хүн буюу 18.2 хувиар өсчээ.

Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөр агаарын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 11 сард 183.3 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 31.8 тэрбум төг буюу 21.0 хувиар нэмэгдэв (Хүснэгт III.2).

Зураг-III.10.а

Агаарын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, мян.хүн

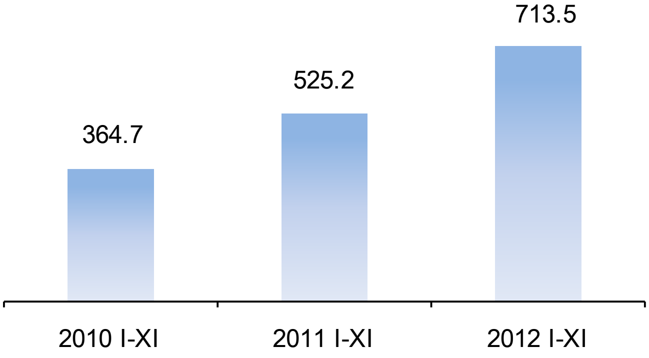

Зураг-III.10.б

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, т

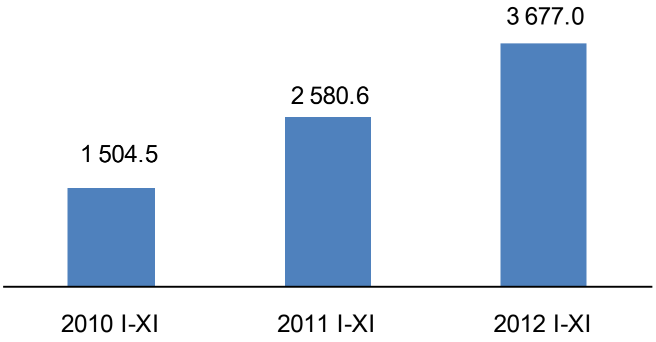

Зураг-III.11.а

Агаарын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн 11 дүгээр сарын байдлаар, мян.хүн

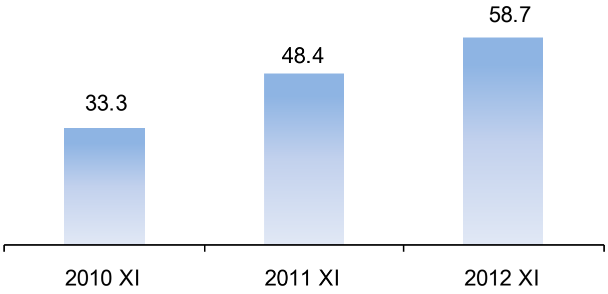

Зураг-III.11.б

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн 11 дүгээр сарын байдлаар, т

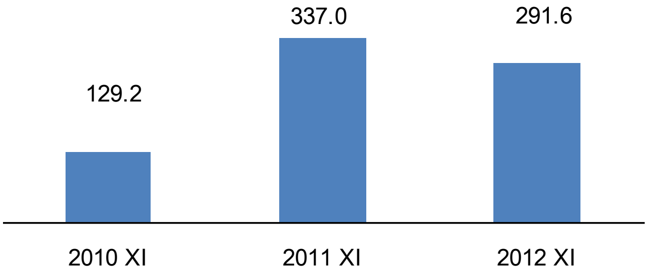

IV. Бусад

IV.1 Цаг уур, агаарын бохирдол

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2012 оны 11 дүгээр сард Увс аймгийн Малчин суманд орж 36.6 мм-т хүрчээ. Энэ оны 11 дүгээр сард Баянхонгор аймгийн Жинст суманд хамгийн их температур 16.0 хэм, Төв аймгийн Бүрэн сум, Улаанбаатар хотын Багануур дүүрэгт хамгийн бага температур -30.0 хэм байлаа. Салхины хурд Баян-Өлгий аймгийн Өлгий суманд 27 м/с хүрчээ.

Аймгийн төв, нийслэлд агаарын дундаж хэм 2012 оны 11 дүгээр сард олон жилийн дунджаас 1.5 хэм, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.1 хэмээр хүйтэн байлаа.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2012 оны 11 дүгээр сард Улаанбаатар хотын 13-р хороолол орчимд 30 удаа, Хархорин захын орчимд 26 удаа, 32-ын тойрог орчимд 22 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 21 удаа, Офицеруудын ордон орчимд 3 удаа, 1-р хороолол орчимд 2 удаа, хүхэрлэг хийн хоногийн дундаж агууламж 13-р хороолол орчимд 25 удаа, 32-ын тойрог орчимд 24 удаа, 1-р хороолол орчимд 22 удаа, Офицеруудын ордон орчимд 20 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 12 удаа, Хархорин захын орчимд 4 удаа 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж 13-р хороолол орчимд 27 удаа, Хархорин захын орчимд 26 удаа, 32-ын тойрог орчимд 20 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 19 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 18 удаа агаарын чанарын стандарт дах хүлцэх хэм хэмжээнээс тус тус давсан байна (Зураг IV.1; IV.2).

Хүснэгт-III.2

Агаарын тээврийн орлого, зорчигчдын тоо болон тээсэн ачаа, сараар

Хугацаа, сараар	Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигчдын тоо, мян.хүн	Тээсэн ачаа, т
2010 I	6 759.1	24.1	138.5
II	6 096.3	19.8	102.1
III	7 206.7	24.2	104.1
IV	6 648.5	22.1	96.4
V	10 295.7	26.5	108.6
VI	8 207.6	37.6	123.4
VII	16 239.8	51.4	161.1
VIII	18 690.2	55.1	272.3
IX	9 650.3	37.9	141.9
X	8 353.0	32.7	126.9
XI	7 567.1	33.3	129.2
2010 I-XI	105 714.4	364.7	1 504.5
2011 I	9 021.4	36.5	128.6
II	9 021.2	29.2	123.5
III	8 204.8	35.0	152.1
IV	9 825.9	37.3	153.1
V	10 220.4	41.5	142.8
VI	16 462.4	54.8	259.1
VII	21 130.2	71.4	319.4
VIII	25 242.6	73.3	347.5
IX	15 157.0	51.1	275.7
X	13 527.6	46.9	341.9
XI	13 622.2	48.4	337.0
2011 I-XI	151 435.7	525.2	2 580.6
2012 I	11 564.5	46.2	302.3
II	10 517.8	47.9	251.4
III	11 558.5	53.0	323.2
IV	12 925.8	53.6	302.9
V	12 441.2	55.6	300.5
VI	15 807.8	65.0	395.9
VII	21 475.1	82.1	387.0
VIII	29 840.2	118.0	426.0
IX	16 702.9	69.5	372.2
X	19 262.8	63.9	323.9
XI	21 186.8	58.7	291.6
2012 I-XI	183 283.4	713.5	3 677.0
2012 I-XI / 2011 I-XI %	121.0	135.8	142.5
2012 XI / 2011 XI %	155.5	121.2	86.5
2012 XI / 2012 X %	110.0	91.8	90.0

Зураг-IV.1

Улаанбаатар хотын агаар дахь хүхэрлэг хийн агууламж, эхний 7 харуулын дундаж, сараар, (мг/м3)

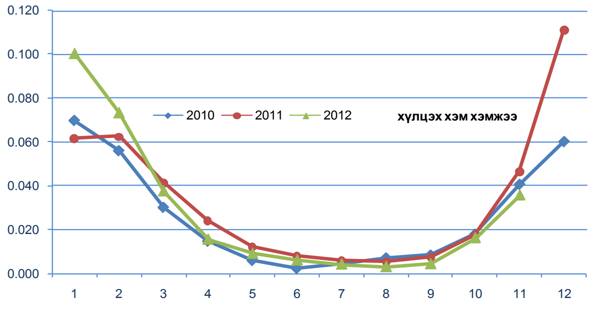

Зураг-IV.2

Улаанбаатар хотын агаар дахь азотын давхар ислийн агууламж, эхний 7 харуулын дундаж, сараар, (мг/м3)

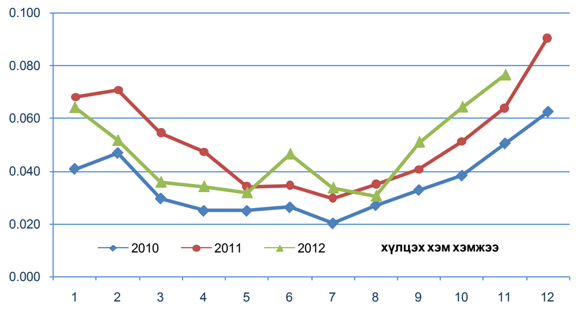

Аюулт үзэгдэл, осол

Аюулт үзэгдэл, осол 2012 оны эхний 11 сард 3776 удаа гарсны улмаас 226 хүн амь насаа алдаж, 12.3 мянган толгой мал, амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний 11 сард объектын түймэр 3258 удаа, ой, хээрийн түймэр 229 удаа, гол, нуурын усанд хүн унасан осол 102 удаа, аадар бороо, үерийн үзэгдэл 34 удаа, мал, амьтны халдварт галзуу өвчин 32 удаа, бичил уурхай, нурангины осол 26 удаа, хүчтэй салхи, шуурга 22 удаа, аянгын үзэгдэл 16 удаа, малын халдварт боом өвчин 14 удаа, 3.5-аас дээш магнитудын газар хөдлөлт 13 удаа, химийн хорт бодисын алдагдалтай холбоотой ослын дуудлага 11 удаа бүртгэгджээ. Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас 91.9 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсан байна. Гол, нуурын усанд унаж осолдсон ослоор 104 хүн, объектын түймрээр 68 хүн, бичил уурхай, нурангины ослоор 28 хүн, аадар бороо, үерийн аюулт үзэгдлийн улмаас 12 хүн, ой, хээрийн түймэр, аянгын аюулт үзэгдлийн улмаас тус бүр 4 хүн, барилгын ослоор 2 хүн, сум, галт хэрэгсэл, тэсэрч дэлбэрэх бодисын осол, цасны нуранги, хүчтэй салхи шуурганы улмаас тус бүр 1 хүн амь насаа алджээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 508-аар, амь насаа алдсан хүний тоо 24-өөр нэмэгдэв.

Хорогдсон мал, амьтдын тоо 2012 оны эхний 11 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 153.2 мянган толгойгоор бага байна (Хүснэгт 1).

Хүснэгт-IV.1

Аюулт үзэгдэл, осол, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар*

Үзүүлэлт	2010 I-XI	2011 I-XI	2012 I-XI	2012 I-XI / 2011 I-XI %
Аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдлын тоо	2 765	3 268	3 776	115.5
Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас амь насаа алдсан хүний тоо	198	202	226	111.9
Шатсан гэр, орон сууцны тоо	1 444	1 454	2 019	138.9
Аюулт үзэгдлийн улмаас хорогдсон, устгасан мал, тэжээвэр амьтан, мян.тол	9 734.1	165.5	12.3	7.4
Объектын түймрийн тоо	2 349	2 802	3 258	116.3
Учирсан хохирлын хэмжээ, тэрбум төг	534.6	5.0	91.9	1838.1

*-Онцгой байдлын ерөнхий газрын мэдээ

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ
СТАТИСТИКИЙН ХОРООНЫ ДАРГА С.МЭНДСАЙХАН

2012 оны 12 -р сарын 10

Хавсралт № 1

НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, бүс, аймаг, нийслэлээр

Аймаг, нийслэл	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо			Орон нутгийн төсвийн нийт орлого, нийт зарлагын харьцаа, хувиар			Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо			Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо		
	2010 I-XI	2011 I-XI	2012 I-XI	2010 I-XI	2011 I-XI	2012 I-XI	2010 I-XI	2011 I-XI	2012 I-XI	2010 I-XI	2011 I-XI	2012 I-XI
ДҮН	**40 618**	**62 726**	**40 328**	**105.4**	**125.3**	**111.1**	**17 933***	**17 591***	**20 133***	**36 741**	**38 428**	**39 301**
Баруун бүс	**7 829**	**7 374**	**5 481**	**102.5**	**106.4**	**103.2**	**1 332**	**1 273**	**1 442**	**3 162**	**3 688**	**2 701**
БӨ	1 168	1 026	715	98.1	104.4	111.0	324	310	431	637	434	271
ГО	862	815	819	116.6	115.3	101.2	172	135	150	731	603	383
ЗА	2 794	2 249	1 260	91.0	103.4	105.5	159	238	322	641	810	599
УВ	1 695	1 073	1 004	117.0	102.7	90.4	388	316	285	680	1 110	570
ХО	1 310	2 211	1 683	94.6	106.1	113.2	289	274	254	473	731	878
Хангайн бүс	**13 691**	**10 081**	**11 109**	**102.1**	**120.1**	**108.5**	**2 270**	**2 249**	**2 442**	**6 388**	**7 140**	**5 275**
АР	2 312	2 567	1 852	100.8	114.0	105.4	413	350	392	450	887	679
БХ	3 140	1 308	1 604	108.5	110.6	106.7	388	322	314	1 823	1 679	1098
БУ	1 421	534	637	107.8	107.8	104.9	200	238	273	711	961	755
ОР	1 739	2 136	1 968	101.4	126.2	111.8	481	448	482	698	901	749
ӨВ	2 694	1 253	2 359	97.5	108.3	103.4	393	436	505	862	1 204	890
ХӨ	2 385	2 283	2 689	102.3	109.8	107.2	395	455	476	1 844	1 508	1104
Төвийн бүс	**6 994**	**6 996**	**6 206**	**105.3**	**118.4**	**94.5**	**2 935**	**2 785**	**3 179**	**4 410**	**5 850**	**4 577**
ГС	132	465	176	110.6	96.7	100.4	114	99	145	219	272	165
ДА	1 807	2 389	1 850	114.0	97.1	96.1	559	547	574	949	1 143	968
ДО	646	657	808	106.9	108.3	112.1	476	487	543	1 152	1 105	913
ДУ	869	656	621	107.3	104.4	111.7	220	183	189	288	541	416
ӨМ	926	620	280	103.7	127.6	91.1	285	289	335	263	930	495
СЭ	1 103	1 107	1 344	106.4	114.9	93.2	721	572	671	954	994	867
ТӨ	1 511	1 102	1 127	98.0	95.2	91.2	560	608	722	585	865	753
Зүүн бүс	**3 393**	**4 235**	**3 501**	**108.1**	**104.8**	**99.6**	**1 189**	**1 195**	**1 318**	**3 352**	**3 736**	**3 537**
ДД	943	1 819	1 638	117.0	113.7	93.8	489	385	535	1 752	2 013	2020
СҮ	1 209	859	809	110.4	87.3	104.1	155	168	193	533	579	589
ХЭ	1 241	1 557	1 054	98.8	117.9	101.0	545	642	590	1 067	1 144	928
Улаанбаатар	**8 711**	**34 040**	**14 031**	**107.2**	**139.9**	**124.0**	**9 942**	**9 920.0**	11 584	**19 429**	18 014	23211

* - Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргүүдийг хамруулав.

Хавсралт № 2

ХАМГИЙН ӨНДӨР, ХАМГИЙН БАГА ҮЗҮҮЛЭЛТТЭЙ АЙМАГ, НИЙСЛЭЛ

	Хэмжих нэгж	2012 оны эхний 11 сарын байдлаар				
		Улсын дундаж	Хамгийн их		Хамгийн бага	
1000 хүнд ногдох төрөлт	0/00*	24.9	ГС	29.0	ТӨ	12.2
			УБ	27.6	БУ	16.3
			ХО	27.4	СЭ	18.0
1000 хүнд ногдох нас баралт	0/00*	5.6	ГС	6.7	ӨМ	4.1
			ХӨ, ДД	6.6	БӨ	4.3
			ЗА	6.3	ХО	4.6
Нялхсын нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)	0/00*	15	ХӨ	25	СЭ	6
			ЗА	23	ДА	8
			СҮ,ӨВ	22	ГС	10
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгчид	0/000**	143	ДД	285	БӨ	31
			УБ	189	ГО	71
			ДО	151	УВ	77
Төрсөн 100 000 эхэд ногдох эхийн эндэгдэл	0/0000	42	ЗА	224	АР, БХ, БУ, ГО, ДО, ДУ, ӨМ, УВ, ХО, ГС	0
			ХЭ	145		
			БӨ	127	ХӨ	33
			ТӨ	96	УБ	38
			СҮ	86	ДА	41
			ДД	57	ӨВ	42
			СЭ	56	ОР	43
Орон нутгийн төсвийн нийт орлого, нийт зарлагын харьцаа зарлага=100	%	111.1	УБ	124.0	УВ	90.4
			ХО	113.2	ӨМ	91.1
			ДО	112.1	ТӨ	91.2

*-промиль
**- продицмиль

Хавсралт № 3

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, ХҮНСНИЙ ГОЛ НЭРИЙН БАРААНЫ ҮНЭ, АЙМАГ, НИЙСЛЭЛЭЭР
жил бүрийн 11 дүгээр сарын байдлаар

	ХҮИ, %		Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг											
	2012.XI	2012.XI	I зэргийн гурил, кг			Хонины мах, кг			Үхрийн мах, кг			Цагаан будаа, кг		
	2011.XII	2012.X	2010.XI	2011.XI	2012.XI	2010.XI	2011.XI	2012.XI	2010.XI	2011.XI	2012.XI	2010.XI	2011.XI	2012.XI
Баруун бүс														
БӨ	**113.6**	**100.8**	900	530	760	2 200	3 800	5333	2 500	4 500	5167	1 500	1 600	1700
ГО	**110.2**	**97.2**	1 100	950	900	2 800	3 200	4000	3 000	4 000	6000	1 700	1 700	1600
ЗА	**118.6**	**100.0**	1 000	900	1000	3 200	3 800	5500	3 200	4 000	7167	1 500	1 600	1667
УВ	**111.5**	**101.2**	1 000	800	850	2 700	3 500	5500	2 700	3 500	5500	1 500	1 600	1667
ХО	**115.7**	**100.6**	1 300	850	1200	2 500	4 300	6000	3 000	4 500	6233	1 500	1 600	1700
Хангайн бүс														
АР	**117.6**	**101.0**	840	690	700	2 500	3 800	5500	3 300	4 400	6000	1 700	1 700	1800
БХ	**117.6**	**101.4**	1 000	780	1000	2 500	3 200	4200	3 200	4 000	4500	1 600	1 600	1550
БУ	**104.4**	**98.7**	740	680	880	2 500	4 000	5500	3 500	4 500	6000	1 800	1 800	1800
ОР	**118.2**	**99.2**	820	600	717	2 700	3 700	5600	3 500	4 000	6333	1 550	1 550	1700
ӨВ	**109.0**	**101.1**	900	800	750	2 300	3 500	5167	2 800	4 500	6567	1 600	1 700	1600
ХӨ	**113.1**	**100.3**	1 100	800	800	2 800	3 600	6000	2 800	4 200	6000	1 800	1 800	1700
Төвийн бүс														
ГС	**123.9**	**101.6**	850	743	640	2 700	3 800	5800	3 500	4 200	6800	1 650	1 600	1600
ДА	**109.6**	**100.8**	875	820	810	2 900	3 650	5500	3 600	4 100	6500	1 750	1 700	1700
ДО	**112.3**	**99.4**	900	700	725	2 500	3 550	5000	3 800	5 000	6000	1 570	1 550	1550
ДУ	**107.9**	**101.2**	957	750	780	2 600	3 400	5067	-	-	-	1 470	1 500	1617
ӨМ	**111.7**	**101.2**	900	850	850	3 300	4 500	6000	-	-	-	1 600	1 700	1750
СЭ	**112.9**	**100.6**	850	700	800	2 800	4 200	6367	3 200	4 400	6500	1 600	1 500	1667
ТӨ	**111.8**	**101.8**	820	640	645	3 000	3 800	5500	3 800	4 500	7000	1 550	1 600	1630
Зүүн бүс														
ДД	**114.7**	**102.6**	1 100	680	630	2 300	3 900	5500	2 800	4 500	6667	1 400	1 400	1400
СҮ	**109.5**	**100.5**	1 000	780	800	3 000	3 500	5500	3 800	3 800	6500	1 500	1 400	1500
ХЭ	**109.3**	**99.4**	1 050	850	800	2 500	3 600	5000	3 300	4 500	6500	1 800	1 600	1550
Улаанбаатар														
УБ	**113.4**	**99.8**	720	700	700	3 200	4 100	6 130	3 540	4 695	6 980	1 758	1 655	1 720

Хавсралт № 3-ийн vргэлжлэл

	ХҮИ, %		Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг															
	2012.XI / 2011.XII	2012.XI / 2012.X	Шингэн сүү, л			Элсэн чихэр, кг			Ногоон цай, 2 кг			Төмс, кг			Сонгино, кг		
			2010.XI	2011.XI	2012.XI	2010.XI	2011.XI	2012.XI	2010.XI	2011.XI	2012.XI	2010.XI	2011.XI	2012.XI	2010.XI	2011.XI	2012.XI
Баруун бүс																	
БӨ	**113.6**	**100.8**	1 500	1 500	1700	1 800	1 900	1800	3 650	3 600	4133	400	500	267	1 000	1 000	1067
ГО	**110.2**	**97.2**	2 000	1 600	1600	1 700	1 700	1700	5 500	6 000	5000	500	800	600	1 000	1 500	1500
ЗА	**118.6**	**100.0**	1 500	1 400	1533	1 800	1 700	1733	3 450	3 800	3800	600	500	700	1 400	1 000	1467
УВ	**111.5**	**101.2**	1 200	1 200	1367	1 600	1 800	1800	4 300	5 500	6667	400	600	667	1 000	1 500	1500
ХО	**115.7**	**100.6**	1 500	1 300	1433	1 800	1 800	1867	4 800	4 800	5500	400	400	250	1 300	1 000	1400
Хангайн бүс																	
АР	**117.6**	**101.0**	1 200	1 200	1500	1 800	1 700	1800	3 300	3 500	2850	700	800	800	850	1 000	1000
БХ	**117.6**	**101.4**	1 500	1 400	1533	1 800	1 800	1600	4 300	4 400	3767	700	800	700	1 000	1 200	1200
БУ	**104.4**	**98.7**	1 000	1 000	1000	1 800	1 800	1800	3 500	3 500	4000	500	700	600	750	1 000	1200
ОР	**118.2**	**99.2**	1 000	1 000	1133	1 650	1 500	1600	4 500	5 000	4167	500	500	700	1 000	1 000	1300
ӨВ	**109.0**	**101.1**	2 200	1 400	1500	1 800	1 800	1600	4 500	4 500	4500	800	800	800	800	800	1000
ХӨ	**113.1**	**100.3**	1 200	1 200	1300	1 700	1 700	1767	5 100	4 500	4300	600	800	767	1 200	1 200	1333
Төвийн бүс																	
ГС	**123.9**	**101.6**	900	1 200	1000	1 650	1 800	1600	3 000	3 000	3883	650	800	533	850	900	900
ДА	**109.6**	**100.8**	1 000	1 000	1000	1 750	1 700	1700	4 500	4 500	3800	500	600	500	800	1 000	1100
ДО	**112.3**	**99.4**	1 800	1 900	2000	1 700	1 600	1550	4 500	4 500	4500	625	733	700	750	1 000	1275
ДУ	**107.9**	**101.2**	1 800	1 800	1600	1 720	1 550	1533	3 900	3 700	4167	733	770	800	650	800	1083
ӨМ	**111.7**	**101.2**	2 000	2 000	2500	1 800	1 767	1800	4 000	4 500	4900	1 000	1 000	1000	1 000	1 200	1300
СЭ	**112.9**	**100.6**	1 000	800	800	1 700	1 600	1700	4 000	4 200	4867	500	600	600	1 700	1 500	1233
ТӨ	**111.8**	**101.8**	1 200	1 000	1200	1 850	1 650	1550	4 500	4 200	4000	700	800	600	800	800	1000
Зүүн бүс																	
ДД	**114.7**	**102.6**	1 000	1 000	1100	1 700	1 600	1567	3 500	3 500	3800	600	600	683	800	700	900
СҮ	**109.5**	**100.5**	1 500	1 000	1200	1 800	1 500	1467	3 500	3 500	3833	700	700	633	700	700	1067
ХЭ	**109.3**	**99.4**	1 000	1 000	1000	1 800	1 600	1540	5 000	4 000	4533	800	800	700	1 000	750	1050
Улаанбаатар																	
УБ	**113.4**	**99.8**	1 170	1 100	1 140	1 775	1 680	1 730	4 290	4 205	4 270	960	960	910	945	960	1 075

Хавсралт № 4

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, сараар

төг

Аймаг, нийслэл	Үхрийн 1 ширхэг ширний дундаж үнэ					
	2 м-ээс доош урттай			2 м-ээс дээш урттай		
	2011 XI	2012 X	2012 XI	2011 XI	2012 X	2012 XI
	Баруун бүс					
БӨ	21 000	25 000	25 000	25 000	-	27 000
ГО	15 000	-	-	25 000	-	-
ЗА	24 000	25 000	25 000	31 700	35 000	27 000
УВ	20 000	18 000	23 000	22 000	20 000	25 000
ХО	-	-	23 000	22 000	21 000	28 000
	Хангайн бүс					
АР	28 000	27 000	30 000	40 000	38 000	38 000
БХ	25 000	23 000	30 000	28 000	25 000	32 000
БУ	26 000	25 000	28 000	36 000	35 000	37 000
ОР	26 500	30 000	30 000	40 000	40 000	40 000
ӨВ	-	22 000	25 000	28 000	30 000	35 000
ХӨ	26 000	25 000	-	33 000	28 000	33 000
	Төвийн бүс					
ГС	25 000	22 500	20 000	30 000	27 500	30 000
ДА	31 000	25 000	25 000	38 000	31 000	31 000
ДО	-	-	-	-	-	27 000
ДУ	-	16 000	25 000	27 000	25 000	30 000
ӨМ	20 000	-	-	-	-	-
СЭ	25 000	20 000	20 000	35 000	30 000	-
ТӨ	25 000	27 000	29 000	40 000	39 000	39 500
	Зүүн бүс					
ДД	25 000	20 000	25 000	28 000	25 000	35 000
СҮ	23 500	25 000	25 000	32 500	32 500	29 000
ХЭ	30 000	25 000	30 000	-	-	-
	Улаанбаатар					
УБ	29 000	28 500	32 000	39 000	40 000	40 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ		
	2011 XI	2012 X	2012 XI
	Баруун бүс		
БӨ	37 000	36 500	42 000
ГО	32 000	-	-
ЗА	32 000	30 000	25 000
УВ	30 000	25 000	35 000
ХО	22 000	27 000	35 000
	Хангайн бүс		
АР	37 000	35 000	40 000
БХ	32 000	35 000	43 000
БУ	28 500	34 500	37 500
ОР	25 000	38 000	40 000
ӨВ	38 000	35 000	40 000
ХӨ	35 000	35 000	38 000
	Төвийн бүс		
ГС	35 000	35 000	36 500
ДА	32 000	28 000	28 000
ДО	-	-	37 000
ДУ	38 000	35 000	35 000
ӨМ	34 000	32 000	40 000
СЭ	32 000	25 000	24 000
ТӨ	40 000	38 000	39 500
	Зүүн бүс		
ДД	29 500	30 000	35 000
СҮ	32 500	35 000	38 000
ХЭ	40 000	35 000	40 000
	Улаанбаатар		
УБ	37 000	40 000	41 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Ямааны 1 кг ноолуурын дундаж үнэ					
	Цагаан			Бор		
	2011 XI	2012 X	2012 XI	2011 XI	2012 X	2012 XI
Баруун бүс						
БӨ	45 000	35 000	43 000	45 000	35 000	43 000
ГО	50 000	44 000	43 000	50 000	43 000	41 000
ЗА	50 000	40 000	45 000	-	40 000	-
УВ	55 000	40 000	-	53 000	-	-
ХО	-	40 000	40 000	-	40 000	-
Хангайн бүс						
АР	52 000	42 000	45 000	52 000	42 000	45 000
БХ	50 000	45 000	45 000	48 000	40 000	48 000
БУ	-	-	-	-	42 000	42 000
ОР	50 500	45 000	40 000	50 500	45 000	40 000
ӨВ	48 000	42 000	41 000	48 000	42 000	41 000
ХӨ	49 000	45 000	-	50 000	47 000	-
Төвийн бүс						
ДА	50 000	45 000	40 000	-	45 000	40 000
ДО	40 000	40 000	-	40 000	40 000	-
ДУ	45 000	41 000	42 500	-	-	-
ӨМ	50 000	40 000	40 000	50 000	40 000	40 000
Зүүн бүс						
СҮ	-	37 500	42 500	-	35 500	38 000
Улаанбаатар						
УБ	52 000	42 000	50 000	-	42 000	50 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	1 ширхэгийн дундаж үнэ					
	Хонины ноостой нэхий			Ямааны ноолууртай арьс		
	2011 XI	2012 X	2012 XI	2011 XI	2012 X	2012 XI
Баруун бүс						
БӨ	12 000	7 500	12 000	16 700	15 000	23 500
ГО	-	13 000	14 000	-	13 000	19 000
ЗА	16 000	9 000	12 000	16 000	9 000	15 000
УВ	12 500	9 000	10 000	14 000	10 000	20 000
ХО	16 000	11 000	13 000	17 000	12 000	21 000
Хангайн бүс						
АР	-	10 000	12 000	14 000	-	18 000
БХ	15 000	10 000	14 000	17 000	12 000	20 000
БУ	15 500	-	-	-	10 000	16 000
ОР	15 000	9 000	10 000	-	-	-
ӨВ	18 000	6 000	9 000	18 000	10 500	20 000
ХӨ	18 000	10 000	15 000	15 000	11 000	16 500
Төвийн бүс						
ГС	14 700	8 000	9 500	16 500	10 000	18 000
ДА	15 000	8 000	10 000	17 000	10 000	19 000
ДО	12 000	6 500	11 000	13 000	-	18 000
ДУ	18 000	-	14 000	18 000	12 000	22 000
ӨМ	16 000	10 000	13 000	17 500	11 000	20 000
СЭ	14 500	5 000	5 000	15 000	6 000	6 500
ТӨ	15 000	8 000	8 000	17 000	9 500	21 000
Зүүн бүс						
ДД	11 500	4 000	5 000	13 000	7 000	14 000
СҮ	11 000	6 000	7 000	17 000	7 000	18 000
ХЭ	12 000	7 000	8 000	17 000	12 000	22 000
Улаанбаатар						
УБ	12 000	8 000	8 500	15 000	-	-

Хавсралт № 5

МОНГОЛ УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

сая төг

	2011 I-XI		2012 I-XI	
	Дүн	дүнд эзлэх хувь	Дүн	дүнд эзлэх хувь
НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	**3 860 225.0**	**100.0**	**4 347 519.2**	**100.0**
ТОГТВОРЖУУЛАЛТЫН САН	138 803.3	3.6	25 482.2	0.6
НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	3 721 421.7	96.4	4 322 037.0	99.4
УРСГАЛ ОРЛОГО	3 705 195.3	96.0	4 283 434.9	98.5
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	3 298 859.8	85.5	3 835 590.6	88.2
1. Орлогын албан татвар	743 867.0	19.3	774 780.1	17.8
- аж ахуйн нэгжийн	490 505.3	12.7	471 706.0	10.9
- хүн амын	197 547.2	5.1	303 024.2	7.0
- зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн	55 814.5	1.4	49.9	0.0
2. Нийгмийн даатгалын шимтгэл	391 315.0	10.1	605 753.5	13.9
3. Өмчийн татвар	14 059.7	0.4	17 707.2	0.4
4. Дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар	1 279 129.5	33.1	1 467 294.1	33.8
- нэмэгдсэн өртгийн татвар	992 722.4	25.7	1 157 895.1	26.6
- онцгой албан татвар	261 666.5	6.8	277 305.2	6.4
- тусгай зориулалтын орлого	24 740.7	0.6	32 093.8	0.7
5. Гадаад худалдааны татварын орлого	299 698.5	7.8	304 423.0	7.0
6. Бусад татвар	570 790.1	14.8	665 632.7	15.3
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	406 335.5	10.5	447 844.3	10.3
ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО	14 684.7	0.4	13 920.3	0.3
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	1 541.8	0.0	24 681.7	0.6
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	**3 813 308.7**	**100.0**	**5 028 778.1**	**100.0**
НИЙТ ЗАРЛАГА	3 525 583.8	92.5	4 984 162.7	99.1
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2 776 596.5	72.8	3 828 833.5	76.1
1. Бараа, үйлчилгээний зардал	1 256 977.3	33.0	1 789 035.0	35.6
- цалин, хөлс	711 077.4	18.6	1 061 888.8	21.1
- нийгмийн даатгалын шимтгэл	65 236.5	1.7	97 926.2	1.9
- бараа, үйлчилгээний бусад зардал	545 899.9	14.3	727 146.2	14.5
2. Зээлийн үйлчилгээний төлбөр	34 415.1	0.9	109 573.5	2.2
3. Татаас ба шилжүүлэг	1 485 204.1	38.9	1 930 224.9	38.4
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	748 987.3	19.6	1 155 329.2	23.0
Дотоод эх үүсвэр	702 780.4	18.4	1 101 059.6	21.9
- хөрөнгө оруулалт	633 146.4	16.6	1 013 900.0	20.2
- их засварын зардал	42 788.5	1.1	46 424.7	0.9
- геологи хайгуулын зардал	3 006.1	0.1	2 846.8	0.1
- ойжуулалт, байгаль орчны бусад арга хэмжээ	3 609.9	0.1	3 723.5	0.1
- улсын нөөц бүрдүүлэх зардал	20 229.5	0.5	34 164.6	0.7
Гадаад эх үүсвэр	46 207.0	1.2	54 269.6	1.1
ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	287 724.8	7.5	44 615.4	0.9
- гадаад зээлээр санхүүжих төсөл	12 625.4	0.3	17 552.3	0.3

Хавсралт № 6

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

сая төг

Аймаг, нийслэл	Орлого			Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэг		Зарлага		
	2011 I-XI	2012 I-XI	2012 I-XI / 2011 I-XI %	2011 I-XI	2012 I-XI	2011 I-XI	2012 I-XI	2012 I-XI / 2011 I-XI %
Бүгд	**503 473.0**	**656 464.0**	**130.4**	**29 439.9**	**80 782.2**	**401 960.0**	**590 849.3**	**147.0**
Баруун бүс								
Дүн	**32 240.4**	**44 475.5**	**137.9**	**13 145.1**	**16 799.4**	**30 293.3**	**43 093.1**	**142.3**
БӨ	5 337.1	7 646.6	143.3	2 345.1	3 455.9	5 111.2	6 891.9	134.8
ГО	7 260.3	8 947.0	123.2	1 069.8	255.2	6 295.2	8 836.9	140.4
ЗА	6 477.0	9 568.7	147.7	3 550.3	5 098.6	6 266.1	9 071.6	144.8
УВ	6 733.9	9 496.2	141.0	3 763.8	4 930.9	6 556.1	10 506.6	160.3
ХО	6 432.1	8 817.0	137.1	2 416.1	3 058.7	6 064.6	7 786.2	128.4
Хангайн бүс								
Дүн	**97 911.5**	**92 398.1**	**94.4**	**13 724.0**	**21 080.1**	**81 550.2**	**85 149.2**	**104.4**
АР	6 478.5	8 972.3	138.5	3 068.4	4 549.0	5 684.7	8 512.3	149.7
БХ	6 722.1	9 647.0	143.5	3 032.9	4 998.7	6 076.3	9 039.2	148.8
БУ	5 676.1	7 545.8	132.9	-	671.0	5 267.0	7 190.0	136.5
ОР	63 775.3	44 470.0	69.7	-	-	50 539.5	39 764.7	78.7
ӨВ	7 180.3	10 057.2	140.1	3 411.0	5 025.8	6 627.3	9 724.2	146.7
ХӨ	8 079.2	11 705.8	144.9	4 211.7	5 835.6	7 355.3	10 918.7	148.4
Төвийн бүс								
Дүн	**141 174.3**	**153 973.3**	**109.1**	**2 570.9**	**4 848.4**	**119 250.5**	**162 975.7**	**136.7**
ГС	2 594.9	3 808.6	146.8	551.6	825.7	2 682.9	3 795.0	141.5
ДА	8 760.3	11 431.7	130.5	-	-	9 019.9	11 899.7	131.9
ДО	11 789.3	15 510.7	131.6	-	-	10 885.4	13 839.0	127.1
ДУ	4 552.0	6 690.4	147.0	2 019.3	3 084.9	4 360.4	5 989.8	137.4
ӨМ	92 671.3	89 538.4	96.6	-	-	72 616.9	98 242.3	135.3
СЭ	12 053.2	16 406.3	136.1	-	-	10 487.8	17 597.3	167.8
ТӨ	8 753.2	10 587.2	121.0	-	937.8	9 197.2	11 612.5	126.3
Зүүн бүс								
Дүн	**20 612.5**	**24 195.5**	**117.4**	**-**	**560.9**	**19 662.6**	**24 303.7**	**123.6**
ДД	7 356.3	7 782.8	105.8	-	-	6 471.9	8 293.5	128.1
СҮ	6 558.4	8 178.6	124.7	-	560.9	7 510.9	7 860.0	104.6
ХЭ	6 697.8	8 234.1	122.9	-	-	5 679.8	8 150.1	143.5
Улаанбаатар								
Дүн	**211 534.3**	**341 421.7**	**161.4**	**-**	**37 493.4**	**151 203.5**	**275 327.7**	**182.1**
УБ	211 534.3	341 421.7	161.4	-	37 493.4	151 203.5	275 327.7	182.1

Хавсралт № 7

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС УЛСЫН ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ОРЛОГО, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

сая төг

Аймаг, нийслэл	2011 I-XI	2012 I-XI	2012 I-XI / 2011 I-XI %
Бүгд	**118 287.3**	**173 369.7**	**146.6**
ДА	2 478.6	4 278.3	172.6
ДО	2 546.1	2 700.0	106.0
ДД	924.3	150.0	16.2
ОР	42 600.0	29 708.8	69.7
ӨМ	47 772.0	62 532.7	130.9
ХЭ	218.2	-	-
СЭ	850.0	4 000.0	470.6
УБ	20 898.1	70 000.0	335.0

Хавсралт № 8

Гадаад худалдааны нийт эргэлт, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Үзүүлэлт	2011 I-XI	2012 I-XI	2012 I-XI / 2011 I-XI %
Нийт бараа эргэлт	**10 229 878.1**	**10 298 949.0**	**100.7**
Экспорт	**4 262 571.0**	**4 029 880.8**	**94.5**
Валютын төлбөртэй худалдаа	4 256 657.2	4 023 958.6	94.5
Гадаадын тусламжийн бараа	316.3	169.6	53.6
Гадаадын захиалагчийн материалаар хийсэн бараа	1 703.9	4 106.1	241.0
Бусад	3 893.6	1 646.4	42.3
Импорт	**5 967 307.1**	**6 269 068.2**	**105.1**
Валютын төлбөртэй худалдаа	4 713 797.8	5 467 175.3	116.0
Бараа солилцоо	356.2	32.0	9.0
Гадаадын тусламжийн бараа	131 603.9	124 517.4	94.6
Хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлсэн бараа	1 117 905.1	666 929.0	59.7
Гадаадын зээлийн хөрөнгөөр нийлүүлсэн бараа	2 497.7	7 130.4	285.5
Гадаадын захиалагчийн материал, эд зүйлс	576.8	1 590.2	275.7
Бусад	569.6	1 693.9	297.4

Экспорт, импорт, барааны бүлгээр, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Барааны бүлэг	2011 I-XI		2012 I-XI	
	Дүн	Дүнд эзлэх хувь	Дүн	Дүнд эзлэх хувь
Экспорт	**4 262 571.0**	**100.0**	**4 029 880.8**	**100.0**
Эрдэс бүтээгдэхүүн	3 785 091.2	88.8	3 598 346.8	89.3
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	231 583.9	5.4	227 930.1	5.7
Үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос	106 096.6	2.5	102 351.9	2.5
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	45 666.2	1.1	25 603.5	0.6
Мал, амьтад, тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	32 917.4	0.8	21 571.5	0.5
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	22 358.2	0.5	18 093.5	0.4
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	11 297.0	0.3	11 977.2	0.3
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	8 740.4	0.2	9 179.2	0.2
Бусад	18 820.1	0.5	14 827.2	0.4
Импорт	**5 967 307.1**	**100.0**	**6 269 068.2**	**100.0**
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	1 637 377.6	27.4	1 544 123.7	24.6
Эрдэс бүтээгдэхүүн	1119 432.0	18.8	1 434 940.2	22.9
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	1376 083.4	23.1	1 215 210.4	19.4
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	551 058.2	9.2	551 784.0	8.8
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	300 759.0	5.0	366 537.6	5.8
Хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	230 068.9	3.9	275 133.0	4.4
Хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл	212 187.5	3.6	223 887.3	3.6
Чулуу, гөлтгөнө, цемент, шөрмөсөн чулуун зүйлс, шил, шилэн сав	101 301.5	1.7	128 773.7	2.1
Бусад	439 038.9	7.4	528 678.2	8.5

Хавсралт № 9

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, дэд салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2011 XI	2012 XI	2011 I-XI	2012 I-XI	2012 I-XI / 2011 I-XI %
Нийт дүн	**191 174.9**	**220 579.7**	**1 862 646.7**	**1 996 894.2**	**107.2**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**112 162.7**	**132 073.1**	**1 102 043.8**	**1 176 118.4**	**106.7**
Нүүрс олборлолт	38 825.4	37 412.0	290 896.3	265 655.7	91.3
Газрын тос олборлолт	16 240.2	19 999.1	122 822.8	177 601.1	144.6
Металлын хүдэр олборлолт	55 509.6	67 791.5	666 377.4	708 191.0	106.3
Бусад ашигт малтмал олборлолт	1 587.6	6 870.5	21 947.2	24 670.6	112.4
Боловсруулах аж үйлдвэр	**55 841.5**	**64 584.8**	**560 268.1**	**612 152.6**	**109.3**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	30 179.1	29 160.4	276 064.7	307 788.3	111.5
Тамхи үйлдвэрлэл	2 916.6	1 222.5	22 697.2	19 458.1	85.7
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	6 299.0	6 677.3	95 698.8	76 089.2	79.5
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	764.1	729.9	11 698.9	10 789.3	92.2
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	742.1	1 441.8	3 618.6	9 059.3	250.4
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	180.7	274.7	2 377.0	2 478.4	104.3
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	287.6	243.8	2 635.7	3 729.5	141.5
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	906.4	886.5	8 952.5	13 892.8	155.2
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	49.8	210.1	368.4	1 165.6	316.4
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	2 065.5	4 257.6	20 867.2	21 449.5	102.8
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	270.7	800.6	2 349.4	9 235.5	393.1
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	4 757.0	11 736.1	51 680.8	65 765.2	127.3
Төмрийн үйлдвэрлэл	6 029.6	6 693.8	55 894.1	60 200.6	107.7
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	1.7	1.7	34.4	71.9	209.0
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	22.2	22.2	774.9	3 907.1	504.2
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	268.9	73.0	3 216.5	3 611.5	112.3
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	0.4	0.7	68.7	7.6	11.1
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	35.5	43.2	423.1	776.5	183.5
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	64.5	109.0	847.3	2 676.8	315.9
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	**23 170.7**	**23 921.7**	**200 334.7**	**208 623.2**	**104.1**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	22 003.7	22 737.9	187 889.4	196 009.2	104.3
Ус ариутгал, усан хангамж	1 167.0	1 183.8	12 445.3	12 614.0	101.4

Хавсралт № 10

Аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

Нэр төрөл	Хэмжих нэгж	2011 XI	2012 XI	2011 I-XI	2012 I-XI	2012 I-XI / 2011 I-XI %
Цахилгаан эрчим хүч	сая кВт.цаг	381.8	387.4	3 488.7	3 666.6	105.1
Дулааны эрчим хүч	мян.Гкал	1 007.5	1 089.3	7 065.5	7 187.9	101.7
Газрын тос	мян.баррел	296.8	365.5	2 244.8	3 246.0	144.6
Нүүрс	мян.т	3 705.7	3 570.8	27 764.7	25 355.6	91.3
Зэсийн баяжмал, 35%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	мян.т	28.8	28.1	317.9	318.9	100.3
Молибдений баяжмал, 47%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	т	333.3	322.4	3 759.3	3 717.4	98.9
Хайлуур жоншны баяжмал	мян.т	7.7	50.6	116.0	143.2	123.4
Алт	кг	475.7	686.1	5 483.3	5 520.8	100.7
Катодын зэс, 99%	т	224.0	199.4	2 205.2	2 097.5	95.1
Сүлжмэл эдлэл	мян.ш	71.2	76.5	693.9	733.9	105.8
Самнасан ноолуур	т	13.9	21.8	866.1	388.8	44.9
Хивс	мян.$м^2$	83.4	89.3	763.8	833.7	109.2
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	1.2	1.8	21.9	5.5	25.1
Зүсмэл материал	$м^3$	549.0	175.0	10 149.0	10 751.5	105.9
Шохой	мян.т	5.5	6.1	40.8	63.8	156.2
Сонин	сая х.д.х	3.7	6.2	36.9	59.8	161.9
Малын мах	т	3 988.8	1 038.5	6432.4	5 165.5	80.3
Хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн	т	177.5	196.9	1 949.8	1 999.7	102.6
Гурил	т	8 548.1	14 714.6	89 489.3	97 763.9	109.2
Талх	т	2 747.6	2 312.5	21 487.4	23 065.2	107.3
Нарийн боов	т	1 245.1	1 285.0	11 815.2	12 455.7	105.4
Гоймон	т	238.7	479.8	2 031.0	3 133.1	154.3
Амтат ус, ундаа	мян.л	7 050.0	4 925.3	72 490.0	70 165.5	96.8
Архи, дарс	мян.л	2 007.1	1 751.7	23 436.9	24 915.9	106.3
Спирт	мян.л	398.9	312.9	3 338.9	3 013.5	90.3

Хавсралт № 11

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн, салбараар, оны үнээр, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2011 I-XI	2012 I-XI	Үүнээс: гадаадад	Дүнд эзлэх хувь	
				2011 I-XI	2012 I-XI
Аж үйлдвэр бүгд	**5 085 777.5**	**5 497 123.2**	**3 591 706.2**	**100.0**	**100.0**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**3 348 787.4**	**3 317 355.0**	**2 914 730.5**	**65.8**	**60.3**
Нүүрс олборлолт	1 282 313.5	948 336.6	817 982.5	25.2	17.3
Газрын тос олборлолт	261 640.8	415 947.6	415 947.6	5.1	7.6
Металлын хүдэр олборлолт	1 733 277.3	1 879 173.9	1 619 606.3	34.1	34.2
Бусад ашигт малтмал олборлолт	71 555.9	73 896.9	61 194.2	1.4	1.3
Боловсруулах аж үйлдвэр	**1 373 232.8**	**1 778 880.1**	**676 975.7**	**27.0**	**32.4**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	593 759.3	658 416.4	4 900.1	11.7	12.0
Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	37 057.4	58 352.6	4 138.6	6.2 *	8.9 *
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	33 252.6	36 719.5	-	5.6 *	5.6 *
Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл үйлдвэрлэл	118 689.2	52 683.1	-	20.0 *	8.0 *
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	63 557.7	72 773.7	-	10.7 *	11.1 *
Ундаа үйлдвэрлэл /согтууруулах ундаа ороод/	341 202.4	437 887.4	761.5	57.5 *	66.5 *
Тамхи үйлдвэрлэл	38 690.6	41 210.5	-	0.8	0.7
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	167 814.7	159 475.9	91 624.9	3.3	2.9
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	10 339.9	13 111.5	1 998.3	0.2	0.2
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	2 058.9	7 190.8	4 919.6	0.0	0.1
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	8 411.1	13 487.3	-	0.2	0.2
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	14 584.5	21 798.5	-	0.3	0.4
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	10 545.5	13 889.0	-	0.2	0.3
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	274 825.0	515 427.5	513 727.7	5.4	9.4
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	38 814.9	51 522.6	-	0.8	0.9
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	2 975.9	3 407.4	-	0.1	0.1
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	103 385.0	127 483.8	-	2.0	2.3
Төмрийн үйлдвэрлэл	81 061.6	113 816.1	59 358.3	1.6	2.1
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	20 266.9	27 810.3	443.5	0.4	0.5
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	1 303.2	3 206.2	-	0.0	0.1
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	846.2	2 327.3	-	0.0	0.0
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	224.7	186.4	-	0.0	0.0
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	2 000.0	3 341.0	-	0.0	0.1
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	1 325.0	1 771.7	3.4	0.0	0.0
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	**363 757.3**	**400 888.1**	**-**	**7.2**	**7.3**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	328 474.6	363 139.7	-	6.5	6.6
Ус ариутгал, усан хангамж	35 282.7	37 748.4	-	0.7	0.7

Тайлбар: * Бүлгийн дүнд эзлэх хувь

Хавсралт № 12

Төмөр зам, агаарын тээврийн үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

Тээврийн төрөл, үзүүлэлтүүд	2010 I-XI	2011 I-XI	2012 I-XI	2012 I-XI / 2011 I-XI %
I. Төмөр замын тээвэр				
Тээсэн ачаа, мян.т	15 282.6	16 723.1	18 719.3	111.9
дотоодын	7 543.9	7 835.9	8 986.2	114.7
гаргалт	4 160.3	5 312.8	6 038.4	113.7
оруулалт	1 418.8	1 809.6	2 282.2	126.1
дамжин өнгөрөх	2 159.5	1 764.9	1 412.4	80.0
Ачаа эргэлт, сая т.км	9 386.1	10 346.2	11 210.0	108.3
дотоодын	2 400.6	2 648.2	3 047.4	115.1
гаргалт	3 889.1	4 795.1	5 441.6	113.5
оруулалт	699.3	943.9	1 153.1	122.2
дамжин өнгөрөх	2 397.1	1 959.1	1 567.8	80.0
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	3 239.5	3 544.2	3 702.6	104.5
олон улсад зорчсон	133.8	154.0	158.9	103.1
дотоодод зорчсон	3 105.6	3 390.2	3 543.8	104.5
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	1 120.4	1 296.0	1 365.8	105.4
Шилжүүлсэн сая т.км	10 506.5	11 642.2	12 575.7	108.0
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	271 446.6	352 644.9	384 318.7	109.0
II. Агаарын тээвэр				
Тээсэн ачаа, т	1 504.5	2 580.6	3 677.0	142.5
шуудан	343.4	387.6	372.9	96.2
тээш	251.5	358.0	432.1	120.7
ачаа	909.7	1 835.1	2 872.0	156.5
Ачаа эргэлт, мян.т.км	3 917.3	6 771.0	9 114.2	134.6
шуудан	595.8	705.7	742.4	105.2
тээш	359.3	503.4	574.1	114.0
ачаа	2 962.1	5 561.9	7 797.7	140.2
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	364.7	525.2	713.5	135.8
олон улсад зорчсон	253.3	348.1	411.4	118.2
дотоодод зорчсон	111.4	177.1	302.0	170.6
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	618.2	893.6	1 125.6	126.0
Шилжүүлсэн сая т.км	60.1	87.9	111.3	126.6
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	105 714.4	151 435.7	183 283.4	121.0

Хүн амын цаг ашиглалтын байдал

Хүн амын цаг ашиглалтын байдлыг албан ёсоор 2007 оноос Үндэсний хэмжээний Цаг ашиглалтын түүвэр судалгааны үр дүнгээр илэрхийлж тодорхойлох болсон. Үндэсний хөтөлбөр болон олон улсын гэрээ конвенциудын заалтыг хэрэгжүүлэх, хөлстэй, хөлсгүй хөдөлмөрт хүн амын зарцуулсан цагийг хүйсээр гаргах, амьдралын хэв маягийг тодорхойлох, шаардлагатай мэдээллийг шинэчлэх, баяжуулахад Цаг ашиглалтын түүвэр судалгааны зорилго чиглэгдсэн.

Судалгааны үр дүнг боловсруулахад НҮБ-ын Статистикийн Хэлтэс (НҮБСХ)-ээс боловсруулан гаргасан “Үйл ажиллагааны ангилал”-ыг ашигласан болно. Үүнд:

I. Үндэсний тооцооны системи (ҮТС)-ийнүйлажиллагаа
1) Аж ахуйн нэгж, байгууллагад ажил эрхлэх;
2) Анхан шатны үйлдвэрлэл эрхлэх;
3) Орлого олох зорилгоор худалдаа, үйлчилгээ, бусад үйлдвэрлэл эрхлэх;

II. ҮТС-ийн өргөтгөсөн хүрээний үйл ажиллагаа
1) Өрх гэрийн ажил, гэр ахуйдаа бараа худалдан авах;
2) Хүүхэд, өндөр настан болон өрхийн бусад гишүүд асрах;
3) Олон нийтийн болон сайн дурын ажилд туслах;

III. ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаа
1) Боловсрол;
2) Хүмүүстэй харилцах болон чөлөөт цагийн үйл ажиллагаа;
3) Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл ашиглах;
4) Хувийн хэрэгцээний үйл ажиллагаа эрхлэх үйл ажиллагаанууд орно.

ҮТС-ийн үйл ажиллагаанд зарцуулсан дундаж цагаар хөлстэй хөдөлмөрийг, ҮТС-ийн өргөтгөсөн хүрээний үйл ажиллагаанд зарцуулсан дундаж цагаар хөлсгүй хөдөлмөрийг хэмжсэн болно.

Хүснэгт 1. 7 хоногийн нэг өдрийн цаг ашиглалт, хот, хөдөө, хүйс, минутаар, 2011 он

Үйлажиллагаа	Хот		Хөдөө		Улсын дундаж	
	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Эрэгтэй	Эмэгтэй
ҮТС-ийн үйл ажиллагаа	297	217	415	272	348	238
ҮТС-ийн өргөтгөсөн хүрээний үйл ажиллагаа	142	268	134	324	139	290
ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаа	1001	955	891	844	953	912
Бүгд	**1440**	**1440**	**1440**	**1440**	**1440**	**1440**

Улсын дунджаар 2011 онд эрэгтэйчүүд долоо хоногийн нэг өдрийн348 минутыг ҮТС-ийн үйл ажиллагаанд,139 минутыг ҮТС-ийн өргөтгөсөн хүрээний үйл ажиллагаанд, 953 минутыг ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаанд зарцуулсан бол эмэгтэйчүүд долоо хоногийн нэг өдрийн238 минутыг ҮТС-ийн үйл ажиллагаанд, 290 минутыг ҮТС-иийн өргөтгөсөн хүрээний үйл ажиллагаанд, 912 минутыг ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаанд зарцуулсан байна.

2007 оны байдлаар эрэгтэйчүүдийн 7 хоногийн нэг өдрийн хугацааны 24.6 хувь ҮТС-ийн үйл ажиллагаанд, 8.6 хувь ҮТС-ийн өргөтгөсөн үйл ажиллагаанд, үлдсэн 66.8 ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаанд ногдож байсан бол 2011 онд зарцуулсан хугацаа ҮТС-ийн үйл ажиллагаанд 24.2 хувь болж 0.4 пункт, ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаанд 66.2 хувь болж 0.6 пунктээр буурч, ҮТС-ийн өргөтгөсөн үйл ажиллагаанд9.6 хувь болж 1.0 пунктээр нэмэгджээ.

Харин эмэгтэйчүүдийн хувьд 2007 оны байдлаар 7 хоногийн нэг өдрийн хугацааны 16.9 хувь ҮТС-ийн үйл ажиллагаанд, 20.0 ҮТС-ийн өргөтгөсөн үйл ажиллагаанд, үлдсэн 63.1 ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаанд ногдож байсан бол 7 хоногийн нэг өдрийн 2011 онд зарцуулсан хугацаа ҮТС-ийн үйл ажиллагаанд 16.5 хувь болж 0.4 пунктээр буурч, ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаанд 63.3 хувь болж 0.2 пунктээр, ҮТС-ийн өргөтгөсөн үйл ажиллагаанд 20.2 хувь болж 0.2 пунктээр нэмэгджээ.

Зураг 1. 7 хоногийн нэг өдрийн цаг ашиглалт, хот, хөдөөгөөр, хүйсээр, хувь, 2007 он

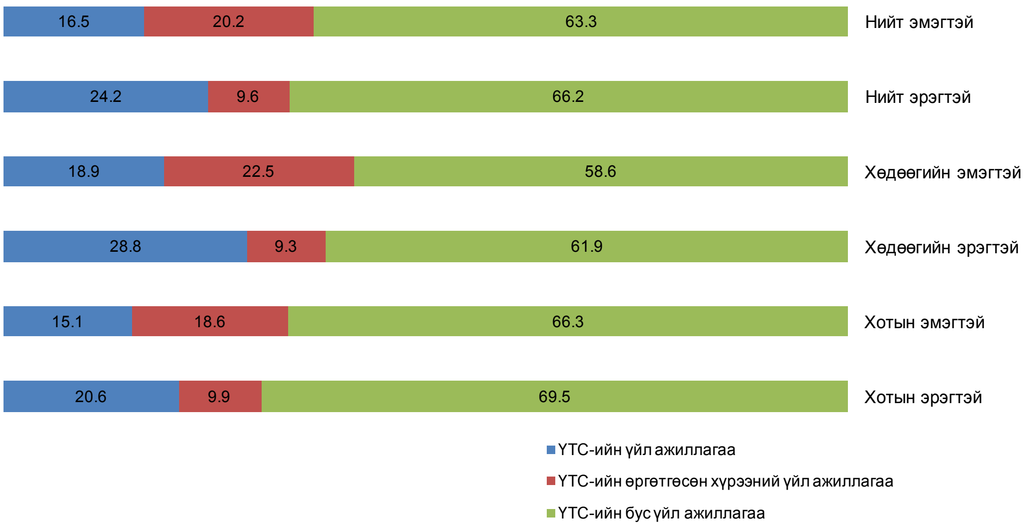

Зураг 2. 7 хоногийн нэг өдрийн цаг ашиглалт, хот, хөдөөгөөр, хүйсээр, хувь, 2011 он

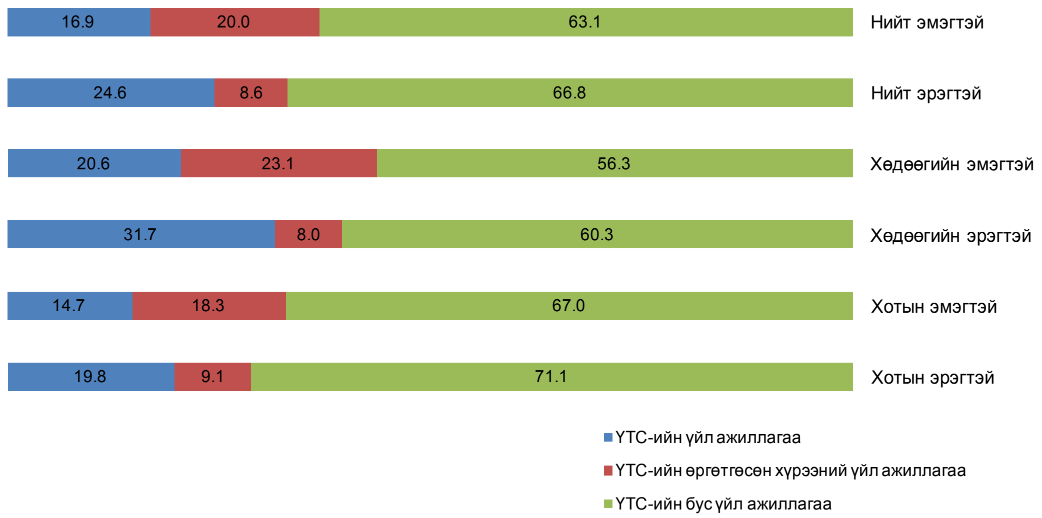

Хот, хөдөөгийн байршлын хувьд хамгийн өндөр хувийн жингийн өөрчлөлт хотын эрэгтэйчүүдийн хувьд гарсан бөгөөд 2011 онд 2007 оныхоос ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаанд ногдож байсан хугацааны хувийн жин 1.6 пунктээр буурч, үлдсэн 2 үйл ажиллагаанд тэнцүү хувийн жин буюу тус бүр 0.8 пунктээр нэмэгдсэн байна. Харин хөдөөгийн эрэгтэйчүүдийн хувьд 2011 онд 2007 оныхоос ҮТС-ийн үйл ажиллагаанд зарцуулсан хугацааны хувь 2.8 пунктээр багасчээ. Мөн үүнтэй адилаар хөдөөгийн эмэгтэйчүүдийн ҮТС-ийн үйл ажиллагаанд зарцуулсан хугацааны хувь 1.7 пунктээр багассан боловч ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаанд зарцуулсан хугацааны хувь 2.3 пунктээр нэмэгдсэн байна.

Зураг 3. ҮТС-ийн үйл ажиллагаанд зарцуулсан ажлын нэг өдрийн цаг ашиглалт, хот, хөдөө, хүйс, минутаар, 2007, 2011 он

Ажлын нэг өдөрт хотын эрэгтэйчүүд 2007 онд ҮТС-ийн үйл ажиллагаанд299 минут зарцуулдаг байсан бол 2011 онд 314 минут зарцуулж 15 минут буюу 5.1 хувиар нэмэгджээ. Энэ үзүүлэлт хотын эмэгтэйчүүдийн хувьд мөн адил 15 минут буюу 6.9 хувиар нэмэгдсэн байна. Харин хөдөөгийн эрэгтэйчүүдийн хувьд 2011 онд 2007 оныхоос 46 минут буюу 9.9 хувь, хөдөөгийн эмэгтэйчүүдийнх 21 минут буюу 7.1 хувиар тус тус багасчээ. Нийт дүнгийн хувьд ҮТС-ийн үйл ажиллагаанд зарцуулсан хугацаа эрэгтэйчүүдийнх 6 минут буюу 1.7 хувиар багассан бол эмэгтэйчүүдийнх 3 минут буюу 1.0 хувиар нэмэгдсэн байна(Зураг 3).

Ажлын нэг өдөрт хотын эрэгтэйчүүд 2007 онд ҮТС-ийн өргөтгөсөн хүрээний үйл ажиллагаанд135 минут зарцуулдаг байсан бол 2011 онд 136 минут зарцуулж 1 минут буюу 0.5 хувиар нэмэгджээ. Энэ үзүүлэлт хотын эмэгтэйчүүдийн хувьд 1 минут буюу 0.3 хувиар буурсан байна. Харин хөдөөгийн эрэгтэйчүүдийн хувьд 2011 онд 2007 оныхоос 18 минут буюу 16.3 хувиар нэмэгдэж, хөдөөгийн эмэгтэйчүүдийнх 10 минут буюу 3.2 хувиар багасчээ. Нийт дүнгийн хувьд ҮТС-ийн өргөтгөсөн хүрээний үйл ажиллагаанд зарцуулсан хугацаа эрэгтэйчүүдийнх 7 минут буюу 5.8 хувиар нэмэгдсэн бол эмэгтэйчүүдийнх 4 минут буюу 1.3 хувиар буурчээ(Зураг 4).

Зураг 4. ҮТС-ийн өргөтгөсөн хүрээний үйл ажиллагаанд зарцуулсан ажлын нэг өдрийн цаг ашиглалт, хот, хөдөө, хүйс, минутаар, 2007, 2011 он

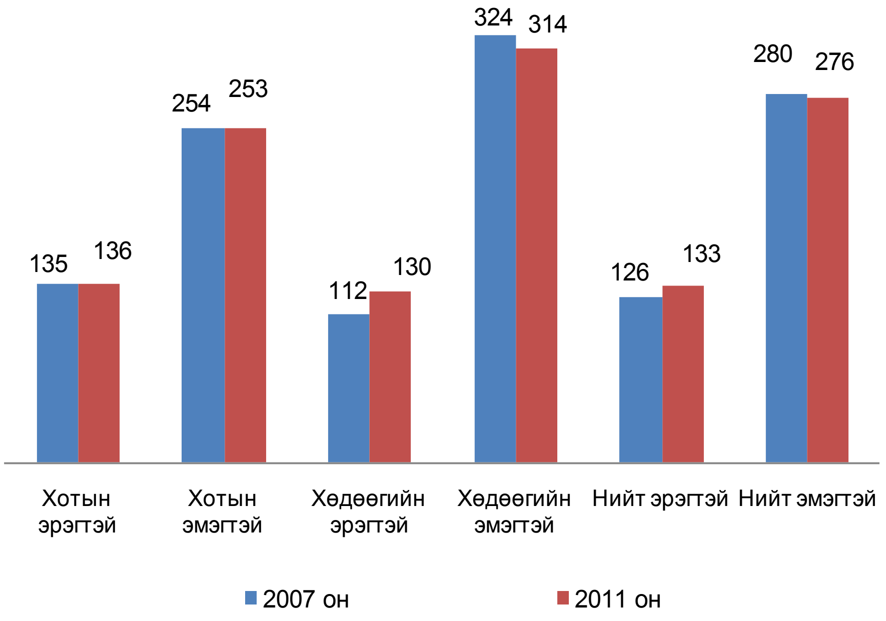

Зураг 5. ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаанд зарцуулсан ажлын нэг өдрийн цаг ашиглалт, хот, хөдөө, хүйс, минутаар, 2007, 2011 он

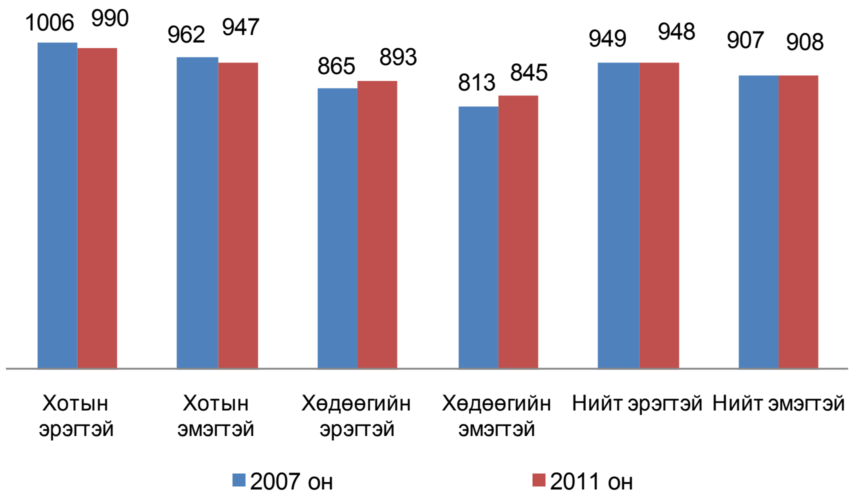

Ажлын нэг өдөрт хотын эрэгтэйчүүд 2007 онд ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаанд1006 минут зарцуулдаг байсан бол 2011 онд 990 минут зарцуулж 16 минут буюу 1.6 хувь, хотын эмэгтэйчүүдийнх 15 минут буюу 1.5 хувиар буурчээ. Хөдөөгийн эрэгтэйчүүдийн хувьд 2011 онд 2007 оныхоос 28 минут буюу 3.2 хувь, хөдөөгийн эмэгтэйчүүдийнх 32 минут буюу 3.9 хувиар тус тус багасчээ. Нийт дүнгийн хувьд ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаанд зарцуулсан хугацаа эрэгтэйчүүдийнх 1 минут буюу 0.1 хувиар нэмэгдсэн бол эмэгтэйчүүдийнх 1 минут буюу 0.1 хувиар буурчээ(Зураг 5).

Зураг 6. ҮТС-ийн үйл ажиллагаанд зарцуулсан амралтын нэг өдрийн цаг ашиглалт, хот, хөдөө, хүйс, минутаар, 2007, 2011 он

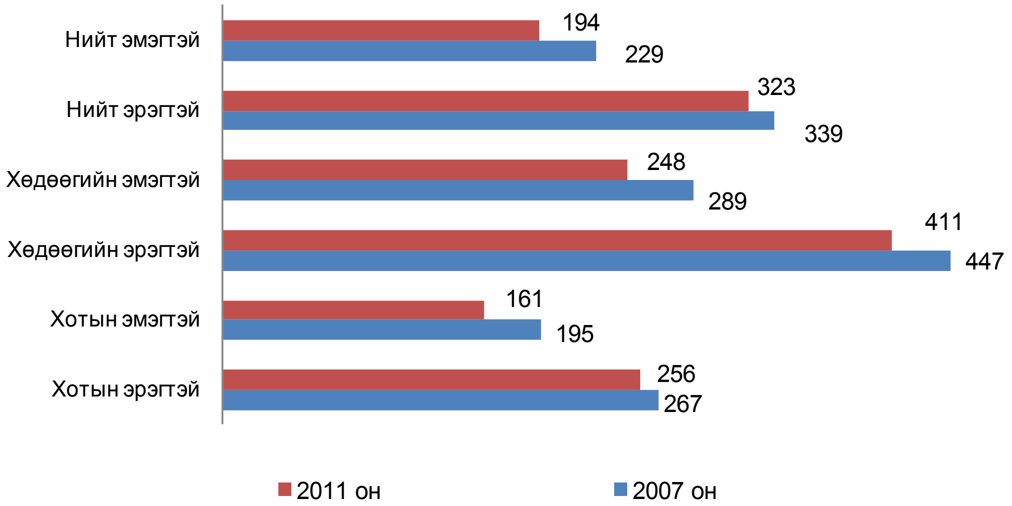

Амралтын нэг өдөрт хотын эрэгтэйчүүд 2007 онд ҮТС-ийн үйл ажиллагаанд 267 минут зарцуулдаг байсан бол 2011 онд 256 минут зарцуулж 11 минут буюу 4.2 хувь, хотын эмэгтэйчүүдийнх 34 минут буюу 17.6 хувиар тус тус нэмэгджээ. Харин хөдөөгийн эрэгтэйчүүдийн хувьд 2011 онд 2007 оныхоос 36 минут буюу 8.0 хувь, хөдөөгийн эмэгтэйчүүдийнх 41 минут буюу 14.3 хувиар багасчээ. Нийт дүнгийн хувьд ҮТС-ийн үйл ажиллагаанд зарцуулсан хугацаа эрэгтэйчүүдийнх 16 минут буюу 4.9 хувь, эмэгтэйчүүдийнх 35 минут буюу 15.5 хувиар буурсан байна(Зураг 6).

Амралтын нэг өдөрт хотын эрэгтэйчүүд 2007 онд ҮТС-ийн өргөтгөсөн хүрээний үйл ажиллагаанд 125 минут зарцуулдаг байсан бол 2011 онд 160 минут зарцуулж 35 минут буюу 27.8 хувь, хотын эмэгтэйчүүдийнх28 минут буюу 10.0 хувиар нэмэгджээ. Хөдөөгийн эрэгтэйчүүдийн хувьд 2011 онд 2007 оныхоос 22 минут буюу 18.7 хувь, хөдөөгийн эмэгтэйчүүдийнх 9 минут буюу 2.6 хувиар өсчээ. Нийт дүнгийн хувьд ҮТС-ийн өргөтгөсөн хүрээний үйл ажиллагаанд зарцуулсан хугацаа эрэгтэйчүүдийнх 29 минут буюу 23.4 хувь, эмэгтэйчүүдийнх 22 минут буюу 7.3 хувиар нэмэгдсэн байна(Зураг 7).

Зураг 7. ҮТС-ийн өргөтгөсөн хүрээний үйл ажиллагаанд зарцуулсан амралтын нэг өдрийн цаг ашиглалт, хот, хөдөө, хүйс, минутаар, 2007, 2011 он

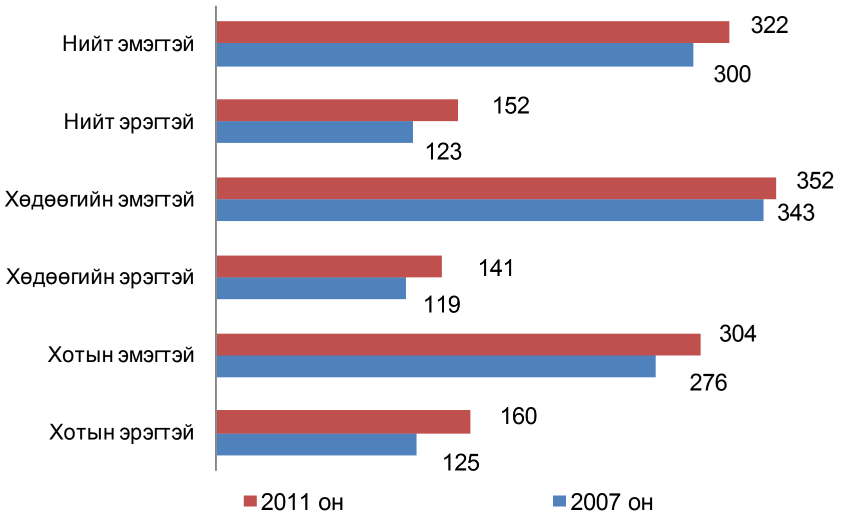

Зураг 8. ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаанд зарцуулсан амралтын нэг өдрийн цаг ашиглалт, хот, хөдөө, хүйс, минутаар, 2007, 2011 он

Амралтын нэг өдөрт хотын эрэгтэйчүүд 2007 онд ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаанд 1048 минут зарцуулж байсан бол 2011 онд 1025 минут зарцуулж 23 минут буюу 2.2 хувиар буурсан бол хотын эмэгтэйчүүдийнх 8 минут буюу 0.8 хувиар нэмэгджээ. Хөдөөгийн эрэгтэйчүүдийн хувьд тус үзүүлэлт 2011 онд 2007 оныхоос 13 минут буюу 1.5 хувь, хөдөөгийн эмэгтэйчүүдийнх 32 минут буюу 4.0 хувиар тус тус өссөн байна. Нийт дүнгийн хувьд ҮТС-ийн бус үйл ажиллагаанд зарцуулсан хугацаа эрэгтэйчүүдийнх 12 минут буюу 1.3 хувиар буурсан бол эмэгтэйчүүдийнх 14 минут буюу 1.5 хувиар нэмэгджээ(Зураг 8).

Зураг 9. 7 хоногийн нэг өдрийн цаг ашиглалт, хөлстэй, хөлсгүй ажил эрхлэх болон бусад үйл ажиллагаа, хүйс, минутаар, 2007, 2011 он

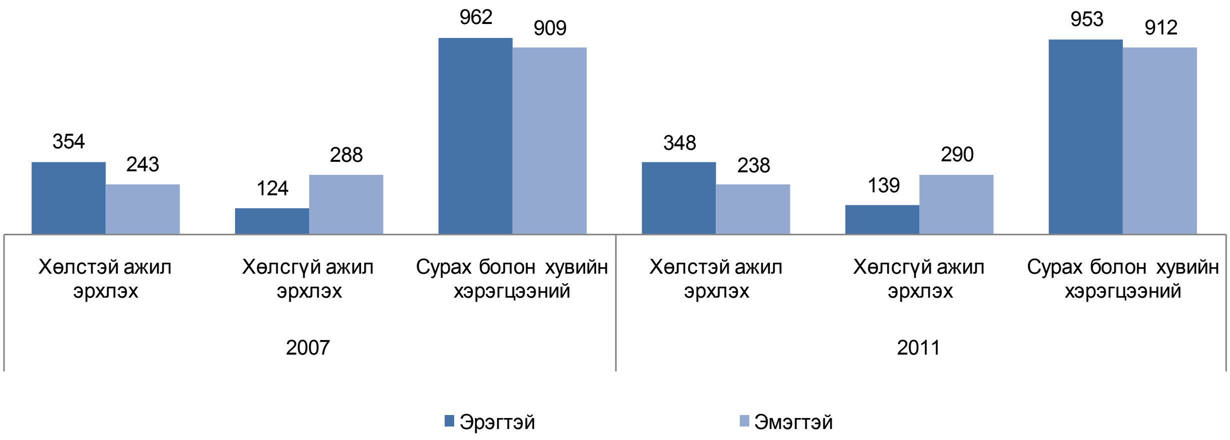

Улсын дунджаар Монгол хүн 2011 онд долоо хоногийн нэг өдөрт хөлстэй ажил эрхлэхэд 286 минут, хөлсгүй ажил эрхлэхэд 223 минутыг зарцуулж байна.

Харин хөлстэй ажил эрхлэхэд эрэгтэйчүүд долоо хоногийн нэг өдөрт 348 минут, хөлсгүй ажил эрхлэхэд 139 минутыг зарцуулсан байна. Энэ нь өмнөх судалгааны дүнгээс хөлстэй ажил эрхэлсэн хугацаа 6 минутаар буурч, хөлсгүй ажил эрхэлсэн хугацаа 15 минутаар нэмэгдсэн байна.

Хөлстэй ажил эрхлэхэд эмэгтэйчүүд долоо хоногийн нэг өдөрт 290 минут, хөлсгүй ажил эрхлэхэд 238 минутыг зарцуулж байгаа нь өмнөх судалгааны дүнгээс хөлстэй ажил эрхэлсэн хугацаа 5 минутаар буурч, хөлсгүй ажилд зарцуулсан хугацаа 2 минутаар нэмэгдсэн дүн гарлаа.

Эрэгтэйчүүд хөлстэй ажил зонхилон эрхэлж, эмэгтэйчүүд хөлсгүй ажилд эрэгтэйчүүдээс илүү цаг зарцуулж байгаа нь харагдаж байна. Түүнчлэн эрэгтэйчүүд өөрсдийгөө хөгжиж боловсроход илүү олон цаг зарцуулж байна.

Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм

АНУ-ын эдийн засаг

АНУ-ын Эдийн засгийн шинжилгээний товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 11 дүгээр сарын 29-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ) 2012 оны 3 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас 2.7 хувиар* өсчээ[1].

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.2 хувиар өсчээ[2].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 9 сард 374.4 тэрбум ам.долларын* алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.9 тэрбум ам.долл буюу 0.5 хувиар* өсчээ[3].

Тус улсын Холбооны нөөцийн сан (Төв банк)-гийн урьдчилсан тооцоогоор аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.4 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 хувиар өссөн байна[4].

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 11 дүгээр сард 7.7 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 0.2 пунктээр буурчээ2.

Япон улсын эдийн засаг

Япон улсын Эдийн засаг, нийгмийн судалгааны институтийн урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 11 дүгээр сарын 12-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 3 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас 0.9 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.5 хувиар буурчээ[5].

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 10 дугаар сард 99.6 (2010=100) байгаа нь өмнөх сарынхтай ижил түвшинд, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.4 хувиар буурчээ[6].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 10 сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 5327.4 тэрбум иений алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3662.3 тэрбум иен буюу 3.2 дахин өсчээ[7].

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 10 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр өмнөх сарынхаас 1.8 хувиар* өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.3 хувиар буурчээ[8].

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 10 дугаар сард 4.2 хувь* болж, өмнөх сарынхтай ижил түвшинд байна[6].

ХАВСРАЛТ

Европын холбооны гишүүн орнуудын эдийн засаг

Европын холбооны статистикийн байгууллагын урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 12 дугаар сарын 6-нд мэдээлснээр) тус холбооны гишүүн 27 орны зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 3 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас 0.1 хувиар* өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.4 хувиар* буурсан байна.

Инфляцийн түвшин 2012 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.6 хувиар нэмэгдсэн байна.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 9 сард 85.5 тэрбум еврогийн алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 53.8 тэрбум евро буюу 38.6 хувиар буурчээ.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 9 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 2.3 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.7 хувиар буурсан байна.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 10 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 10.7 хувь болж, өмнөх сарынхаас 0.1 пункт, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.8 пунктээр өсчээ9.

ОХУ-ын эдийн засаг

ОХУ-ын Эдийн засаг, хөгжлийн яамны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 11 дүгээр сарын 28-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны эхний 10 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.7 хувиар өссөн байна[10].

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.5 хувиар нэмэгджээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 9 сард 150.1 тэрбум ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.1 тэрбум ам.долл буюу 4.2 хувиар нэмэгдсэн байна.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 3.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.8 хувиар өсчээ.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 10 дугаар сард 5.3 хувь болж, өмнөх сарынхаас 0.1 пунктээр өсчээ[11].

- Улирлын нөлөөллийг тооцсон

БНХАУ-ын эдийн засаг

БНХАУ-ын Үндэсний статистикийн товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 10 дугаар сарын 25-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 3 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас 2.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.7 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 10 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 хувиар өсчээ[12].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 10 сард 180.2 тэрбум ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 45.6 хувиар өсчээ[13].

Аж үйлдвэрийн салбарын нэмэгдэл өртөг 2012 оны 10 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.6 хувиар өсчээ[12].

Зэсийн үнэ

Лондонгийн металлын биржид 1 тонн цэвэр зэсийн үнэ 2012 оны 11 дүгээр сард дунджаар 7694.20 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 375.32 ам.долл буюу 4.7 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 142.43 ам.долл буюу 1.9 хувиар өсчээ[14] /Зураг 1/.

Алтны үнэ

Лондонгийн металлын биржид 1 унц алтны үнэ 2012 оны 11 дүгээр сард дунджаар 1721.14 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 25.87 ам.долл буюу 1.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.66 ам.долл буюу 10.9 хувиар буурчээ[15]/Зураг 2/.

Газрын тосны үнэ

Нью-Йоркийн худалдааны биржид 1 баррел газрын тосны үнэ 2012 оны 11 дүгээр сард дунджаар 86.69 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 2.88 ам.долл буюу 3.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.66 ам.долл буюу 10.9 хувиар буурчээ[16] /Зураг 3/.

Хөрөнгийн биржийн индекс

АНУ-ын хөрөнгийн биржийн Аж үйлдвэрийн Dow Jones индекс 2012 оны 11 дүгээр сард дунджаар 12896.44 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 484.21 нэгж буюу 3.6 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1092.11 нэгж буюу 9.3 хувиар нэмэгджээ[17].

Зураг-1

Зураг-2

Зураг-3

Токиогийн хөрөнгийн биржийн Nikkei-225 индекс 2012 оны 11 дүгээр сард дунджаар 9059.86 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 232.47 нэгж буюу 2.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 553.75 нэгж буюу 6.5 хувиар нэмэгджээ[17].

Лондонгийн хөрөнгийн биржийн FTSE-100 индекс 2012 оны 11 дүгээр сард дунджаар 5787.52 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 44.29 нэгж буюу 0.8 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 385.01 нэгж буюу 7.1 хувиар нэмэгджээ[17].

ХӨРӨНГИЙН БИРЖИЙН ИНДЕКС, сараар.

нэгж

Он	Аж үйлдвэрийн Dow Jones[1]	Nikkei-225[2]	FTSE-100[3]
2011 I	11802.37	10449.53	5971.59
II	12190.00	10622.27	6020.97
III	12081.48	9852.45	5856.92
IV	12434.88	9644.63	6007.86
V	12579.99	9650.78	5937.97
VI	12097.31	9541.53	5792.17
VII	12512.33	9996.68	5909.81
VIII	11326.62	9072.94	5271.31
IX	11175.45	8695.42	5228.49
X	11515.93	8733.56	5408.62
XI	11804.33	8506.11	5402.51
XII	12075.68	8507.32	5480.09
2011 I-XII	11957.57	9429.30	5681.39
2012 I	12550.89	8616.71	5694.45
II	12889.05	9242.33	5893.35
III	13079.47	9962.35	5875.40
IV	13030.75	9627.42	5725.58
V	12721.08	8842.54	5461.44
VI	12544.90	8638.08	5480.44
VII	12814.09	8760.68	5636.47
VIII	13135.12	8949.88	5796.95
IX	13418.50	8948.59	5805.44
X	13380.65	8827.39	5831.80
XI	12896.44	9059.86	5787.52

Тайлбар:

1. АНУ-ын хөрөнгийн биржийн индекс
2. Токиогийн хөрөнгийн биржийн индекс
3. Лондонгийн хөрөнгийн биржийн индекс

Эх үүсвэр:

1. http://bea.gov
2. http://stats.bls.gov
3. http://www.census.gov/foreign-trade
4. http://www.federalreserve.gov
5. http://www.esri.cao.go.jp
6. http://www.stat.go.jp
7. http://www.customs.go.jp
8. http://www.meti.go.jp
9. http://epp.eurostat.ec.europa.eu
10. http://www.economy.gov.ru
11. http://www.gks.ru
12. http://www.stats.gov.cn
13. http://www.e-to-china.com
14. http://www.lme.com
15. http://www.lbma.org.uk
16. http://www.nymex.com
17. http://finance.yahoo.com

Монгол Улсын Үндэсний Статистикийн Хороонд хэвлэв.

Хаяг :
14200 Улаанбаатар, Монгол Улс
Засгийн Газрын III байр, Өрөө-113
http://www.nso.mn
E-mail: information@nso.mn,
nso@magicnet.mn
Факс: (976-11) 329271
Утас: 322424, 326414